

ሒሳብ

መፅሐፍ ተምሃራይ
2ኛ ክፍለ.

ISBN 978-99944-2-170-1

ሚኒስቴር ትምህርት
ፎዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ልሽብሊክ ሲቲዮጵያ

ዋጋ: ብር 34.00

ሒሳብ መፅሐፍ ተምሃራይ 2ኛ ክፍለ.

MOE

ሒሳብ

መፅሐፍ ተምሃራይ
2ኛ ክፍለ.

320
700
500
1000

+	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0										
1										
2			4							
3										
4										
5						11				
6										
7										
8										
9				12						

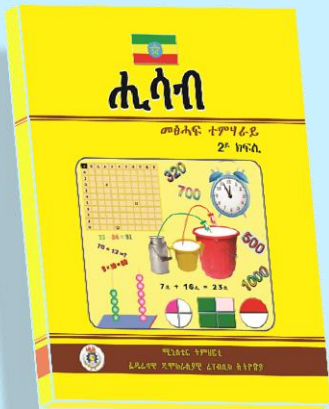
$75 - 24 = 51$
 $70 + 12 = ?$
 $5 \times 10 = 50$

$7 \text{ ሊ.} + 16 \text{ ሊ.} = 23 \text{ ሊ.}$

ሚኒስቴር ትምህርት
ፎዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ልሽብሊክ ሲቲዮጵያ

ነዚ መጻሕፍ ግቡኝ ዝኾነ ክንክንን ኣተሓሕዛን ይገበረሱ።

እዚ መጻሕፍ ንብረትን ሃፍቲን ቤት ትምህርትኹም ስለዝኾነ ንክደበላሾ፣ ንክደቐደዱን ንክደጠፍኩን ግቡኝ ኣተሓሕዛ ግበረሱ።

ትምህር እዚ መጻሕፍ እዚ ንስክትኩም ምስትምህርቲኩምሉ ኣገልግሎቱ ዘብቀዕን ዝድርበን እንተደኮነስ ኣሰርኩም ተኸቲሱም ዝመጹ ትምህር እውን ክመሃሩሉን ክጥቀሙሉን ስለዝግባእ፣ ኣገባብ ኣተሓሕዛ መጻሕፍ ድማ ኣባክትኩም ክመሃሩ ስለዘለዎምን እዞም ዝሰሰሱ ሓበሬታታት ክተስተውዑሉን ክተትግብሩን ይግባእ።

- ✓ ኩሱግዘ ናብ ቤት ትምህርቲ መጻሕፍ ሒዝኩም ምህሳእ፣
- ✓ ኣብ ሸፍን ደኹን ኣብ ውሽጢ እዚ መጻሕፍ ዝኾነ ዓደነት ምስክት ወደ ጳሎፍ ዘደምግባርን ዘደምጻሓፍን፣
- ✓ ኣብዚ መጻሕፍ ዝኾነ ገል ዘደምቐደዱ፣
- ✓ መጻሕፍ እናተቐገበሰኩም እንተተሰርኩ ግቡኝ ጥንቓቕ ምግባር፣
- ✓ መጻሕፍ ኣብ ቦርሳ ደኹን ኣብ ሲድኩም እንተተሰረኩ ክደቐደዱን ክደሰጹፍን ምጥንቓቕ።

ኢትዮጵያ

መፅሐፍ ተምሃራዊ

2^ደ ክፍሊ

ፀሐፍቱ:

ካሳ ሚካኤል ወ/ዩኤስ
ዘነበ ደነቀ ዘረፉ
ኣስም በዩነ በርሀ

ኤዲተራት:

ሰሰሞን ሕሱፍ ንጉስ
ደስታ ገ/ህይወት ምራጭ

ሚኒስቴር ትምህርቲፊደዳራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮጵያ

እዚ መጻሕፍ ንገጅጃክት ምምሕዳሽ ልርዮት ሓፊሻዊ ትምህርቲ (GEQIP) ተባሂሉ ብምትሕብባር ፊንዳ መንግስታት ፊንሳንድ፣ ጣሰዎን፣ ኔዘርላንድን እንግሊዝን ክምኡውን ስቓኡ ባንኪ ዓለም ቅጽል (IDA Credit No) 4535 — ET ብዝተረኸበ ዝተዋደደ ሓገዝ ብሚኒስቴር ትምህርቲ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ልጥብሲክ ኢትዮጵያ ጳብ 2003 ዓ.ም ተሓቲሙ።

© ብሚኒስቴር ትምህርቲ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ልጥብሲክ ኢትዮጵያ ጳብ 2003 ዓ.ም (2011 ዓ.ም.ፎ) ተሓቲሙ። መሰሰ ሕትመት ብሕጊ ዝተሓሰወ እዩ። ሓቓዲሙ ብልሑፍ ዝተውሃበ ፎቓድ ሚኒስቴር ትምህርቲ እንተዘደሃሰዩ ወደ ድማ ብመሰረት ነጋሪት ጋዜጣ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ልጥብሲክ ኢትዮጵያ ጳብ 410/2004 መሰረት ዝተውሃበ ሕጋዊ ሓፍሰጦ (Copyright and Neighbouring Rights Protection) እንተዘደሃሰዩ ካብዚ መጻሕፍ ዝተወሰነ ክፋል ወደ ድማ ብምሉእ ክባሃሕ፣ ክውሰድ፣ ብዝኾነ ዓዲነት ክመሓሰስ፣ ወደ ድማ ብኢሲክትሮኒክ መሰከሰ ክቕዳሕ፣ ናብ ካሲኦ ግሰጋሎት ክውሰድ ወዘተ ሓደክሓሰን።

ሚኒስቴር ትምህርቲ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ልጥብሲክ ኢትዮጵያ ጳብ ምድሳውን ሕትመትን እዚ መጻሕፍ ተምሃራዶ ክምኡውን ነዚ ስዒቡ ተዳሰዩን ተሓቲሙን ዘሎ መምርሒ ንመምህር ብቐጥታ ደኹን ብተዘዋዋሪ መንገዲ ሓበርክቶ ንዝገበሩ ውስቀሰባት፣ ጉጅሰታትን ዝተፈሳሰዩ ተካሳትን ብምሉእም ሓዘዩ ዝሰዓሰ ምስጋና ዮቕርብ።

ሓስምሮሳዊ ሃፍቲን ንብረትን ብሰናዶ ፎቓድ ሰብ ዋና ዝተውሃበ እዩ። ዝኾነ ደኹን በዓል ዋና ሓስምሮሳዊ ሃፍቲን ንብረትን እዚ መጻሕፍ እዩ ዝብል ሰብ ብግቡኡ እንተዘደተሓበረን እንተዘደተጠቓሉን ጳብ ከተማ ሓዲስ ሓበባ ፍሱዶ መጠውዒ ሸሙ ሓራት ኪሎ ጳብ ዝበሃል ቦታ ንዝርከብ ዋና ቤት ጻሕፊት ሚኒስቴር ትምህርቲ (ቅጽ.ሓ.መ 1367) ክገልጹ ክምዘግቡን ብክብሉ ንገልጹ።

ምድሳው፣ ምሰንዳእን ሕትመትን እዚ መጻሕፍ

STAR EDUCATIONAL BOOKS DISTRIBUTORS Pvt. Ltd.
24/4800, Bharat Ram Road, Daryaganj,
New Delhi – 110002, INDIA

ክምኡውን

ASTER NEGA PUBLISHING ENTERPRISE
P.O. Box 21073
ADDIS ABABA, ETHIOPIA

ምስ ገጅጃክት ምምሕዳሽ ልርዮት ሓፊሻዊ ትምህርቲ (GEQIP) ዝተሓሰረ ውሳኔ ቅጽል

ET—MoE/GEQIP/IDA/ICB/G-07/09A

ISBN 978-99944-2-170-1

ትኩዝቶ

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ መቡኒ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳልን..... 1

1.1 ደግማ ክሳብ 100 ዘስዉ መቡኒ ቁፅርታት 1

1.2 ክሳብ 20 ዘስዉ መቡኒ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳልን 6

1.3 ኣስኒ ዘይብሉ ምድማርን ብዘይምልቃኹ ምጉዳልን 11

1.4 በዓል ሓደ ሆሂ ቁፅሪ ምስ በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅሪ ኣስኒ ዘስዎ ምድማርን በዓል ሓደ ሆሂ ቁፅሪ ካብ በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅሪ ብምልቃኹ ምጉዳልን 19

1.5 በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅርታት ኣስኒ ዘይብሉ ምድማርን ብዘይልቃኹ ምጉዳልን 27

1.6 በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅርታት ኣስኒ ዘስዎ ምድማርን ብዘይልቃኹ ምጉዳልን 30

1.7 ክሳብ 100 ብዘስዉ መቡኒ ቁፅርታት ብምድማርን ብምጉዳልን ዘስርሑ ቃል ግድሳት..... 37

ምዕራፍ 2 ክሳብ 100 ኣብ ዘስዉ ቁፅርታት ምርባኹን ምምቃልን 39

2.1 ደግማ ብ2ን ብ10ን ምርባኹ፣ ብዘይተረፍ ብ2ን ብ10ን ምምቃል 39

2.2 ብ 0 ን ብ 1ን ምርባኹን ን 1 ምምቃልን 47

2.3 ብ3፣ 4፣ 5፣ 6፣ 7፣ 8 ን 9ን ምርባኹን ምምቃልን 49

ምዕራፍ 3 መዐቀንታት 67

3.1 ንውሓት ብሳንቲ ዉትርን ዉትርን 67

3.2 ምድማርን ምጉዳልን ዓቕናት ንውሓት 69

3.3 ምዕቃን ትኩዝቶ ፈሳሲ 70

3.4 ምድማርን ምጉዳልን ትኩዝቶ ፈሳሲ 71

3.5 ምዕቃን ክብደት 72

3.6 ምድማርን ምጉዳልን ዓቕናት ክብደት 73

ምዕራፍ 4 ገዢነት 74

- 4.1 ደግሞ ፍርቂታትን ርባዓትን 74
- 4.2 ሲሶታት 75
- 4.3 ገዢነት ብቁፊ ምግሳፅ 77

ምዕራፍ 5 ክሳብ 1000 ዘሰዉ መብኝ ቁፅርታት 79

- 5.1 ክሳብ 1000 ዘሰዉ ርባሓት 100 79
- 5.2 ካብ 101 ክሳብ 1000 ዘሰዉ መብኝ ቁፅርታት 83
- 5.3 ዋጋ ዓድታት 85
- 5.4 ንቕደም ሰዓብ ክሳብ 1000 ዘሰዉ መብኝ ቁፅርታት 87

ምዕራፍ 6 ነጥብታት፣ መስመራትን ቅርፅታትን 90

- 6.1 መስመሪ ብምጥቃም መስመር ምስክንፃፅ 90
- 6.2 ፈክታንግል፣ ትርብዒት፣ ስሉስ ኩርናዕን ክብን 93
- 6.3 ኣብ ከባቢ ዝርከቡ ቅርፅታት 95

ምዕራፍ 7 ገንዘብ 96

- 7.1 ምድማርን ምጉዳልን ገንዘብ 96
- 7.2 ምዕዳግን ምሻጥን 98

ምዕራፍ 8 ግዘ 100

- 8.1 ምፅዋዕ ግዘ ብፍርቂን ብርብዒን ሰዓት 100
- 8.2 ሰዓትን ደጃቻን 103

ምዕራፍ 9 ከደዲ ስርዓትን ኣተሓሕዛን መረዳኣታ ..106

- 9.1 ምእካብ ቀሲል መረዳኣታ 106
- 9.2 ሰደቓ ቀሲል መረዳኣታ 107
- 9.3 ቀሲል ስርዓት ቁፅርታትን ቅርፅታትን 108

ምዕራፍ

1

$$75 - 24 = 51$$

$$170 + 12 = ?$$

ክሳብ 100 ዘስዉ መሱኽ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳልን

1.1 ድግማ ክሳብ 100 ዘስዉ መሱኽ ቁፅርታት

1.1.1 ድግማ ክሳብ 100 ዘስዉ መሱኽ ቁፅርታት

መስመዲ 1

ክሳብ 100 ካብ ዘስዉ ቁፅርታት ኣብዚ ሰደቓ ዝገደሱ ብቐደም ሰዓብ ፅሓፉ።

1				6		9	
	12						
				27			
		33					
41							
						59	
					68		
				77			
	82						
						99	

- ሀ. ሰዓባይ ቁፅሪ ን 27 ክንደይ እዩ? _____
- ለ. ቀዳማይ ቁፅሪ ን 68 ክንደይ እዩ? _____
- ሐ. ሰዓባይ ቁፅሪ ን 44 ክንደይ እዩ? _____

መስመዲ 2

ነዞም ዝስሕቡ በዝሓም ብኣሃዝን ብፊደልን ፅሓፉ።

10 ሓደታት   1 ዓሰርተ ይኸውን።

		ብኣሃዝ	ብፊደል
ሀ.		18	$\frac{\text{ዓሰርተ}}{\text{ሸምንተ}}$
ለ.			
ሐ.			
መ.			
ረ.		—	—
ሰ.		—	—
ሸ.		—	—
ቀ.		—	—

መስመዲ 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

1. 41፣ 23፣ 12፣ 75 ን 83ን ኣኽብቡ።
2. ብቀይሕ ቀለም ዝተፅሓፉ ቁፅርታት ንኣባላት ጉጅለኹም ዓው ኢልኩም ኣንብቡሎም።
3. ብሰማያዊ ቀለም ዝተፅሓፉ ቁፅርታት ብፊደል ፅሓፉ።
4. ብቆለዋይ ቀለም ዝተፅሓፉ ቁፅርታት ብፊደል ፅሓፉ።

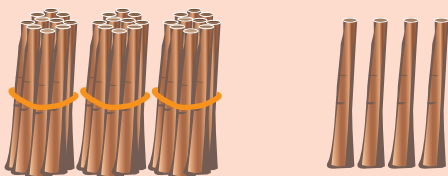
1.1.2 ደግማ ዓድታት ቁፅሪ

ንጥፈት 1

ብዓሰርተታትን ብሓደታትን ምቛዳር

ተምሃሮ ካልኣይ ክፍሊ ፈልጎታት ክተኽሱ እዮም። እቲም ፈልጎታት ክደርገፁ ንሓፀር ዝኾን ቁርፅራፅ ፅንፀደቲ ከምፅኹን እቲ ዘምፅኹም በቢዓሰርተ ጠሚርም ክቕርቡን ተነገሩዎም።

ሀ. ኣቤል 34 ዕንፀይትታት ሒዙ መዒኡ። ክንደይ ጥማር ዓሰርተታት ኣምዒኡ? ክንደይ ዘይተጠመሩ ኹ ኣለዉዎ?

እናተመያየጥኩም ነዞም ዝስዕቡ ባዶ ቦታታት ምልኡ።

34 = _____ ዓሰርተታት + _____ ሓደታት

መፅሐፍ ተምሃራይ ካስካይ ክፍሊ

ሰ. ኣለሙ 58፣ ለታይ 76፣ ሓጎስ 49 ከምኡውን ርግኣት 99 ቁርፅራፅ ዕንፀይትታት ኣምሊኦም፣ ብድማር ክንደይ ጥማር ቁርፅራፅ ዓሰርተታት ኣምሊኦም? ክንደይ ዘይተጠመሩ ኹ ኣለዉዎም?

58 = □ ዓሰርተታት + □ ሓደታት = □ + □

76 = □ ዓሰርተታት + □ ሓደታት = □ + □

49 = □ ዓሰርተታት + □ ሓደታት = □ + □

99 = □ ዓሰርተታት + □ ሓደታት = □ + □

መስመዲ 4

ነዚ ሰደቓ ምልኡ፡፡

ቁፅሪ		ዓሰርተታት	ሓደታት
ብኣሃዝ	ብፊደል		
38	ሳላሳን ሸምንተን	3	8
43		4	3
97		9	
75			
		5	6
87			
	ቴስዓን ሰለስተን		
		8	1

1.1.3 ምወደዳር ቁፅርታት

ንጥፈት 2

ምወደዳር ቁፅርታት

1. ጨረር ቁፅርታት ኣብ ደፍተርኩም ብምስራሕ ነዞም ዝሰዕቡ ቁፅርታት ኣወዳድሩ፤

ሀ. ካብ 14 ን 18ን መን ይበልፅ? መልስኹም < ፣ > ብምጥቃም ፅሓፉ፡፡

ለ. 34 ን 24ን ኣወዳድሩ፤ ኣየናይ ይንእስ?

ሐ. 76 ን 68ን ኣወዳድሩ፤ ኣየናይ ይንእስ?

1. በዓል ክስተ ኣሃዝ ቁፅሪ ካብ በዓል ሓደ ኣሃዝ ቁፅሪ ይበልፅ፡፡

ኣብነት: 13 > 9

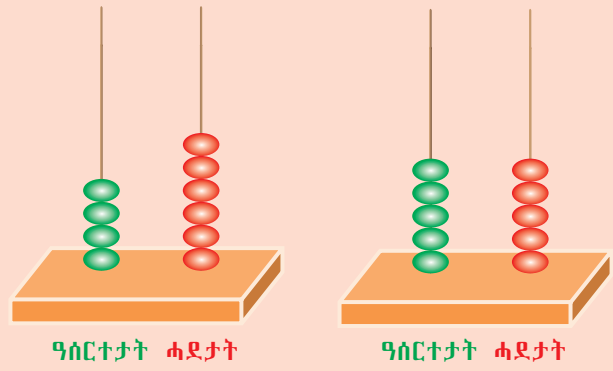
2. ክስተኦም ቁፅርታት በዓል ክስተ ኣሃዝ እንተኾይኖም መጀመርታ ዓዲ ዓሰርተ ዘለዉ ኣሃዛት ነወዳድር፤ ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ዝግበዩ ቁፅሪ ዘለዎ እቲ ዝግበዩ እዩ፡፡

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ ሙሉስ ቁፅርታት ምድሳይን ምጉዳስን

2. ኣባከስ ብምጥቃም ነዞም ተዋሂቦም ዘስዉ ቁፅርታት ኣወዳድሩ።

ኣብነት

ሀ. $46 \square 55$

$46 < 55$

- ለ. $87 \square 76$ ሐ. $45 \square 63$ መ. $26 \square 33$ ፈ. $93 \square 88$

መስመዳ 5

1. ጨረር ቁፅሪ ብምጥቃም ኣብቲ ሳፁን $>$ ወይ $<$ ኣቐምጡ።

- ሀ. $15 > 10$ መ. $14 > 13$ ሸ. $35 > 27$
 ለ. $61 > 52$ ፈ. $48 > 70$ ቀ. $43 > 19$
 ሐ. $22 > 23$ ሰ. $77 > 68$ ቢ. $55 > 43$

2. ካብ ዝነኣስ ናብ ዝዓበየ ስርዑ።

34   33   28   19   53

መስሰ

19   28   33   34   53

- ሀ. $43 \text{፣ } 33 \text{፣ } 82 \text{፣ } 19 \text{፣ } 93$ ለ. $87 \text{፣ } 45 \text{፣ } 80 \text{፣ } 73 \text{፣ } 28$

3. ካብ ዝዓበየ ናብ ዝነኣስ ስርዑ።

34   33   28   19   53

መስሰ

53   34   33   28   19

- ሀ. $34 \text{፣ } 33 \text{፣ } 28 \text{፣ } 19 \text{፣ } 53$ ለ. $45 \text{፣ } 78 \text{፣ } 66 \text{፣ } 94 \text{፣ } 63$

መስመዲ 6

አብቲ ሳፀን ክኛመጥ ዝግብኦ ቁፅሪ ኣክብቡ።

- ሀ. $15 < \square$ **17**   13   12
- ለ. $33 < \square$ 24   42   31
- ሐ. $\square < 48$ 84   36   50
- መ. $\square < 72$ 84   72   59
- ረ. $\square < 68$ 55   72   69

1.2 ክሳብ 20 ዘስዉ መስኦን ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳስን

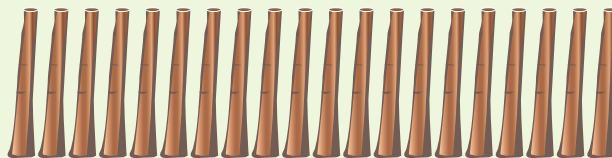
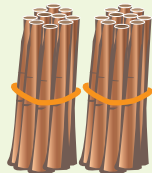
1.2.1 ድማርም ካብ 20 ንታሕቲ ዘኾኑ መስኦን ቁፅርታት ምድማር

መስመዲ 7

ዝኛፀሩ ቀርፅፅ ፅንፀይቲ ብምጥቃም ደምሩ።

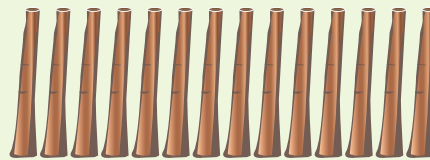
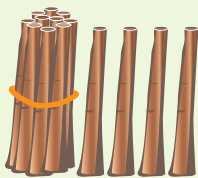
ኣብነት

ሀ. $10 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$10 + 10 = 20$ (ዕስራ)

ለ. $10 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$10 + 4 = 14$ (ዓስርተ ኣርባዕተ)

ሐ. $9 + 8 = \square$

መ. $11 + 6 = \square$

ረ. $15 + 4 = \square$

ሰ. $7 + 12 = \square$

መስመዲ 8

እዚ ሰደፉ ናብ ደፍተርኩም ቀዲሕኩም ባዶ ቦታ ምስኡ።

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2		4							
3				7					
4									
5						11			
6							13		
7									
8									
9			12						

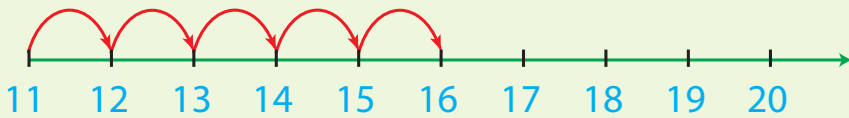
መስመዲ 9

ጨረር ቁፅሪ ተጠቓምኩም ደምሩ።

ካብነት

ሀ. $11 + 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

መጀመርታ ካብቲ ጨረር ቁፅሪ 11 ኣቐምጡ፤ ቀዲልኩም ናብ የማን ገፅ 5 ደረጃታት ኪዱ፤ እቲ ትረኽብዎ ቁፅሪ 16 ድማር 11ን 5ን እዩ።

ስለዚ $11 + 5 = \underline{16}$

ለ. $12 + 7 = \underline{\hspace{1cm}}$

ሐ. $3 + 15 = \underline{\hspace{1cm}}$

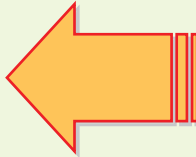
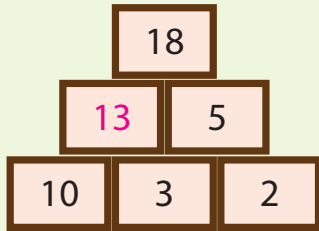
መ. $5 + 4 = \underline{\hspace{1cm}}$

መስመዲ 10

ሕድሕድ ሰደቃ ካማስኩ።

ከብነት

ሀ.

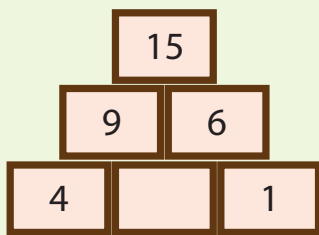
ከብ ገኒ ንገኒ ዘሰው ሰደቃታት ዘሰው ቀፅርታት እንትደመሩ ከብ ስሰሰኹም ዘሎ ቀፅሪ ይህቡ።

$$10 + 3 = 13$$

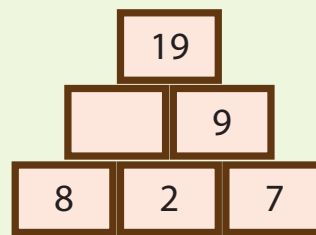
$$3 + 2 = 5$$

$$13 + 5 = 18$$

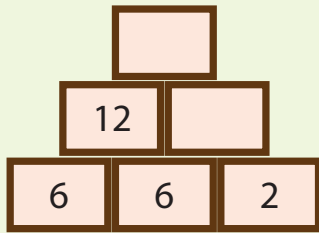
ለ.

ሐ.

መ.

መስመዲ 11

>, < ወይ ደማ = ተጠቅምኩም ካወዳደሩ።

ከብነት

1. 12 _____ $12 + 3$

$$12 + 3 = 15$$

ስለዚህ $12 < 15$

2. ሀ. 10 _____ $9 + 6$

ለ. 16 _____ $11 + 4$

ሐ. 8 _____ $3 + 6$

መ. $5 + 3$ _____ 7

ረ. 10 _____ $9 + 2$

ሰ. 9 _____ $2 + 7$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ መብኽ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳስን

መልመዲ 12

1. ዋጋ ሀ ድለዩ።

ሀ. $11 + 7 = ሀ$

ለ. $7 + 8 = ሀ$

ሐ. $6 + 0 = ሀ$

መ. $13 + 5 = ሀ$

2. ዋጋ ሀ + ለ ድለዩ።

ሀ	ለ	ሀ + ለ
6	13	
7	9	
8	11	
17	0	

1.2.2 ደግሞ ምጉዳስ ክሳብ 20 ዘስዉ መብኽ ቁፅርታት

ንጥረት 3

ዕዮ ጉድስ

- ኣብ ደፍተርኩም ኣብ 0 ክሳብ 20 ምልክት ዝተገበረሉ ጨረር ቁፅሪ ስርሑ፤
- ኣብ 12 ተበጊስኩም ናብ ፀጋም ገፅ 5 ደረጃታት ኪዱ፤ ዝረኽቡኩምዎ ቁፅሪ ክንደይ እዩ?
- $12 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$
- ጨረር ቁፅሪ ተጠቓምኩም ኣገድሱ።

ሀ. $18 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$	ለ. $15 - 6 = \underline{\hspace{1cm}}$	ሐ. $11 - 7 = \underline{\hspace{1cm}}$
መ. $19 - 7 = \underline{\hspace{1cm}}$	ረ. $16 - 6 = \underline{\hspace{1cm}}$	ሰ. $19 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$
- $17 - 2 = 15$ ኣብ ዝብል መብኽ ሓሳብ ጎዳሊ፤ መጉደሊን ጉዳልን ግለፁ።

መልመዲ 13

ኣገድሱ።

ኣብነት

ሀ. $18 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$

$18 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$
 13 14 15 16 17 18

መፅሐፍ ተምሃራይ ካስኖይ ክፍሊ

- ለ. $17 - 6 = \underline{\quad}$ ሐ. $14 - 6 = \underline{\quad}$ መ. $13 - 7 = \underline{\quad}$
 ረ. $19 - 5 = \underline{\quad}$ ሰ. $19 - 4 = \underline{\quad}$ ሸ. $17 - 4 = \underline{\quad}$

መስመዲ 14

1. ዋጋ ሀ ድሰዩ።

- ሀ. $11 - 7 = ሀ$
 ለ. $17 - 5 = ሀ$
 ሐ. $6 - 0 = ሀ$
 መ. $19 - 3 = ሀ$

2. ዋጋ ሀ - ስ ድሰዩ።

ሀ	ስ	ሀ - ስ
13	6	
18	9	
18	3	
17	0	

1.2.3 ክሳብ 20 ብዘስዉ ቁፅርታት ዝስርሑ ቃል ግድሳት

መስመዲ 15

1. ካሌብ 15 መጻሕፍቲ ኣለዎ፣ ሓዉ ናትናኤል ድማ 4 መጻሕፍቲ ኣለዎ። ክልቲኦም ኣሕዋት ብድማር ክንደይ መጻሕፍቲ ኣለዎም?

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 4 \\ \hline 19 \end{array}$$

ብድማር 19 መጻሕፍቲ ኣለዎም።

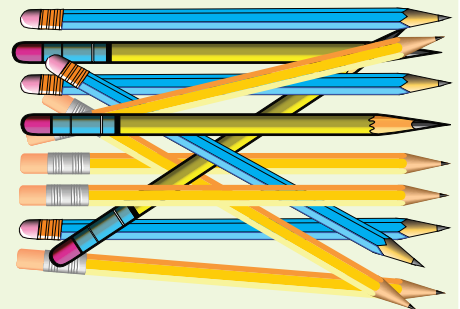

2. ፋጢማ 8 እርሳሳት እንትህልዉዎ ሓዎ ጀማል ድማ 4 እርሳሳት ኣለዉዎ። ብሓፈሻ ክንደይ እርሳሳት ኣለዎም?

3. ኣብ ሓደ ክፍሊ 11 ኣወዳትን 9 ኣዋልድን ተምሃሮ ኣለዉ። ኣብቲ ክፍሊ ክንደይ ተምሃሮ ኣለዉ?

4. ወይዘሮ እዝግሃርያ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ብር 13 ኣብዚ ወርሒ ድማ ብር 5 ንእድር ክፈለን። ብሓፈሻ ክንደይ ብር ክፈለን?

5. ኦቶ ከድር ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ዝኸፈልዎ ግብሪ ብር 15 እንትኾን ኣብዚ ወርሒ እዚ ዝኸፈልዎ ድማ ካብ ዝሓለፈ ብብር 6 ዝነኣሰ እዩ። ኣብዚ ወርሒ እዚ ክንደይ ብር ክፈሎም?

1.3 ኣሰሪ ዘይብሉ ምድማርን ብዘይምልቃሕ ምጉዳልን

1.3.1 በዓል ሓደ ሆሂ ቁፅሪ ምስ በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅሪ ኣሰሪ ዘይብሉ ምድማር

ንጥረት 4

1. ጨረር ቁፅሪ ተጠቓምኩም ነዞም ዝስዕቡ ብጉጅስ ስርሑ።

ሀ. $30 + 8 = \underline{\quad}$

ለ. $20 + 8 = \underline{\quad}$

ሐ. $50 + 5 = \underline{\quad}$

መ. $90 + 6 = \underline{\quad}$

2. ኣባክስ ብምጥቃም ነዞም ኣብ ላዕሊ ዝተውሃቡ ደምሩ።

መልመዲ 16

ብመሰረት ኣብነት ናብ ዩማን ብምቕፃር ደምሩ።

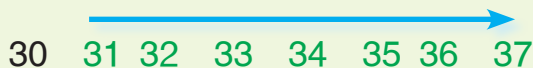
ኣብነት

ሀ. $20 + 6 = \underline{\quad}$

ስለዚ $20 + 6 = 26$

ለ. $30 + 7 = \underline{\quad}$

ስለዚ $30 + 7 = 37$

ሐ. $10 + 9 = \underline{\quad}$

መ. $20 + 9 = \underline{\quad}$

ረ. $30 + 8 = \underline{\quad}$

ለ. $40 + 7 = \underline{\quad}$

ሸ. $50 + 6 = \underline{\quad}$

ቀ. $70 + 1 = \underline{\quad}$

በ. $70 + 7 = \underline{\quad}$

ተ. $80 + 4 = \underline{\quad}$

ቸ. $90 + 2 = \underline{\quad}$

መስመር 17

1. ደምሩ።

ሀ.

ዓስርት	ሐይ
2	0
+	8
2	8

ለ.

ዓስርት	ሐይ
7	0
+	3
7	3

ሐ.

ዓስርት	ሐይ
6	0
+	7
6	7

መጀመሪያ ሐይታት ደምሩ።
ቀደምትም ዓስርት ከምዘሉ ጸሐፉ።

2. ደምሩ።

ሀ.

ዓስርት	ሐይ
2	0
+	9

ለ.

ዓስርት	ሐይ
3	0
+	4

ሐ.

ዓስርት	ሐይ
5	0
+	9

መ.

ዓስርት	ሐይ
6	0
+	0

ረ.

ዓስርት	ሐይ
6	0
+	6

ሰ.

ዓስርት	ሐይ
6	0
+	8

ሸ.

ዓስርት	ሐይ
7	0
+	4

ቀ.

ዓስርት	ሐይ
7	0
+	8

በ.

ዓስርት	ሐይ
8	0
+	6

ተ.

ዓስርት	ሐይ
9	0
+	8

መስመር 18

1. ደምሩ።

ክብነት $35 + 4$

$$\begin{array}{r} 30 + 5 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\underline{\underline{30 + 9 = 39}}$$

ስለዚህ $\begin{array}{r} 35 \\ + 4 \\ \hline 39 \end{array}$

2. ደምሩ።

ሀ. $34 + 3 = \underline{\quad}$

ለ. $78 + 1 = \underline{\quad}$

ሐ. $22 + 7 = \underline{\quad}$

መ. $32 + 7 = \underline{\quad}$

ረ. $43 + 5 = \underline{\quad}$

ሰ. $22 + 5 = \underline{\quad}$

ሸ. $28 + 1 = \underline{\quad}$

ቀ. $31 + 8 = \underline{\quad}$

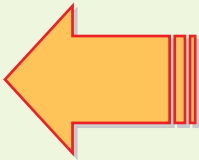
ቤ. $83 + 6 = \underline{\quad}$

መጠመዲ 19

1. ደምሩ።

ኣብነት $25 + 3 = \underline{\quad}$

ዓሰርተ	ቱዊ
2	5
+	3
<u>2</u>	<u>8</u>

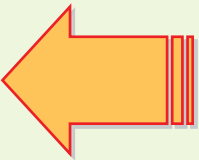

መጀመርታ ኣብ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ደምሩ።
 $5 + 3 = 8$
 ቀደስኩም ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ ቁጽሪ ከምዘሎ ፅሓፉ።
 2
 መጠሎ 28 ይኸውን።

2. ደምሩ።

ኣብነት $57 + 2 = \underline{\quad}$

ዓሰርተ	ቱዊ
5	7
+	2
<u>5</u>	<u>9</u>

መጀመርታ ኣብ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ደምሩ።
 $7 + 2 = 9$
 ቀደስኩም ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ ቁጽሪ ከምዘሎ ፅሓፉ።
 5
 ዝረኸብኩምዎ ቁጽሪ 59 ደማር 57 ን 2 ን ኣዩ።

3. ደምሩ።

ሀ. $55 + 4 = \underline{\quad}$

ለ. $64 + 5 = \underline{\quad}$

ሐ. $32 + 5 = \underline{\quad}$

መ. $53 + 6 = \underline{\quad}$

ረ. $83 + 6 = \underline{\quad}$

ሰ. $31 + 4 = \underline{\quad}$

ሸ. $63 + 5 = \underline{\quad}$

ቀ. $76 + 3 = \underline{\quad}$

1.3.2 በዓስ ሐደ ሆሄ ቀፅሪ ካብ በዓስ ክስተ ሆሄ ቀፅሪ ብዘይስቓኽ ምጉዳስ

መስመዲ 20

1. ኣገደቡ።

ኣብነት $35 - 4$

$30 + 5$	35
$\underline{- 4}$	$\underline{- 4}$
$30 + 1 = 31$	$\underline{31}$

ስለዚ

2. ኣገደቡ።

ሀ. $28 - 1 = \underline{\quad}$

ለ. $78 - 1 = \underline{\quad}$

ሐ. $27 - 2 = \underline{\quad}$

መ. $35 - 2 = \underline{\quad}$

ረ. $34 - 3 = \underline{\quad}$

ሰ. $88 - 4 = \underline{\quad}$

ሸ. $29 - 5 = \underline{\quad}$

ቀ. $47 - 5 = \underline{\quad}$

በ. $39 - 8 = \underline{\quad}$

3. ኣገደቡ።

$$29 - 7 = 20 + 9 - 7$$

$$= 20 + 2 = 22$$

$$54 - 4 = 50 + 4 - 4$$

$$= 50 + 0 = 50$$

$$57 - 6 = 50 + 7 - 6$$

$$= 50 + 1$$

$$= 51$$

$$89 - 7 = 80 + 9 - 7$$

$$= 80 + 2$$

$$= 82$$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስሂሉ ሙሉኡን ቁጽርታት ምድግግና ምጉዳስን

4. ኣገደቡ።

ሀ. $38 - 3 = \underline{\quad}$

ለ. $94 - 3 = \underline{\quad}$

ሐ. $45 - 4 = \underline{\quad}$

መ. $57 - 4 = \underline{\quad}$

ረ. $77 - 6 = \underline{\quad}$

ሰ. $29 - 8 = \underline{\quad}$

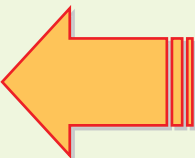
መስመዲ 21

ንትኹል ብምጻፍ ኣገደቡ።

ኣብነት

1. $35 - 3 = \underline{\quad}$

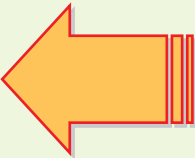
ዓሰርተ	ሓዲ
3	5
-	3
3	2

መጀመርታ ካብ 5፣ 3 ኣገዲልኩም መልስኹም ኣብ ዓዲ ሓዲ ጻፉ።
 ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ 3 ከምዘሎ ጻፉ።
 ዝረኽብኩምዎ ቁጽሪ 32 ጉዳይ 35 ን 3ን እዩ።

2. $48 - 5 = \underline{\quad}$

ዓሰርተ	ሓዲ
4	8
-	5
4	3

መጀመርታ ካብ 8፣ 5 ኣገዲልኩም መልስኹም ኣብ ዓዲ ሓዲ ጻፉ።
 ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ 4 ከምዘሎ ጻፉ።
 ዝረኽብኩምዎ ቁጽሪ 43 ጉዳይ 48 ን 5ን እዩ።

ሀ. $34 - 1 = \underline{\quad}$

ለ. $35 - 1 = \underline{\quad}$

ሐ. $56 - 3 = \underline{\quad}$

መ. $76 - 3 = \underline{\quad}$

ረ. $86 - 3 = \underline{\quad}$

ሰ. $55 - 4 = \underline{\quad}$

ሸ. $65 - 4 = \underline{\quad}$

ቀ. $67 - 5 = \underline{\quad}$

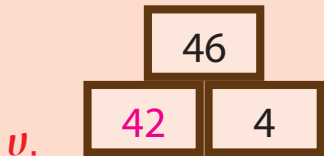
1.3.3 መሰክ ሐሳብ ምጉዳል ብምድማር ምግሳፅ

ንጥፈት 5

ኣብ ምድማርን ምጉዳልን ዘሎ ርክብ

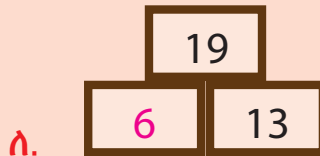
ነዚ ዝስዕብ ብጉጅስ ስርሑ።

1. ካብዞም ዝስዕቡ ርክባት ምድማር ርክብ ምጉዳል ኣውፅኡ።

$46 - 4 = \underline{\quad}$

$46 - 42 = \underline{\quad}$

$19 - 6 = \underline{\quad}$

$19 - 13 = \underline{\quad}$

2. ነዞም ዝስዕቡ ሰደቓታት ምልኡ።

+	4	2	5
32			
84			
43			

-	4	2	5
36			
88			
47			

3. ልዕል ክብል ብዝሰራሕኹምም ንጥፈት ኣብ ምድማርን ምጉዳልን ዘሎ ርክብ ትዕዛብትኹም ብኣብነት ግለፁ።

መልመዲ 22

ነዞም ዝስዕቡ ስርሑ።

ኣብነት

1. $19 - 6 = 3$ ፣ ስለዝኾነ $19 - 3 = 6$

2. $15 - 7 = 8$ ፣ ስለዝኾነ $15 - 8 = 7$

3. $10 - 4 = 6$ ፣ ስለዝኾነ $10 - 6 = \underline{\quad}$

4. $18 - 6 = \underline{\quad}$ ፣ ስለዝኾነ $18 - \underline{\quad} = 6$

5. $19 - 4 = \underline{\quad}$ ፣ ስለዝኾነ $19 - \underline{\quad} = 4$

6. $27 - 1 = \underline{\quad}$ ፣ ስለዝኾነ $27 - \underline{\quad} = 1$

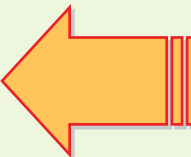
መስመዲ 23

ነዞም ዝስዕቡ ኣገድሱ። መስከሹም ሓቂ ምዃኑ ብምድማር ኣረጋገጹ።

ሀ. $15 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

መረጋገዳ

1 5	}	1 0
- 5		+ 5
1 0		1 5

ጉዳስ ምስ መገደሲ ኣገትድመር ገዳሲ ስለዝሃበና ስራሕና ሓቂ እዩ።

- ለ. $35 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$
- ሐ. $46 - 2 = \underline{\hspace{2cm}}$
- መ. $69 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$
- ረ. $98 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

መስመዲ 24

ምድማርን ምጉዳስን እናተጠቓምኩም ስርሑ።

- ኣብነት**
1. $10 + 5 = 15$ ፣ ስለዝኾነ $15 - 5 = 10$ ::
  2. $8 + 11 = 19$ ፣ ስለዝኾነ $19 - 8 = 11$ ::

3. $5 + \square = 17$ ፣ ስለዝኾነ $17 - 5 = \square$ ::
4. $6 + \square = 38$ ፣ ስለዝኾነ $38 - 6 = \square$ ::
5. $7 + \square = 19$ ፣ ስለዝኾነ $19 - 7 = \square$ ::
6. $4 + \square = 66$ ፣ ስለዝኾነ $66 - 4 = \square$ ::

መስመዲ 25

1. ነዞም ሰደቻታት ምስኡ።

	5 ኣጉድሎ	4 ኣጉድሎ
ሀ.	27	
ለ.	45	
ሐ.	68	
መ.	87	
ረ.	99	

	6 ኣጉድሎ	7 ኣጉድሎ
ሀ.	38	
ለ.	47	
ሐ.	59	
መ.	77	
ረ.	98	

2. ዝገደሰ ቀጠሪ ምስኡ።

- ሀ. $13 + \square = 19$
- ሐ. $52 + \square = 57$
- ረ. $39 - \square = 32$
- ሸ. $50 + \square = 58$

- ለ. $28 - \square = 21$
- መ. $\square + 20 = 27$
- ሰ. $48 - \square = 42$
- ቀ. $32 + \square = 35$

1.3.4 ቃስ ግድሳት

መስመዲ 26

ቃስ ግድሳት

ካብነት

1. ወልዳይ ብር 15 ነይሩዎ። ንመጓጓዣ ብር 3 እንተኸፈሎ ክንደይ ብር ይተርፎ?

$$\begin{array}{r}
 15 \\
 - 3 \\
 \hline
 12
 \end{array}$$

ወይ ድማ

$$\begin{aligned}
 15 - 3 &= 10 + 5 - 3 \\
 &= 10 + 2 \\
 &= 12
 \end{aligned}$$

3 እንተኸፈሎ ዝተርፎ ብር 12 እዩ።

2. ኤሻ 18 መጻሕፍቲ ኣለዎ። እተን 7 ኣንቢባተን። ክንደይ ዘይተነበባ መጻሕፍቲ ተሪፈንኣ?

$$\begin{aligned}
 18 - 7 &= 10 + 8 - 7 = 10 + 1 \\
 &= 11
 \end{aligned}$$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ ሙሉኡ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳፊን

3. ሓሊማ 29 ሙዝ ኣብ ዘምቢል ሒዛ። ኣብ መንጎኡን ዘይበሰላ 4 እንተኾይነን ዝበሰላ ሙዝ ክንደይ እየን?
4. ሓዮሎም 15 እርሳሳትን 3 ብርዕታትን ተዓዲጉሉ። ብሓፈሻ በዝሒ ዝተዓደገሉ እርሳስን ብርዕን ክንደይ እዩ?
5. ኣስቴርን ሳራን መሓዙት እየን። ኣስቴር 6 ከረማላ ዓዲጋ። ሳራ ምስ ዝነበራ በዝሒ ከረማላ እንትድመር 11 ኾይኑ። ሳራ ዘለዋ በዝሒ ከረማላ ክንደይ እዩ?
6. ኣብ ሓደ ክፍሊ 33 ደቂ ኣንስትዮን 6 ደቂ ተባዕትዮን ተምሃሮ ኣለዉ። ኣብቲ ክፍሊ ዘለዉ ተምሃሮ በዝሒም ክንደይ እዩ?

1.4 በዓል ሓደ ሆሄ ቁፅሪ ምስ በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ኣስኒ ዘስዎ ምድማርን በዓል ሓደ ሆሄ ቁፅሪ ካብ በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ብምልቃኡ ምጉዳፊን

1.4.1 ድማርም ርባኡ 10 ዝኾኑ ቁፅርታት ምድማር

ኣብነት

1. ደምሩ:- $28 + 2 = \underline{\quad}$

መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ቁፅርታት ደምሩ።			
$8 + 2 = 10$	ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ	
0 ኣብ ዓዲ ሓደ ፅሓፍ።	ዓዲ	ዓዲ	
0 እንትፅሓፍ 1 ኣስኒ ትብሉ።	1	← ኣስኒ	
1 ኣብ ዓዲ ዓስርተ ምስ ዘሎ 2 ደምሩ።	2	8	28
	+	2	+2
መልስኹም 3 ኣብ ዓዲ ዓስርተ ፅሓፍ።	3	0	<u>30</u>

2. ደምሩ:- $43 + 7 = \underline{\quad}$

መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ቁፅርታት ደምሩ			
$3 + 7 = 10$	ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ	
0 ኣብ ዓዲ ሓደ ፅሓፍ።	ዓዲ	ዓዲ	
0 እንትፅሓፍ 1 ኣብ ዓዲ ዓስርተ ምስ ዘሎ 4 ደምሩ።	1	← ኣስኒ	
መልስኹም 5 ኣብ ዓዲ ዓስርተ ፅሓፍ።	4	3	43
	+	7	+7
	5	0	<u>50</u>

መስመዳ 27

ደምሩ።

ሀ.
$$\begin{array}{r} 49 \\ + 1 \\ \hline \end{array}$$

ለ.
$$\begin{array}{r} 76 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$$

ሐ.
$$\begin{array}{r} 65 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

መ.
$$\begin{array}{r} 24 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

ረ.
$$\begin{array}{r} 63 \\ + 7 \\ \hline \end{array}$$

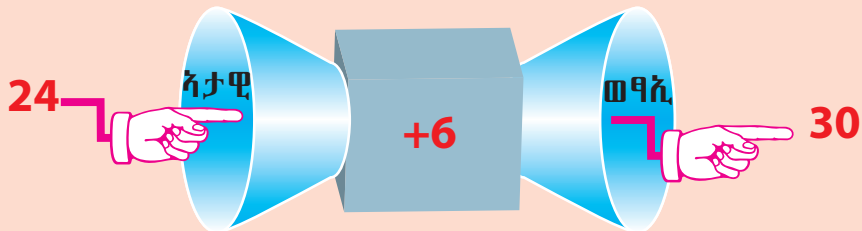
ሰ.
$$\begin{array}{r} 72 \\ + 8 \\ \hline \end{array}$$

ሸ.
$$\begin{array}{r} 11 \\ + 9 \\ \hline \end{array}$$

ቀ.
$$\begin{array}{r} 31 \\ + 9 \\ \hline \end{array}$$

ንጥረት 6

ስልሒት መኪና

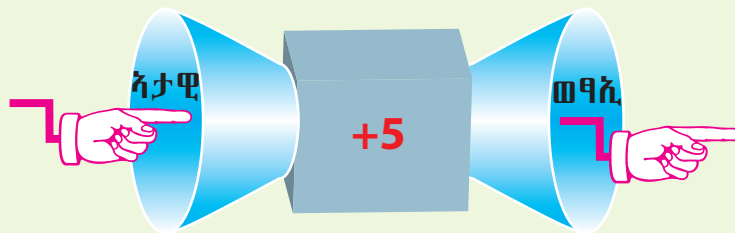

$24 + 6 = 30$

ኣብዚ ስልሒት መኪና እንታይ ክምዝተዓዘብኩም ተመያዩ።

መስመዳ 28

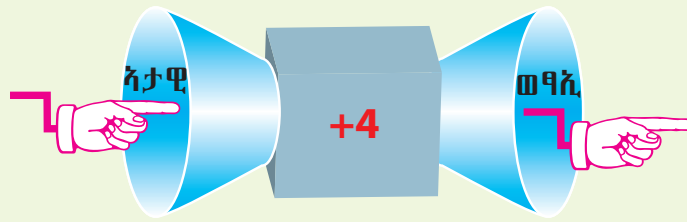
1. እቲ ስልሒት መኪና ዘውፅኦ መልሲ ፅሓፉ።

ዝኣቱ ቁፅሪ	15	25	55	85
ዝወፅኦ ቁፅሪ				

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ ሙሉኡን ቁጽርታት ምድማርን ምጉዳስን

2. እዚ ስልሒት መኪና እንታይ የውጽእ?

ዝኣቱ ቁጽሪ	26	56	66	76
ዝወጸኦ ቁጽሪ				

መልመዲ 29

1. ሃይለማርያም ኣብ ዝሓለፈ ዓመት 23 ፈልስታት ኣራንሽ ተኸሉ። ኣብዚ ዓመት እዚ ድማ 7 ፈልስታት ለማን ተኸሉ። ሃይለማርያም ብሓፈሻ ክንደይ ፈልስታት ተኸሉ?

መልሲ. $23 + 7 = 30$

ስለዚ ብሓፈሻ 30 ፈልስታት ተኸሉ።

2. 6 ምስ 54 እንት-ድመር ክንደይ ይኸውን?

3. 87 ምስ 3 እንት-ድመር ክንደይ ይኸውን?

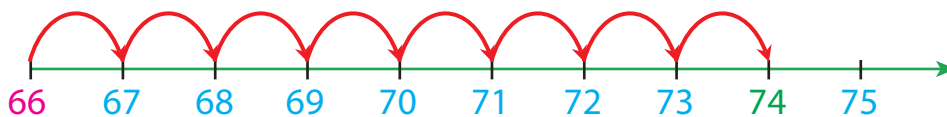
4. ሃርያ ብር 17 ነይሩዎ። ዕምበባ ሸይጣ ተወሳኺ ብር 3 ረኺባ። ብሓፈሻ ክንደይ ብር ኮይኑላ?

1.4.2 ደማርም ርባክ 10 ዘይኮኑ ቁጽርታት ምድማር

ጨረር ቁጽሪ ተጠቒምኩም ደምሩ።

ደምሩ።

ኣብነት $66 + 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ኣብ ጨረር ቁጽሪ 66 ብዝተበል ጀምርኩም ናብ የማን ገፅ 8 ደረጃታት እንት-ትኸዱ 74 ትረኽቡ። ስለዚ $66 + 8 = 74$

መስመዲ 30

ደምሩ።

- ሀ.** $39 + 3 = \underline{\quad}$
- ለ.** $27 + 4 = \underline{\quad}$
- ሐ.** $26 + 7 = \underline{\quad}$
- መ.** $85 + 7 = \underline{\quad}$
- ረ.** $16 + 9 = \underline{\quad}$
- ሰ.** $42 + 9 = \underline{\quad}$

ደምሩ።

ካብነት 1. $18 + 5 = \underline{\quad}$

<p>መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ደምሩ</p> <p style="text-align: center;">$8 + 5 = 13$</p> <p>3 ካብ ዓዲ ሓደ ፅሓፍ።</p> <p>3 ምስ ፀሓፍኩም 1 ካስኒ ትብሉ።</p> <p>1 ካብ ዓዲ ዓስርተ ምስ ዘሎ ደምሩ።</p> <p>መስከሹም 2፣ (1 + 1) ካብ ዓዲ ዓስርተ ፅሓፍ።</p>	<table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="background-color: #c8e6c9;">ዓዲ ዓስርተ</td></tr> <tr><td style="background-color: #fff9c4;">ዓዲ ሓደ</td></tr> <tr><td style="background-color: #c8e6c9;">1</td></tr> <tr><td style="background-color: #fff9c4;">8</td></tr> <tr><td style="background-color: #c8e6c9;">+</td></tr> <tr><td style="background-color: #fff9c4;">5</td></tr> <tr><td style="background-color: #c8e6c9;">2</td></tr> <tr><td style="background-color: #fff9c4;">3</td></tr> </table>	ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ	1	8	+	5	2	3	<p style="text-align: right;">ካስኒ</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: 0;"> <tr><td style="text-align: right;">18</td></tr> <tr><td style="text-align: right;">+5</td></tr> <tr><td style="text-align: right;"><u>23</u></td></tr> </table>	18	+5	<u>23</u>
ዓዲ ዓስርተ													
ዓዲ ሓደ													
1													
8													
+													
5													
2													
3													
18													
+5													
<u>23</u>													

2. $67 + 7 = \underline{\quad}$

<p>መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ደምሩ</p> <p>$7 + 7 = 14$</p> <p>$= 1$ ዓስርተ + 4 ሓደ</p> <p style="text-align: center;">ካስኒ</p>	<p>ዓዲ ዓዲ ዓስርተ ሓደ</p> <table style="margin: auto;"> <tr><td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">1</td></tr> <tr><td>6 7</td></tr> <tr><td>+ 7</td></tr> <tr><td style="border-top: 1px solid black;">7 4</td></tr> </table>	1	6 7	+ 7	7 4	<p>ዓዲ ዓስርተ ዘስዉ ደምሩ።</p> <p>$= 1 + 6$</p> <p>$= 7$ ዓስርተ</p>
1						
6 7						
+ 7						
7 4						

መስመዲ 31

ደምሩ።

- ሀ.** $\begin{array}{r} 17 \\ + 7 \\ \hline \hline \end{array}$
- ለ.** $\begin{array}{r} 26 \\ + 7 \\ \hline \hline \end{array}$
- ሐ.** $\begin{array}{r} 28 \\ + 7 \\ \hline \hline \end{array}$
- መ.** $\begin{array}{r} 33 \\ + 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ መብኸ ቁልፎታት ምድማርን ምጉዳስን

ረ.
$$\begin{array}{r} 34 \\ + 9 \\ \hline \hline \end{array}$$

ሰ.
$$\begin{array}{r} 36 \\ + 9 \\ \hline \hline \end{array}$$

ሸ.
$$\begin{array}{r} 68 \\ + 9 \\ \hline \hline \end{array}$$

ቀ.
$$\begin{array}{r} 74 \\ + 8 \\ \hline \hline \end{array}$$

ነዚ ሰደቓ ምልክ።

ካብነት

+	7	9
36		
83		

- መልሲ**
- 36 + 7 = 43
  - 36 + 9 = 45
  - 83 + 7 = 90
  - 83 + 9 = 92

+	7	9
36	43	45
83	90	92

መስመዲ 32

ነዚ ሰደቓ ምልክ።

+	3	6	9
14			
25			
36			
47			
58			
69			

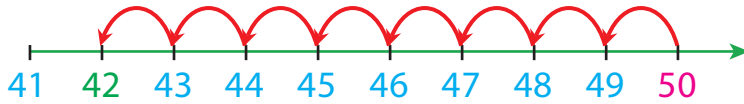
መስመዲ 33

1. ኣብ ሓደ ፀወታ ኩዕሶ እግሪ 15 ተምሃሮ ካብ ቀዳማይ ክፍሊ 15 ድማ ካብ ካልኣይ ክፍሊ ተሳቲፎም። በዝሒ ኣብ ፀወታ ዝተሳተፉ ተምሃሮ ክንደይ እዮ?
2. 6 ምስ 55 እንትድመር ክንደይ ይኸውን?
3. ድማር 87 ን 5ን ክንደይ እዮ?
4. ኣይተ ንጉሰ 32 ኩንታል ጣፍን 9 ኩንታል ስገምን ሸይጦም። ብሓፈሻ ክንደይ ኩንታል ሸይጦም?

1.4.3 ብምስቃስ ምጉዳስ

ካጉደሱ።

ካብነት፡ $50 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ኣብ ጨረር ቁፅሪ ካብ 50 ጀሚርኩም ናብ ፀጋም 8 ደረጃታት እንትትኸዱ 42 ትረኽቡ።

ስለዚ $50 - 8 = 42$

መስመዲ 34

ካጉደሱ።

ሀ. $50 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $35 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $70 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $82 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

ረ. $85 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሰ. $90 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

1. ካጉደሱ፡ $35 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

- ብመጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘሎ ካስተውዕሉ፡
1. $5 < 8$ ስለዝኾነ ካብ 5፣ 8 ምጉዳስ ካይክኣልን።
  2. ካብ ዓዲ ዓሰርተ 1 ተስቀሑ።
  3. $35 = 2$ ዓሰርተታት + 15 ሓደታት
  4. $15 - 8 = 7$ ሓደታት

ዓዲ ዓዲ
ዓሰርተ ሓደ

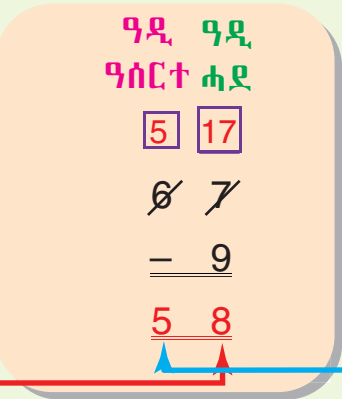
2	15
~~3~~	~~5~~
-	8
2	7

ቀዲስኩም 2 ካብ ዓዲ ዓሰርተ ፅሓፉ።

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስሂሉ ሙሉኡን ቁጽርታት ምድሳዊን ምጉዳስን

2. ኣገደቡ: $67 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

- መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘሎ ተዓዘቡ::
1. $7 < 9$ ስለዝኾነ ካብ 7፣ 9 ምጉዳስ ኣይክኣልን::
  2. ካብ ዓዲ ዓሰርተ 1 ተሰቅሎ::
  3. $67 = 5$ ዓሰርተታት + 17 ሓደታት
  4. $17 - 9 = 8$ ሓደታት
  5. 8 ኣብ ዓዲ ሓደ ሰሓፍ::

ቀዲስኩም ኣብ ዓዲ ዓሰርተ 5 ሰሓፍ::

መስመዲ 35

ኣገደቡ::

ሀ. $\begin{array}{r} 61 \\ - 4 \\ \hline \hline \end{array}$

ለ. $\begin{array}{r} 25 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ሐ. $\begin{array}{r} 37 \\ - 9 \\ \hline \hline \end{array}$

መ. $\begin{array}{r} 83 \\ - 7 \\ \hline \hline \end{array}$

ረ. $\begin{array}{r} 47 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ሰ. $\begin{array}{r} 46 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ሸ. $\begin{array}{r} 75 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ቀ. $\begin{array}{r} 33 \\ - 7 \\ \hline \hline \end{array}$

1. ኣገደቡ: $57 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{aligned} 57 - 9 &= 50 + 7 - 9 \\ &= 40 + 10 + 7 - 9 \\ &= 40 + 17 - 9 \\ &= 40 + 8 \\ &= 48 \end{aligned}$$

2. ኣገደቡ: (መጉደሊ ርባሕ 10 ክኸውን ብምግባር): $43 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{aligned} 43 + 3 - (7 + 3) &= 46 - 10 \\ &= 40 + 6 - 10 \\ &= 40 - 10 + 6 \\ &= 30 + 6 \\ &= 36 \end{aligned}$$

መስመዲ 36

1. ኣገደቡ።

ሀ. $56 - 8 = \square$

ለ. $75 - 8 = \square$

ሐ. $34 - 9 = \square$

መ. $62 - 6 = \square$

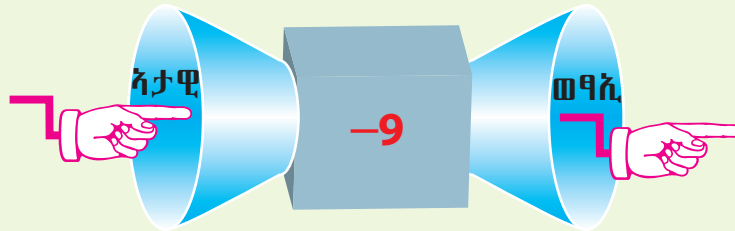
ረ. $82 - 7 = \square$

ሰ. $91 - 4 = \square$

2. ነዚ ሰደቓ ምስኡ።

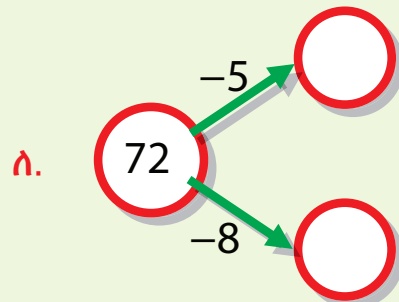
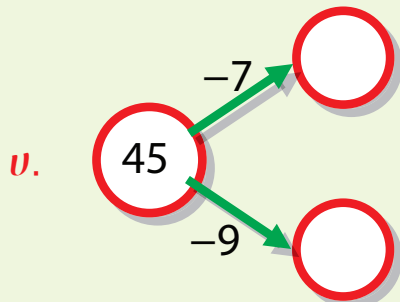
-	3	6	9
14			
25			
36			
47			
58			
69			

3. ኣዚ ስጠሊት መኪና ብምጥቃም ነዚ ሰደቓ ምስኡ።

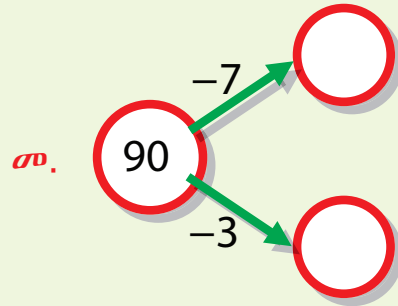
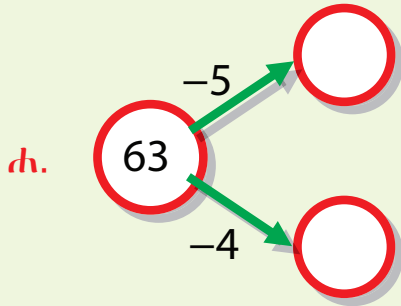

ኣታዊ ቁፅሪ	26	57	61	73
ወፃኢ ቁፅሪ				

4. ኣብ ሕደሕደ ክቢ ዝኣትዉ ገዳሳት ደስዩ።

መስመዲ 37

1. ገብረመድህን ካብ ዝነበሮ ብር 52 ብር 7 ተጠቐሙ። ክንደይ ብር ተሪፉዎ?
2. ንቀፅሪ ቤት ትምህርቶም ክፀርዩ ካብ ዝተዋፈሩ 15 ተምሃሮ እቶም 6 ድሕሪ ሓደ ሰዓት ናብ ክፍሎም ተመለሱም። ዘይተመለሱ ተምሃሮ በዝሓም ክንደይ እዩ?
3. ካብ 55 ብ 8 ዝነኣሰ ቁፅሪ ክንደይ እዩ?
4. ኣብ መንጎ 87 ን 5ን ዘሎ ኣፈላላይ ክንደይ እዩ?
5. ተኪእን ኣብ ተስሓቢ ብር 90 ነይሩዎ። ሰነይ ብብር 5 መፅሓፍ ዓዲጋ። ንፅባሒቱ ሓዋ ዮሃንስ ብር 8 ሂቡዎ። ሕዚ ዘለዎ ክንደይ ብር እዩ?

1.5 በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅርታት ኣስኒ ዘይብሉ ምድማርን ብዘይፅገኑ ምጉዳስን

1.5.1 በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅርታት ኣስኒ ዘይብሉ ምድማር

1. ደምሩ።

ኣብነት $37 + 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

ካብ ዓዲ ሓደ ጀምሩ፣ ቀዲልኩም ዓዲ ዓሰርተ ደምሩ።

3 ዓሰርተታት + 7 ሓደታት	3 7
+ 1 ዓሰርተ + 2 ሓደታት	+1 2
4 ዓሰርተታት + 9 ሓደታት	4 9

2. ደምሩ: $43 + 56 = \underline{\hspace{2cm}}$

4 ዓስርተታት + 3 ሐደታት	4 3
+ 5 ዓስርተታት + 6 ሐደታት	+5 6
<u>9 ዓስርተታት + 9 ሐደታት</u>	<u>9 9</u>

መስመዲ 38

1. ደምሩ።

ሀ.	$\begin{array}{r} 26 \\ + 12 \\ \hline \hline \end{array}$	ለ.	$\begin{array}{r} 31 \\ + 23 \\ \hline \hline \end{array}$	ሐ.	$\begin{array}{r} 65 \\ + 14 \\ \hline \hline \end{array}$	መ.	$\begin{array}{r} 11 \\ + 87 \\ \hline \hline \end{array}$
ረ.	$\begin{array}{r} 65 \\ + 34 \\ \hline \hline \end{array}$	ሰ.	$\begin{array}{r} 74 \\ + 15 \\ \hline \hline \end{array}$	ሸ.	$\begin{array}{r} 48 \\ + 51 \\ \hline \hline \end{array}$	ቀ.	$\begin{array}{r} 56 \\ + 31 \\ \hline \hline \end{array}$

2. ደምሩ።

ሀ.	$49 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$	ረ.	$44 + 25 = \underline{\hspace{2cm}}$
ለ.	$34 + 13 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሰ.	$64 + 22 = \underline{\hspace{2cm}}$
ሐ.	$23 + 16 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሸ.	$34 + 45 = \underline{\hspace{2cm}}$
መ.	$21 + 78 = \underline{\hspace{2cm}}$	ቀ.	$86 + 13 = \underline{\hspace{2cm}}$

መስመዲ 39

- አልማዝ 23 ኣዕዋፍን 14 ሽላታትን ቆዒራ። ብድማር ክንደይ ቆዒራ?
- ኣብ 72፣ 16 እንትድመር ክንደይ ይኸውን?
- ድማር 63 ን 36ን ክንደይ እዩ?
- ለታይ ኣብ ትካል ዕቋርን ልቓሕን ብር 52 ዓቕራ። ብተወሳኺ ብር 42 ኣብቲ ትካል እንተ ዓቕራ ብሓፈሻ ክንደይ ብር ኮይኑላ?

1.5.2 ብዘይምልቃኽ ምጉዳዕ በዓል ክልተ ኣሃዝ ቁጠራታት

1. ኣገድሱ

ኣብነት 1 $48 - 25 = \underline{\hspace{2cm}}$

መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘለዉ፣ ቀዲልኩም ድማ ዓዲ ዓሰርተ ዘለዉ ኣገድሱ።

4 ዓሰርተታት + 8 ሓደታት	48
- 2 ዓሰርተታት - 5 ሓደታት	-25
2 ዓሰርተታት + 3 ሓደታት	<u>23</u>

ኣብነት 2 $67 - 54 = \underline{\hspace{2cm}}$

6 ዓሰርተታት + 7 ሓደታት	67
- 5 ዓሰርተታት - 4 ሓደታት	-54
1 ዓሰርተ + 3 ሓደታት	<u>13</u>

መስመዲ 40

ኣገድሱ።

ሀ. $53 - 11 = \underline{\hspace{2cm}}$	ለ. $65 - 23 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሐ. $94 - 91 = \underline{\hspace{2cm}}$
መ. $74 - 51 = \underline{\hspace{2cm}}$	ረ. $77 - 32 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሰ. $57 - 35 = \underline{\hspace{2cm}}$
ሸ. $39 - 38 = \underline{\hspace{2cm}}$	ቀ. $48 - 32 = \underline{\hspace{2cm}}$	

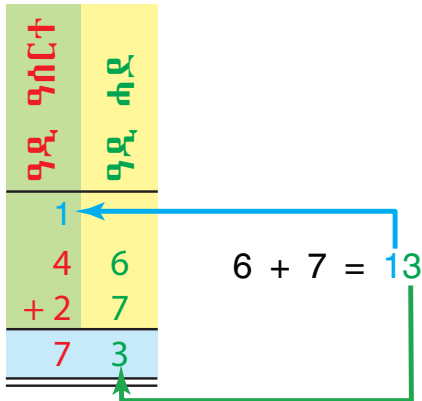
መስመዲ 41

- ኣይተ ፀጋይ 97 ቀላሚጦስ ኣለዎም። ኣይተ ፀጋይ 15 ቀላሚጦስ ንጉዳዮም እንተቐሪፀዎም ክንደይ ቀላሚጦስ ይተርፎም?
- ካብ 55 ብ 14 ዝንኸስ ቁፅሪ መን እዩ?
- ኣብ ሞንጎ 87 ን 35ን ዘሎ ኣፈላላይ ቁፅሪ ድለዩ።
- ኣደም ብር 87 ኣኪቡ። ብብር 33 ድማ መፅሓፍ ክዕድግ ደልዩ። ኣደም መፅሓፍ ምስ ዓደገ ክንደይ ብር ይተርፎ?
- ዕንቀባሕሪ ንዝዓደገቶ ኣቕሓ ብር 99 ከፊላ። ብር 14 ቀረፅ እንተኾይኑ ዋጋ ናይቲ ኣቕሓ ክንደይ እዩ?

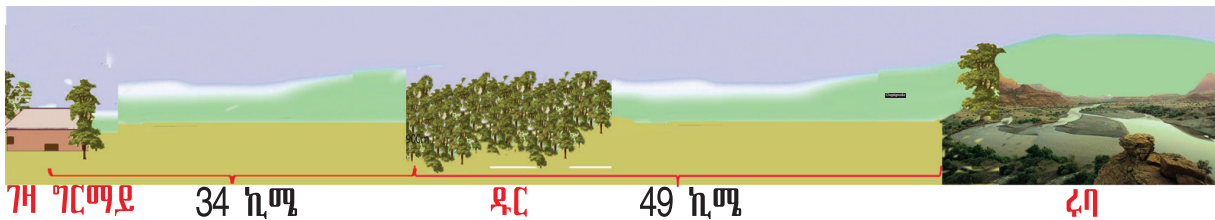
1.6 በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅርታት ንሰኒ ዘለዎ ምድማርን ብዘይልቓኡ ምጉዳልን

1.6.1 በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ምስ በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ንሰኒ ዘለዎ ምድማር

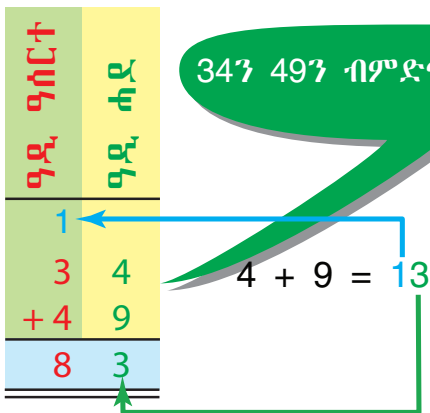
ኣብነት $46 + 27 = \underline{\hspace{2cm}}$

ኣብነት

ግርማይ ካብ ገዝኡ ተበጊሱ ነቲ ዱር ኣቋሪፁ ናብቲ ሩባ ንምብጻሕ ክንደይ ኪ.ሜ ይጓዳዝ?

34ን 49ን ብምድማር መልሲ ድለዩ።

መጀመርታ ዓዲ ሓዲ ዘለዎ ቁፅርታት ደምሩ።
 $4 + 9 = 13 = 1$ ዓሰርተን 3 ሓዲታትን
 እቲ 3 ኣብ ዓዲ ሓዲ ብምፅሓፍ ነቲ 1 ዓሰርተ ናብ ዓዲ ዓሰርተ ውሰዱ።
 ስለዚ $1 + 3 + 4 = 8$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስጠጡ ሙሉስ ቁጽርታት ምድግግግን ምጉዳስን

ሳብነት:- ኣብ ቤት ትምህርቲ ንዘሎ ልምዓት ኣሕምልቲ ሶኑይ 38 ተምሃሮ ሰሉስ ድማ 26 ተምሃሮ ማይ ኣብ ምስታይ ተሳቲፎም። ብድማር ኣብቲ ስራሕ ክንደይ ተምሃሮ ተሳቲፎም?

ዓሳርተ	ዓዲ	ሓዲ	
ዓዲ	ዓዲ	ሓዲ	
1	3	8	8 + 6 = 14
+2	6	4	
6	4	2	
1	4	2	

መጀመርታ ዓዲ ሓዲ ዘስጠጡ ቁጽርታት ደምሩ።
 $8 + 6 = 14 = 1$ ዓሳርተን 4 ሓዲታትን
 እቲ 1 ዓሳርተ ናብ ዓዲ ዓሳርተ ውሲድኩም
 ዓዲ ዓሳርተ ዘስጠጡ ደምሩ።
 ስለዚ $1 + 3 + 2 = 6$

መስመዲ 42

ንትኹስ ደምሩ።

ሀ.
$$\begin{array}{r} 24 \\ + 18 \\ \hline \hline \end{array}$$

ለ.
$$\begin{array}{r} 19 \\ + 46 \\ \hline \hline \end{array}$$

ሐ.
$$\begin{array}{r} 49 \\ + 16 \\ \hline \hline \end{array}$$

መ.
$$\begin{array}{r} 17 \\ + 64 \\ \hline \hline \end{array}$$

ረ.
$$\begin{array}{r} 29 \\ + 52 \\ \hline \hline \end{array}$$

ሰ.
$$\begin{array}{r} 35 \\ + 48 \\ \hline \hline \end{array}$$

ሸ.
$$\begin{array}{r} 29 \\ + 63 \\ \hline \hline \end{array}$$

ቀ.
$$\begin{array}{r} 66 \\ + 29 \\ \hline \hline \end{array}$$

መስመዲ 43

> ፤ < ወይ ደማ = ብምጥቃም ኣወዳድሩ።

ሀ. $36 + 38$ _____ $24 + 19$

ለ. $66 + 16$ _____ $19 + 42$

ሐ. $65 + 16$ _____ $77 + 18$

መ. $68 + 16$ _____ $69 + 15$

መስመዲ 44

1. ኣብ ሓደ ሹቕ 54 ባኮታት ብሸኩቲ ኣለዉ፤ እቲ በዓል ሹቕ 37 ተወሰኸቲ ባኮታት ብሸኩቲ ኣምፂኡ። ብሓፈሻ ኣብቲ ሹቕ ክንደይ ባኮታት ብሸኩቲ ኣለዉ?
2. ኣብ ሓደ ቤት ትምህርቲ ቤተ ንባብ 26 ወናብር ነይሮም። 18 ወናብር እንተተወሲኹ ብሓፈሻ ኣብቲ ቤተ ንባብ ክንደይ ወናብር ኣለዉ?
3. ኣብ ሓደ ዘምቢል 48 ኣራንሽታት ኣለዉ። ኣብ ካልእ ዘምቢል ድማ 17 ኣራንሽታት ኣለዉ። ብሓፈሻ ክንደይ ኣራንሽታት ኣለዉ?
4. ሓደ ትካል ሓዲን መዲን 47 ቀዋሚ ሰራሕተኛታት ነይሮምዎ። ስራሕ ስለዝሰፍሐ 19 ተወሰኸቲ ሰራሕተኛታት ቆፂሩ። ኣብቲ ትካል ዘለዉ ሰራሕተኛታት በዝሓም ክንደይ ኮይኑ?
5. ሰመረ ብር 63 ቀረፅ እንትኸፍል መብርሂት ብር 28 ቀረፅ ከሌላ። ክልቲኦም ዝኸፈልዎ ቀረፅ ክንደይ ብር እዩ?

1.6.2 በዓል ክስተ ሆሂ ቁፅሪ ካብ በዓል ክስተ ሆሂ ቁፅሪ ብምስቃሕ ምጉዳስ

ኣብነት ኣብዞም ዝስዕቡ ቁፅርታት ክንደይ በዓል ዓሰርተን በዓል ሓደን ቁፅርታት ኣለዉ?

ሀ. $37 = 3$ ዓሰርተታትን 7 ሓደታትን ኣለዉዎ።

ለ. $53 = 5$ ዓሰርተታትን 3 ሓደታትን ኣለዉዎ።

መስመዲ 45

1. ብዓደታት ቁፅሪ ፅሓፉ።

ሀ. $28 =$ _____ ዓሰርተታትን _____ ሓደታትን ኣለዉዎ።

ለ. _____ $= 8$ ዓሰርተታትን 7 ሓደታትን ኣለዉዎ።

ሐ. $43 =$ _____ ዓሰርተታትን 3 ሓደታትን ኣለዉዎ።

2. ብመሰረት እቲ ተዋሂቡ ዘሎ ኣብነት ካብ ዓዲ ዓሰርተ ብምስቃሕ እቶም ቁፅርታት ኣቐምጡ፡

ሀ. $37 = 3$ ዓሰርተታትን 7 ሓደታትን
 $= 2$ ዓሰርተታትን 17 ሓደታትን

ካብ 3 ዓሰርተታት 1 ዓሰርተ እንትንገስቃሕ
 1 ዓሰርተ $= 10$ ሓደታት ይኸውን።

ሰ. 23

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
2	3
1	13

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ሐ. 86

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
8	6

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

መ. 98

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
9	8

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ረ. 53

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
4	13

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ሰ. 88

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ሸ. 74

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

መስመዲ 46

ካብ ዓዲ ዓስርተ ብምስቃኽ ኣገደሱ።

ኣብነት

1.
$$\begin{array}{r} 94 \\ - 18 \\ \hline \end{array}$$

94 = 9 ዓስርተታትን 4 ሓደታትን
= 8 ዓስርተታትን 14 ሓደታትን

ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ
8	14
1	8
7	6

94
ስለዚ.
$$\begin{array}{r} 94 \\ - 18 \\ \hline 76 \end{array}$$

2.
$$\begin{array}{r} 42 \\ - 18 \\ \hline \end{array}$$

42 = 4 ዓስርተታትን 2 ሓደታትን
= 3 ዓስርተታትን 12 ሓደታትን

ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ
3	12
1	8
2	4

42
ስለዚ.
$$\begin{array}{r} 42 \\ - 18 \\ \hline 24 \end{array}$$

3. ሀ.
$$\begin{array}{r} 40 \\ - 33 \\ \hline \end{array}$$

ለ.
$$\begin{array}{r} 37 \\ - 18 \\ \hline \end{array}$$

ሐ.
$$\begin{array}{r} 48 \\ - 39 \\ \hline \end{array}$$

መ.
$$\begin{array}{r} 46 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$$

ረ.
$$\begin{array}{r} 64 \\ - 55 \\ \hline \end{array}$$

ሰ.
$$\begin{array}{r} 72 \\ - 24 \\ \hline \end{array}$$

ሸ.
$$\begin{array}{r} 81 \\ - 63 \\ \hline \end{array}$$

ቀ.
$$\begin{array}{r} 96 \\ - 48 \\ \hline \end{array}$$

መስመዲ 47

ካብ ዓዲ ዓሰርተ ብምስቃኡ ኣገድሱ።

ኣብነት

$$1. \quad 24 - 17 = (20 + 4) - (10 + 7) = (10 + 14) - (10 + 7) \\ = (10 - 10) + (14 - 7) \\ = 0 + 7 = 7$$

$$2. \quad 74 - 46 = (70 + 4) - (40 + 6) = (60 + 14) - (40 + 6) \\ = (60 - 40) + (14 - 6) \\ = 20 + 8 = 28$$

3. ሀ. $32 - 14 = \underline{\quad}$	ለ. $72 - 48 = \underline{\quad}$
ሐ. $91 - 24 = \underline{\quad}$	መ. $63 - 47 = \underline{\quad}$
ረ. $73 - 35 = \underline{\quad}$	ሰ. $62 - 29 = \underline{\quad}$

1.6.3 ምጉዳስ ብምድግና ምርግጋጽ

መስመዲ 48

ነዞም ዝስዕቡ ብምድግና ኣረጋገጹ።

ኣብነት

<p>1. $\begin{array}{r} 51 \\ - 33 \\ \hline 18 \end{array}$</p>	<p>መረጋገዒ. $\begin{array}{r} 33 \\ + 18 \\ \hline 51 \end{array}$</p>	<p> ኣስተውዕሉ መገደሲ (33)ን ጉዳስ (18)ን ኣንትድመሩ ኣቲ ጉዳሲ (51) ይህቡ። ስለዚ ኣቲ ምጉዳስ ጣቂ ኣይ።</p>
<p>2. $\begin{array}{r} 27 \\ - 16 \\ \hline 12 \end{array}$</p>	<p>መረጋገዒ. $\begin{array}{r} 16 \\ + 12 \\ \hline 28 \end{array}$</p>	<p> ኣስተውዕሉ መገደሲ (16)ን ጉዳስ (12)ን ኣንትድመሩ ዘተረኽበ 28 ኣይ። ኣዚ ድማ ምስቲ ጉዳሲ (27) ማዕረ ኣይኮነን። ስለዚ ኣቲ ምጉዳስ ስሕተት ኣይ።</p>

3.	$\begin{array}{r} 47 \\ - 28 \\ \hline 19 \end{array}$	4.	$\begin{array}{r} 67 \\ - 39 \\ \hline 28 \end{array}$	5.	$\begin{array}{r} 92 \\ - 46 \\ \hline 46 \end{array}$	6.	$\begin{array}{r} 34 \\ - 22 \\ \hline 12 \end{array}$
----	--	----	--	----	--	----	--

መስመዲ 49

ኣብቲ ሳፀን ዝኣቱ ቁፅሪ ፍሰድ።

ኣብነት

$$\begin{array}{r} 51 \\ - \square \\ \hline 33 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 51 \\ - \square \\ \hline 33 \end{array}$$

ኣብቲ ሳፀን ዝኣቱ ቁፅሪ ንምርካብ ካብቲ ገዳሲ፣ እቲ ገዳስ ኣገድሱ።

$$\begin{array}{r} 51 \\ - 33 \\ \hline 18 \end{array}$$

ስለዚ ኣብቲ ሳፀን ክኣቱ ዝግበኡ ቁፅሪ 18 እዩ።

1.	$\begin{array}{r} 48 \\ - \square \\ \hline 29 \end{array}$	2.	$\begin{array}{r} 66 \\ - \square \\ \hline 47 \end{array}$	3.	$\begin{array}{r} 78 \\ - \square \\ \hline 31 \end{array}$	4.	$\begin{array}{r} 32 \\ - \square \\ \hline 26 \end{array}$
5.	$\begin{array}{r} 72 \\ - \square \\ \hline 39 \end{array}$	6.	$\begin{array}{r} 63 \\ - \square \\ \hline 25 \end{array}$	7.	$\begin{array}{r} 43 \\ - \square \\ \hline 19 \end{array}$		

1.6.4 ቃል ገድሳት

መስመዲ 50

- ኣብ ሓደ እንዳ ስራሕቲ ዕንፀይቲ ኣብ ሓደ መዓልቲ 75 ወናብር ሰሪሑ፤ ብፅባሒቱ ድማ 26 ወናብር ሰሪሑ። ኣብ ካልኣይ መዓልቲ ዝሰርሖም ወናብር ካብቲ ናይ መጀመርታ መዓልቲ ብክንደይ ይንእሱ?
- 73 ኣባጊፅ ዘለዎ ገባር 35 ኣባጊፅ እንተሸይጡ ክንደይ ኣባጊፅ ይተርፎ?
- ሓደ ሹቕ 82 ሳሙና ተረኪቡ 69 እንተሸይጡ ክንደይ ሳሙና ይተርፎ?
- ኣብ ሓደ ዓብዩ ዳዕሮ 41 ኣዕዋፍ ነይረን እተን 34 እንተነፊረን ክንደይ ኣዕዋፍ ይተርፋ?

1.7 ክሳብ 100 ብዘስዉ ሙሉኽ ቁፅርታት ብምድማርን ብምጉዳስን ዝስርሑ ቃል ግድሳት

መስመዲ 51

1. 45 ሰባት ኣብ ዝሕዝ ሓደ ኣውቶብስ 20 ሰባት ተሳፊሮም። ኣብቲ ኣውቶብስ ክንደይ ተረፍ ወንበር ኣሎ?
2. መምህር ህይወት 37 ኩሩሽ ሓዘን ናብ ክፍሊ ኣትዮን። እተን 4 ፅሒፈናለን፣ 15 ኩሩሽ ድማ ንተምሃሮ ሂበን። ክንደይ ኩሩሽ ተሪፉወን?
3. ወይዘሮ ኣለምነሽ 74 ባኒ ሰንኪተን እተን 46 ድማ ሸይጠንኣን። ክንደይ ባኒ ተሪፉወን?
4. ለታይ ካብ 40 ተፈቲና 28 ረኺባ። ካብ 60 ድማ 42 ረኺባ። ብድማር ክንደይ ረኺባ?
5. ኣብ ሓደ ዳዕሮ 62 ኣዕዋፍ ፀኒሐን እተን 24 ነፊረን። ኣብቲ ዳዕሮ ዝተረፉ ኣዕዋፍ ክንደይ እየን?
6. ግርማይ ንሓዉ ብር 36 ሂቡዎ። ግርማይ ድማ ካብቲ ዘለዎ ብር 14 ንሓፍቱ ሂቡዎ። ግርማይ ክንደይ ብር ተሪፉዎ?

መስመዲ 52

ሕድሕድ ባዶ ቦታ ብቐደም ሰዓብ ምስኹ።

- ሀ. 24፣ 29፣ _____ ፣ _____ ፣ _____ ፣ 49፣ 54
- ለ. 32፣ 39፣ _____ ፣ 53፣ _____ ፣ 67፣ _____
- ሐ. 82፣ 79፣ 76፣ _____ ፣ _____ ፣ 67፣ 64
- መ. 55፣ 49፣ _____ ፣ 37፣ 31፣ _____ ፣ _____ ፣ 13

መስመዲ 53

ነቲ ኣብነት መሰረት ገደርኩም ነዞም ዝስዕቡ ስርሑ።

ኣብነት

$$\begin{aligned} \text{ሀ. } 15 + 14 + 39 &= (15 + 14) + 39 \\ &= 29 + 39 \\ &= 68 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ለ. } 23 + 43 + 18 &= (23 + 43) + 18 \\ &= 66 + 18 \\ &= 84 \end{aligned}$$

$$\text{ሐ. } 73 + 18 + 11 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{መ. } 42 + 43 + 17 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ረ. } 29 + 32 + 23 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ሰ. } 33 + 39 + 20 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ሸ. } 24 + 25 + 36 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ቀ. } 38 + 23 + 19 = \underline{\hspace{2cm}}$$

መስመዲ 54

ካብዞም ዝስዕቡ መስሲ ዘደርኻበሉም ፍለዩ። መስሲ ዘደርኻበሉ ምክንያት ድማ ግለጹ።

$$\text{ሀ. } 68 - 89 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ለ. } 89 - 68 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ሐ. } 42 - 54 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{መ. } 54 - 42 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ረ. } 29 - 73 = \underline{\hspace{2cm}}$$

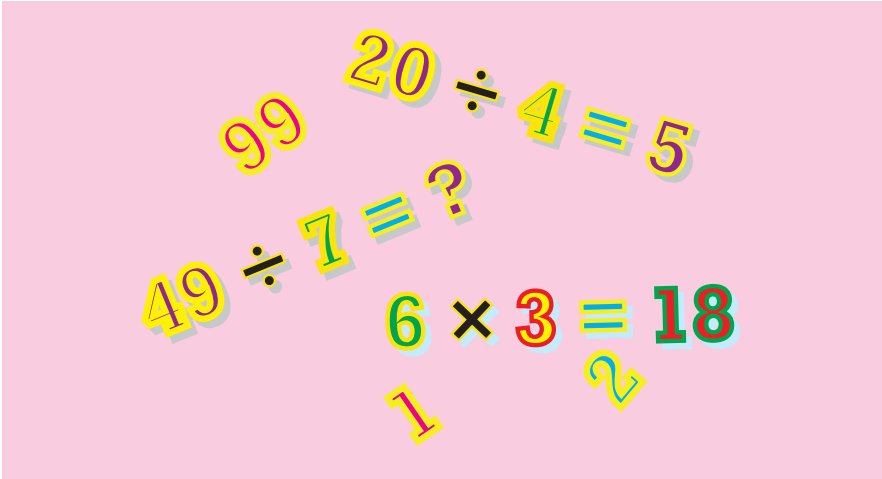
$$\text{ሰ. } 72 - 36 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\begin{array}{r} \text{ሸ. } \quad 32 \\ \quad -67 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ቀ. } \quad 67 \\ \quad -32 \\ \hline \hline \end{array}$$

ምዕራፍ

2

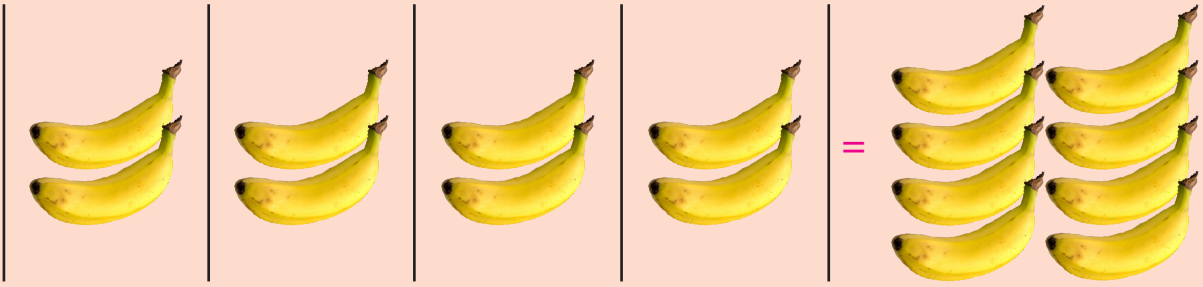

ክሳብ 100 ኣብ ዘለዉ ቁፅርታት ምርባሕን ምምቃልን

2.1 ድግማ ብ2ን ብ10ን ምርባሕ፣ ብዘይተረፈ ብ2 ን ብ10ን ምምቃል

2.1.1 ብ2ን ብ10ን ምርባሕ

ንጥረት 1

- ኣብቲ ሳፁን ክንደይ መዛት ኣለዉ?
- ከክልተ መዝ ገይርኩም እንተመዲብኩምዎም ክንደይ መደብ ትረኽቡ?
- ኣብ ሕድሕድ መደብ ክንደይ መዛት ኣለዉ?
- በዝሒ መደብን ኣብ ሕድሕድ መደብ ዘሎ በዝሒ መዝን እንተራቢሕኹም ክንደይ ትረኽቡ?

ነዚ ንጥፈት ብግቡእ እንተተረዲእኹም ነዚ ዝስዕብ ክትግንዘቡ ይሕግዘኩም እዩ።

$$2 + 2 + 2 + 2 = 4 \times 2 = 8$$

እንትንብብ፤ ኣርባዕተ ምስ ክልተ እንትራባሕ ሸሞንተ ይኸውን ወይ ድማ ኣርባዕተ ጊዜ ክልተ ይኸውን ሸሞንተ ማለት እዩ ።

ንጥፈት 2

ኣይተ ገብርሄት ክልተ ጥማራት ዕንፀይቲ ኣለዉዎም። ሕድሕድ ጥማር 10 ዕንፀይትታት ዝሕዝ እንተኾይኑ ብሓፈሻ ክንደይ ዕንፀይትታት ክምዘለዎም ተመያየጡ። ነዚ ዝስዕብ ድማ ምልኡ

$$10 + 10 = 20$$

$$2 \times \underline{\quad} = 20$$

መስመዲ 1

ክሳብ 20 ዘለዉ ርባሓት ክልተ ዘርዘሩ።

  $1 \times 2 = 2 = \underline{2}$
  $2 \times 2 = 2 + 2 = \underline{4}$
  $3 \times 2 = 2 + 2 + 2 = \underline{\quad}$
  $4 \times 2 = 2 + 2 + 2 + 2 = \underline{\quad}$
  $5 \times 2 = \underline{\quad} = \underline{\quad}$
  $6 \times 2 = \underline{\quad} = \underline{\quad}$
  $7 \times 2 = \underline{\quad} = \underline{\quad}$
  $8 \times 2 = \underline{\quad} = \underline{\quad}$
  $9 \times 2 = \underline{\quad} = \underline{\quad}$
  $10 \times 2 = 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \underline{20}$

መስመዲ 2

ርባሓት 10 ድሰዩ።

$1 \times 10 = 10 \times 1 = 10$	$6 \times 10 = 10 \times 6 = \square$
$2 \times 10 = 10 \times 2 = 20$	$7 \times 10 = 10 \times 7 = \square$
$3 \times 10 = 10 \times 3 = 30$	$8 \times 10 = 10 \times 8 = \square$

ምዕራፍ 2 ክሳብ 100 ካብ ዘስዉ ቁጽርታት ምርባሕን ምምቃልን

$4 \times 10 = 10 \times 4 = \square$

$9 \times 10 = 10 \times 9 = \square$

$5 \times 10 = 10 \times 5 = \square$

$10 \times 10 = 100$

ኣስተውዕሉ

ዘኾነ ቁጽሪ ብ10 ምርባሕ ማለት ኣብቲ ቁጽሪ ንዮማን ገፅ ሓዲ ዜሮ ብምውሳኽ ዝርከብ ቁጽሪ ማለት እዩ።

ኣብነት: $6 \times 10 = 60$

$2 \times 10 = 20$

መስመዲ 3

1. ኣራብሑ።

ሀ. $1 \times 2 = \square$

መ. $10 \times 9 = \square$

ሸ. $10 \times 2 = \square$

ለ. $2 \times 2 = \square$

ረ. $8 \times 10 = \square$

ቀ. $6 \times 2 = \square$

ሐ. $2 \times 8 = \square$

ሰ. $8 \times 10 = \square$

በ. $9 \times 2 = \square$

2. ክሳብ 18 ዘስዉ ርባሓት 2 ፀሓፉ።

2፣ 4፣ 6፣ $\square$ ፣ $\square$ ፣ $\square$ ፣ $\square$ ፣ $\square$ ፣ $\square$

3. ኣራብሑ።

$$\begin{array}{r} \text{ሀ.} \quad 6 \\ \times 2 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ለ.} \quad 10 \\ \times 2 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ሐ.} \quad 8 \\ \times 2 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{መ.} \quad 9 \\ \times 2 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ረ.} \quad 3 \\ \times 10 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ሰ.} \quad 9 \\ \times 10 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

4. ዋጋ ፊደል ድለዩ።

ክብነት $U \times 6 = 12$ ፤ ስለዚህ ዋጋ U ፣ 2 እዩ።

ሀ. $U \times 5 = 10$

ለ. $ሰ \times 2 = 2$

ሐ. $7 \times 2 = 70$

መ. $2 \times \Phi = 14$

ረ. $ለ \times 2 = 20$

ሰ. $U \times 2 = 20$

ሸ. $ለ \times 6 = 60$

ቀ. $3 \times ለ = 30$

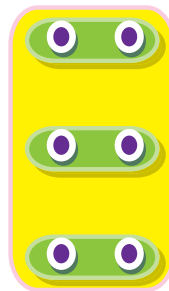
5. አይተ ተስፋይ ክልተ አባጊዕ፣ 2 አጣል፣ 2 አላሕምን 2 አቡዕርን እንተሊዮምዎም ብሓፈሻ ክንደይ እንስሳ ዘቤት አለዎም?
6. ቅድስቲ አብ ወርሒ 2 ጊዜ ሽርሽር ትኸይድ። አብ 5 ወርሒ ክንደይ ጊዜ ሽርሽር ትኸይድ?
7. ሓንቲ ላሕሚ 2 ቀርኒ አለዋ። 10 አላሕም ከክልተ ቀርኒ እንተሃለወን ክንደይ ቀርኒ አለወን?
8. አብ መንጎ 40 ን 100ን ዘለዉ ርባሓት 10 ዝኾኑ ቁፅርታት ፅሓፉ።
9. አይተ ገሰሰ ሰለስተ ዓዓሰርተ ብር አብ ፀጋማይ ጅቦኡም፣ አርባዕተ ዓዓሰርተ ብር ድማ አብ የማናይ ጅቦኡም አለዎም። ብሓፈሻ ክንደይ ብር አለዎም?

2.1.2 መራባሕትን ርብሒትን

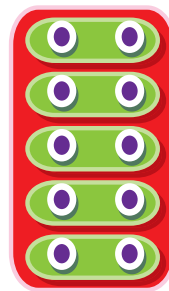
ክብነት

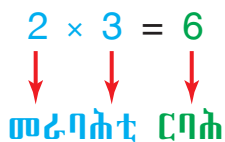
$2 \times 2 = 4$

$2 \times 3 = 6$

$2 \times 5 = 10$

እንትንበብ ድማ ክልተ ግዜ ሰለስተ ደኸውን ሸዳሽተ ምባል ይከካል።

አብዚ ሙሉእ ሓሳብ እዚ 2ን 3ን መራባሕቲ እንትበሃሉ 6 ድማ ርብሒት ይበሃል።

መስመዲ 4

1. ርብሒት ሕድ ሕድ ርባሕ ድብድብ::

- ሀ. $5 \times 2 = \square$ ለ. $8 \times 2 = \square$ ሐ. $10 \times 2 = \square$
- መ. $2 \times 2 = \square$ ፈ. $7 \times 2 = \square$ ሰ. $2 \times 10 = \square$

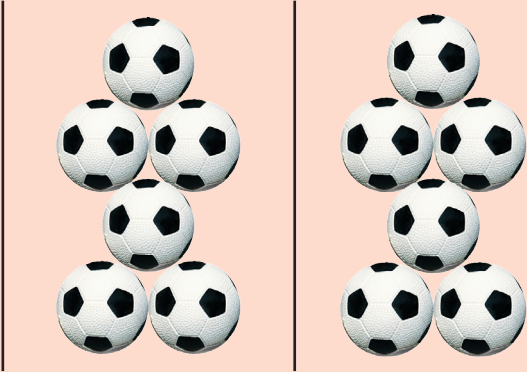
2. መራባሕትን ርብሒትን ፍሰድ::

		መራባሕቲ	ርብሒት
ኣብነት:-	ሀ.	$2 \times 9 = 18$	2 ን 9ን
	ለ.	$8 \times 2 = 16$	
	ሐ.	$10 \times 2 = 20$	
	መ.	$2 \times 4 = 8$	
	ፈ.	$10 \times 4 = 40$	
	ሰ.	$5 \times 4 = 20$	

2.1.3 ብ2ን ብ10ን ምምቃል

ንጥፈት 3

መምህር ተወልደ ን2 ጋንታታት 12 ኩዕሾ ማዕረ መቐሎም:: ሕድሕድ ጋንታ ክንደይ ኩዕሾ ይበፅሓ?

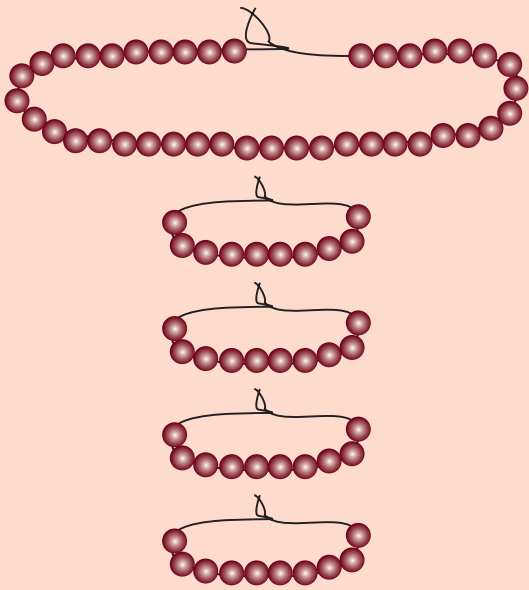

ካብዚ ንጥፈት

እዚ ኣብ $2 \times 6 = 12$ ን

$12 \div 2 = 6$ ዘሎ ርክብ ተመደቡሉ::

ንጥረት 4

10
10
10
10

$$4 \times 10 = 40$$

➤ ናብቲ ብጻጋም ዘሎ ምስሊ 40 ዕንቁ ናሎዉ። በቢ10 ኣንተተመሪኹም ከክንደይ ደኻኑ?

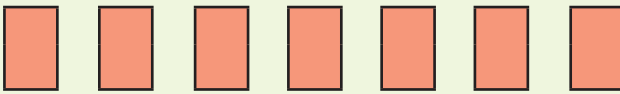
$$40 \div 10 = ?$$

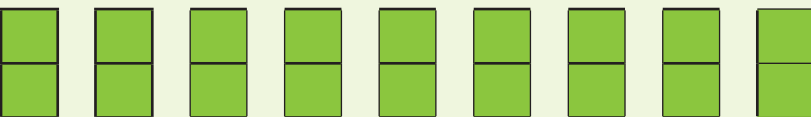
➤ ብጻሒት ምምቃል ብምርባሕ ምርግጋል ደክኛል ዶ?

➤ ብኸመይ ከምዝገለጸ ተመደየጡ። መልስኹም ደማ ኣረጋግጹ።

መልመዲ 5

ብጻሒቶም ደሰዩ።

1. ሀ. ክንደይ ከክልተ ኣለዉ? $14 \div 2 = \underline{\quad}$

ለ. $18 \div 2 = \underline{\quad}$

ሐ. ን 10 ምቅስ።

10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

መ. $16 \div 2 = \square$

ረ. $20 \div 10 = \square$

ሰ. $10 \overline{)40}$

ሸ. $10 \overline{)50}$

ቀ. $2 \overline{)14}$

በ. $2 \overline{)18}$

ተ. $10 \overline{)90}$

ቸ. $2 \overline{)18}$

ምዕራፍ 2 ክሳብ 100 ኣብ ዘሰጸጸ ጻጻፊታት ምርጫን ምምቃልን

2. ሕድ ሕድ ሰደቓ ናብ ደፍተርኩም ብምቕዳስ ባዶ ቦታ ምስኡ።

ሀ.	ሀ	ሀ ÷ 2
	20	
	8	
		9
		6
		8
	14	

ለ.	ሀ	ሀ ÷ 10
	80	
	30	
		5
	20	
		1
	0	

ውዕኢት ምምቃል ብምርጫ ምግላፅ ይክኣል እዩ።

ኣስተወዕኖ

ኣብ ከደዲ ምምቃል መቓሲ ምስ ብፅሒት እንትራባሕ ኩሎ ግዜ ተመቃሳይ ይህብ።

ኣብነት፡- $16 \div 2 = 8$

↓ ↓ ↓
 ተመቃሳይ መቓሳይ ብፅሒት

ምክንያቱ $8 \times 2 = 16$ ወይ ደግሞ $2 \overline{)16} \begin{matrix} 8 \end{matrix}$

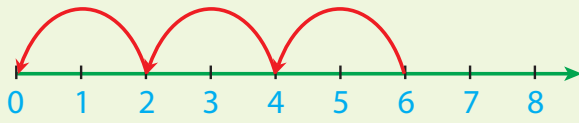
መስመዲ 6

እቲ ኣብነት መሰረት ገደርኩም እዞም ዘስዕቡ ኣስጠኩ።

ኣብነት $14 \div 2 = 7$ ምክንያቱ $2 \times 7 = 14$

- ሀ.** $4 \div 2 = \square$ ምክንያቱ _____
- ለ.** $2 \div 2 = \square$ ምክንያቱ _____
- ሐ.** $20 \div 2 = \square$ ምክንያቱ _____
- መ.** $18 \div 2 = \square$ ምክንያቱ _____

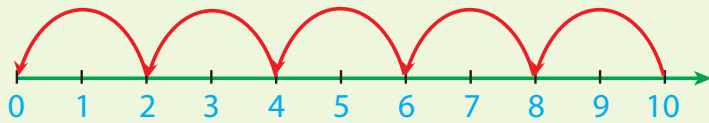
መስመር ቁፅረ ብምጥቃም ነገ ሳብነት መሰረት ገደርኩም ምቹሱ።

$3 \times 2 = 6$ ስለዚህ $6 \div 2 = 3$

ኣስተውዕሱ፡-

ጨረር ቁፅረ ተጠቓምና ርብሒት ንምርካብ ካብ 0 ብምብጋስ ንደማን ገፅ ብመጠን ሓዲኦም መራባሕቲ ስጉሚ ብምቕፃር ምርካብ ይከኣል እዩ። ንምምቃል ደማ ካብ ተመቃላይ ብምብጋስ ናይ መቓሲ መጠን ናብ ፀጋም ገፅ ስጉሚ ብምቕፃር ምርካብ ይከኣል።

$5 \times 2 = 10$ ስለዚህ $10 \div 2 = 5$

ሀ. $8 \div 2 = \square$

ለ. $14 \div 2 = \square$

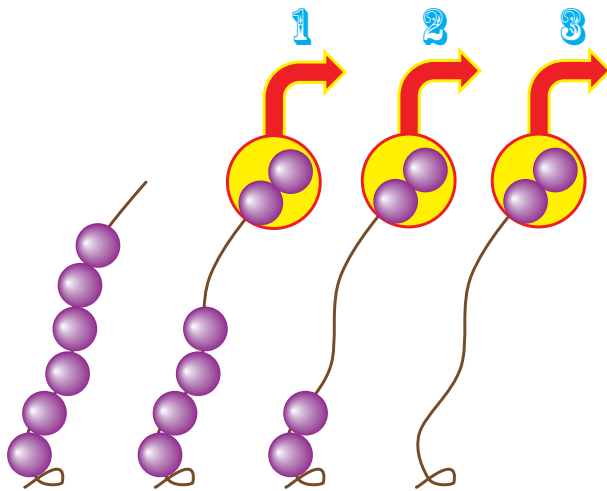
ሐ. $2 \div 2 = \square$

መ. $12 \div 2 = \square$

ረ. $16 \div 2 = \square$

ምምቃል ደጋገምካ ብምገዳል

ኣብነት: $6 \div 2 =$

6
- 2
4
- 2
2
- 2
0

ዜሮ ክሳብ እንረክብ ካብ 6 ደጋገምና 2 እንትካጉድል 3 ዙር ይወስደና፤

ስለዚ $6 \div 2 = 3$

ካብ 6 ኩዕሾ ከክልተ እንተካገዱልና እተን ኩዕሾ ኣብ 3 ዙር ይውደኣ።

መስመዲ 7

ደጋገምኩም ብምጉዳል ምቅሶ።

<p>ካብነት $4 \div 2 = 2$</p> $\begin{array}{r} 4 \\ -2 \\ \hline 2 \\ -2 \\ \hline 0 \end{array}$ <p>$4 \div 2 = 2$</p>	<p>ሀ. $8 \div 2 = \underline{\quad}$</p>	<p>ለ. $18 \div 2 = \underline{\quad}$</p>
<p>ሐ. $10 \div 2 = \underline{\quad}$</p>	<p>መ. $20 \div 10 = \underline{\quad}$</p>	<p>ረ. $18 \div 2 = \underline{\quad}$</p>

2.2 ብ 0 ን ብ 1ን ምርባሕን ን 1 ምምቃልን

ምርባሕ ብ 0 ን ብ 1ን

ንጥፈት 5

ወይዘሮ ዘነበሽ 1 ኪሎ ኣራንሺ፣ እተሸይጠን ክንደይ ብር ይረኽባ?

$1 \times 6 = \text{ብር } 6$

ወይዘሮ ዘነበሽ ኣብ ሓደ መዓልቲ ኣራንሺ፣ ከይሸጣ እንተውዲለን ክንደይ ብር ይረኽባ?

$0 \times 6 = 0$

ዋጋ
 1 ኪሎ ሱሚን 3 ብር
 1 ኪሎ ኣራንሺ 6 ብር

ነዚ ዘስዕብ ሓቂ ኣስተወዕዖ።

➤ ዘኾነ ቁፅሪ ብ 1 እንትራባሕ ባዕሱ እቲ ቁፅሪ ኢና ንረክብ።

ካብነት: $1 \times 2 = 2 \times 1 = 2$ $1 \times 5 = 5 \times 1 = 5$
 $1 \times 8 = 8 \times 1 = 8$ $1 \times 10 = 10 \times 1 = 10$

➤ ዘኾነ ቁፅሪ ብ 0 እንትራባሎ ርብሒቱ ኩሎገዘ 0 እዩ።

ሳብነት: $5 \times 0 = 0 \times 5 = 0$ $4 \times 0 = 0 \times 4 = 0$

መስመዲ 8

ርብሒት እዞም ዝስዕቡ ድሰዩ።

ሀ. $1 \times 6 = \underline{\quad}$	መ. $0 \times 15 = \underline{\quad}$
ሸ. $0 \times 7 = \underline{\quad}$	ሰ. $15 \times 1 = \underline{\quad}$
ረ. $8 \times 0 = \underline{\quad}$	ቀ. $2 \times 0 = \underline{\quad}$
ሐ. $10 \times 1 = \underline{\quad}$	ሱ. $10 \times 0 = \underline{\quad}$
በ. $20 \times 0 = \underline{\quad}$	

ምምቃስ 0ን ብ 1 ምምቃስን

$0 \div 4 = 0$	ምክንያቱ	$0 \times 4 = 0$
$10 \div 1 = 10$	ምክንያቱ	$10 \times 1 = 10$
$0 \div 10 = 0$	ምክንያቱ	$0 \times 10 = 0$
$6 \div 1 = 6$	ምክንያቱ	$6 \times 1 = 6$

ነዞም ዝስዕቡ ሓቅታት ኣስተውዕሱ።

➤ ሀ ዜሮ ዘይኮነ ዘኾነ ቁፅሪ እንተኾይኑ $0 \div ሀ = 0$ ኩሎገዘ ሓቂ እዩ።

ሳብነት: $8 \times 0 = 0$
 $0 \times 9 = 0$

➤ ዘኾነ ቁፅሪ ን 0 እንትምቀስ ሒሳባዊ ትርጉም የብሉን።

ሳብነት፤ $3 \div 0$ ፣ $5 \div 0$ ሒሳባዊ ትርጉም የብሉምን።

➤ ዘኾነ ቁፅሪ ን 1 እንትምቀስ መስሎ ባዕሉ እቲ ቁፅሪ እዩ።

ሳብነት: $10 \div 1 = 10$
 $25 \div 1 = 25$

መስመዲ 9

1. ክስላሕ ንዘክኻል ኣሰጠሑ። ክስላሕ ዘይክኻል ደማ ትርጉም ዩብሱን ኣናበልኩም መልሱ።

- ሀ. $8 \div 1 = \underline{\quad}$ ሰ. $0 \div 2 = \underline{\quad}$ ሐ. $4 \div 2 = \underline{\quad}$
- መ. $1 \div 1 = \underline{\quad}$ ረ. $2 \div 0 = \underline{\quad}$ ሰ. $7 \div 0 = \underline{\quad}$

2. ዝገደሰ ቁጠራ ምልክ።

- ሀ. $7 \div \square = 7$ ሰ. $\square \div 9 = 0$ ሐ. $5 \div 1 = \square$
- መ. $\square \div 4 = 0$ ረ. $10 \div 1 = \square$ ሰ. $0 \div 10 = \square$

3. $<$ ፣ $>$ ወይ ደማ = ተጠቓምኩም ኣወዳደሩ።

ኣብነት:-

$7 \div 1 > 3$ $2 \times 4 = 16 \div 2$

- ሀ. $0 \div 2 \square 2$ ሐ. $6 \div 1 \square 6 \times 0$
- ሰ. $0 \div 1 \square 0$ መ. $8 \times 1 \square 6 \div 1$

4. ኣብ ሓደ መዋእለ ህፃናት 16 ህፃናት ኣለዉ። ኣብቲ መዋእለ ህፃናት 1 ክፍሊ ጥራሕ እንተሊዩ ኣብቲ ክፍሊ ክንደይ ህፃናት ኣለዉ? ነዚ ሓሳብ እዚ ብምምቃል ግለፁ።

2.3 ብ3፣ 4፣ 5፣ 6፣ 7፣ 8 ን 9ን ምርባሕን ምምቃልን

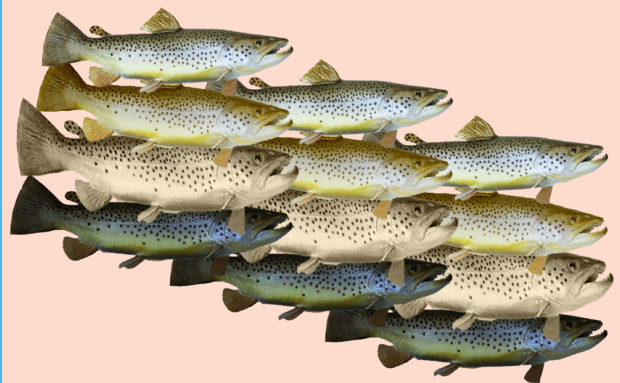
ምርባሕን ምምቃልን ብ3

ንጥፈት 6

ኣብ ቃላይ ሓሸንገ 3 ዘፈፍቲ ዓሳ ሕድሕዶም 4 ዓሳ እንተዘፈፍኹም ብሓፈሻ ክንደይ ዓሳ ተዘፈፍኹም?

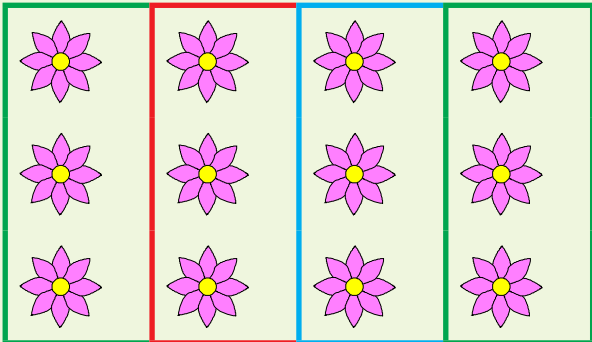
- 1. መልስኹም ተመያየጡሎም።
- 2. ብምድማርን ብምርባሕን ግለፁዎም።

$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 12$
 $3 \times 4 = \underline{\quad}$

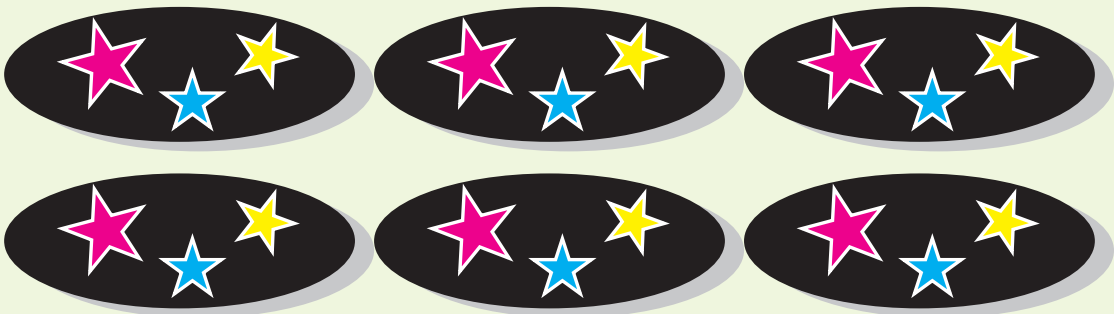

መስመሩ 10

1. ነዞም ዝስዕቡ ኣራብኡ፡፡

ሀ. $3 + 3 + 3 + 3 = 12$
 $\square \times \square = 12$

ለ. ሕድሕድ ምስሊ ሰለስተ ጎንታት ኣለዉዎ፡፡ ብሓፈሻ ክንደይ ጎንታት ኣለዉ?
 $\square \times \square = \square$

ሐ.

ብሓፈሻ ክንደይ ከዋኽብቲ ኣለዉ? _____ $\times$ _____ = _____

2. ኣራብኡ፡፡

ሀ. $2 \times 3 = \square$ ለ. $7 \times 3 = \square$ ሐ. $6 \times 3 = \square$
 መ. $0 \times 3 = \square$ ፈ. $9 \times 3 = \square$ ሰ. $1 \times 3 = \square$
 ሸ. $0 \times 3 = \square$ ቀ. $5 \times 3 = \square$

3. ኣራብኡ፡፡

ሀ. $\begin{array}{r} 6 \\ \times 3 \\ \hline \hline \end{array}$ ለ. $\begin{array}{r} 8 \\ \times 3 \\ \hline \hline \end{array}$ ሐ. $\begin{array}{r} 9 \\ \times 3 \\ \hline \hline \end{array}$ መ. $\begin{array}{r} 7 \\ \times 3 \\ \hline \hline \end{array}$ ፈ. $\begin{array}{r} 10 \\ \times 3 \\ \hline \hline \end{array}$

መስመዲ 11

1. ሕድሕድ ሰደቓ ናብ ደፍተርኩም ብምቕዳስ ምስኡ።

ሀ.	ሀ	$3 \times ሀ$	ለ.	ሀ	$ሀ \times 3$
	7			3	
	4			8	
	10			5	
	1			0	
	6			9	

2. ኣብ ሕድሕድ ባዶ ቦታ ርባሓት 3 ምስኡ።

ሀ. 3፣ _____ ፣ 9፣ _____ ፣ _____ 18፣ _____ ፣ _____ 27፣ _____
 ለ. 18፣ 15፣ _____ ፣ 9፣ _____ ፣ 3

ምምቃል ብ3

ንጥፈት 7

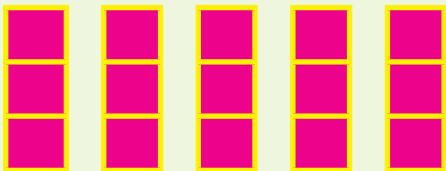
መምህር ሃይለየሱስ 12 መጻሕፍቲ ኣለዉዎም። ኣብ 1^ይ ክፍሊ ትምህርቶም ልዑል ውፅኢት ንዘምፅኡ 3 ተምሃሮ ኩሎም እቶም መጻሕፍቲ ብመልክዕ ሽልማት እንተሓሰቡዎም ሕድሕድ ተምሃራይ ክንደይ መፅሓፍ ክምዘበፅሑ ተመያየጡ። መልስኹም ብምምቃል ግለፅ።

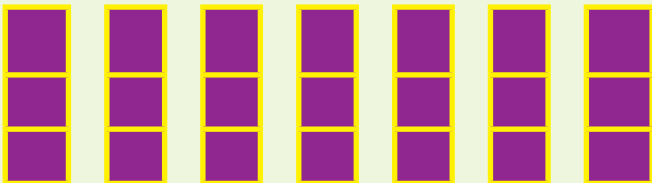

ነዚ ውፅኢት ምምቃል ብምርባሕ ብምግላፅ ኣረጋግፁ።

መስመዲ 12

1. ነዞም ዝስዕቡ ኣስጠኩ።

ሀ. ኣብ 15 ክንደይ ሰለስተታት ኣለዉ?
 $15 \div 3 = \underline{\quad}$

ለ. ኣብ 21 ክንደይ ሰለስተታት ኣለዉ?
 $21 \div 3 = \underline{\quad}$

2. ምቅቶ።

- ሀ. $6 \div 3 = \underline{\quad}$ መ. $9 \div 3 = \underline{\quad}$ ሸ. $3 \overline{)21}$
- ለ. $3 \div 3 = \underline{\quad}$ ፈ. $27 \div 3 = \underline{\quad}$ ቀ. $3 \overline{)27}$
- ሐ. $12 \div 3 = \underline{\quad}$ ሰ. $24 \div 3 = \underline{\quad}$ ቦ. $3 \overline{)12}$

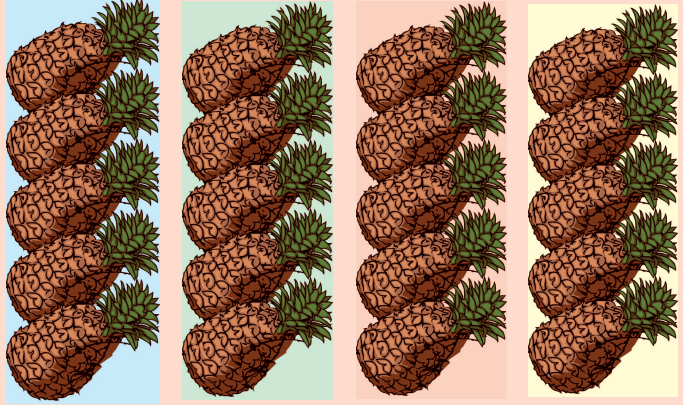
- 3. ኣብ ሓደ መቐመጢ መጻሕፍቲ 12 መጻሕፍቲ ኣለዉ። እቲ መቐመጢ መጻሕፍቲ ድማ ሰለስተ ደረጃታት ኣለዉዎ። ኣብ ሕድሕድ ደረጃ ማዕረ በዝሒ መጻሕፍቲ ክቐመጡ እንተገይርና ኣብ ሕድሕድ ደረጃ ክንደይ መጻሕፍቲ ኣለዉ?
- 4. ኣብ 2^ይ ክፍሊ 27 ተምሃሮ ኣለዉ። ስፖርት ክመሃሩ ኣብ ሰለስተ መስርዕ ብማዕረ እንተተሰሪዖም ኣብ ሕድሕድ መስርዕ ክንደይ ተምሃሮ ኣለዉ?

ብ 4 ምርባሕን ምምቃልን

ምርባሕ ብ 4

ንጥፈት 8

ሀ. ኣብ 4 ዝተፈላለዩ መደባት ዘሎ ኣናናስ እናቕፀርኩም ነዚ በዝሒ ኣናናስ ብምድማርን ብምርባሕን ከመይ ከምዝግለፅ ተመደዮ።

$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 20$
 $\underline{\quad} \times \underline{\quad} = 20$

ለ. ርባሓት 4 ዝኾኑ ኣማልኹ።

	×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ርባሓት 4	4	4		12							40

ሐ. ኣብዞም ዝስዕቡ ርባሓት ዘሎ ርክብ ተመደዮ።

- 1. 4×3 ን 3×4 ን
- 2. 5×7 ን 7×5 ን

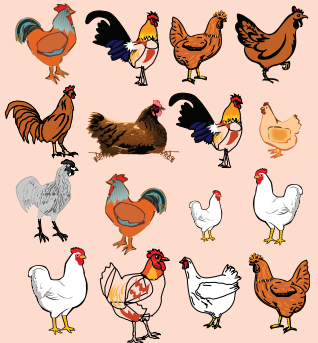

7. ተምሃሮ ካልካይ ክፍሊ ንውድድር ስፖርት ብ 4 መስርቦ ተሰሪዖም። ኣብ ሕድሕድ መስርቦ 10 ተምሃሮ እንተለዮም በዝሒ ተምሃሮ ካልካይ ክፍሊ ክንደይ እዩ?
8. ኣይተ ከበደ ኣብ ዓመት ክልተ ኩንታል ድኹዒ ይጥቀሙ። ኣብ ኣርባዕተ ዓመት ክንደይ ኩንታል ድኹዒ ይጥቀሙ?

ብ4 ምምቃል

ንጥፈት 9

ሺሻይ 16 ደራሁ ኣለዉዎ። ሓደ መስተዩ ማይ 4 ደርሁ ዘስቲ እንተኾይኑ ሺሻይ ክንደይ መስተዩ ማይ የድልዮ?

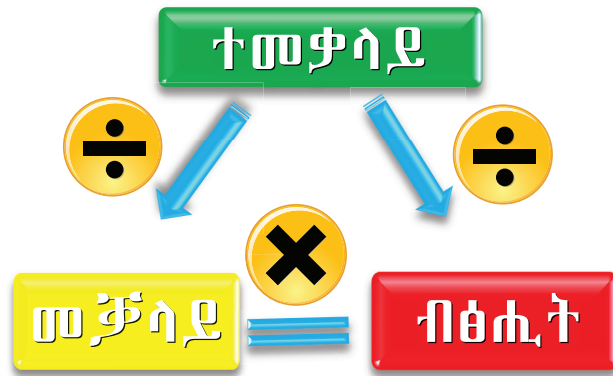
መስመዲ 14

ምቐቡ።

ሀ. $12 \div 4 = 3$	ለ. $20 \div 4 = 5$	
ሐ. $16 \div 4 = \square$	መ. $28 \div 4 = \square$	ረ. $4 \div 4 = \square$
ሰ. $32 \div 4 = \square$	ሸ. $0 \div 4 = \square$	ቀ. $36 \div 4 = \square$

ርክብ ምርባሕን ምምቃልን

$4 \div 4 = 1$	$1 \times 4 = 4$
$8 \div 4 = 2$	$2 \times 4 = 8$
$12 \div 4 = 3$	$3 \times 4 = 12$
$16 \div 4 = 4$	$4 \times 4 = 16$
$20 \div 4 = 5$	$5 \times 4 = 20$
$24 \div 4 = 6$	$6 \times 4 = 24$
$28 \div 4 = 7$	$7 \times 4 = 28$
$32 \div 4 = 8$	$8 \times 4 = 32$
$36 \div 4 = 9$	$9 \times 4 = 36$
$40 \div 4 = 10$	$10 \times 4 = 40$

እዞም ዝስዕቡ መሰኔ ሓሳባት ኣስተውዕኑ።

ተመቃላይ ÷ መቓላይ = ብፅሒት

ተመቃላይ ÷ ብፅሒት = መቓላይ

መቓላይ × ብፅሒት = ተመቃላይ

ኣብነት፤-   32 ÷ 4 = 8   32 ÷ 8 = 4   4 × 8 = 32

ኣብዚ ኣብነት እዚ 32 = ተመቃላይ   32 = ተመቃላይ

8 = ብፅሒት   4 = ብፅሒት

4 = መቓላይ   8 = መቓላይ እዮም።

መስመዲ 15

1. ምቓሶ። (ተመቃላይ፣ ብፅሒትን መቓላይን ፈሊኹም ፅሓፉ)።

<p>ሀ. 20 ÷ 4 = 5 ተመቃላይ = ____ መቓላይ = ____ ብፅሒት = ____</p>	<p>ለ. 40 ÷ 4 = ____ ተመቃላይ = ____ መቓላይ = ____ ብፅሒት = ____</p>	<p>ሐ. 6 ÷ 2 = ____ ተመቃላይ = ____ መቓላይ = ____ ብፅሒት = ____</p>
<p>መ. 12 ÷ 4 = ____ ተመቃላይ = ____ መቓላይ = ____ ብፅሒት = ____</p>	<p>ረ. 4)24 ተመቃላይ = ____ መቓላይ = ____ ብፅሒት = ____</p>	<p>ሰ. 3)27 ተመቃላይ = ____ መቓላይ = ____ ብፅሒት = ____</p>

ሸ	$15 \div \underline{\quad} = 5$	ቀ.	$\begin{array}{r} 6 \\ \underline{)18} \end{array}$	በ.	$\underline{\quad} \div 4 = 6$
	ተመቃሳይ = $\underline{\quad}$		ተመቃሳይ = $\underline{\quad}$		ተመቃሳይ = $\underline{\quad}$
	መቻሳይ = $\underline{\quad}$		መቻሳይ = $\underline{\quad}$		መቻሳይ = $\underline{\quad}$
	ብፅሒት = $\underline{\quad}$		ብፅሒት = $\underline{\quad}$		ብፅሒት = $\underline{\quad}$

2. ነቲ ኣብነት መሰረት ገደርኩም ኣስልሑ።

ኣብነት $6 \times 4 = 24$ ስለዚ

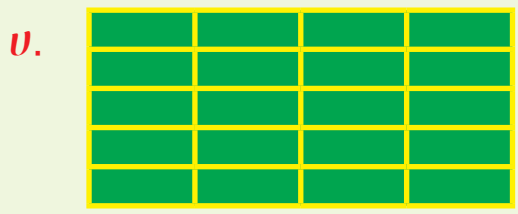
1.	$24 \div 4 = 6$
2.	$24 \div 6 = 4$

- ሀ. $40 \div 4 = \underline{\quad}$ ለ. $8 \div 4 = \underline{\quad}$ ሐ. $24 \div 4 = \underline{\quad}$
 መ. $28 \div 4 = \underline{\quad}$ ረ. $32 \div 4 = \underline{\quad}$ ሰ. $16 \div 4 = \underline{\quad}$

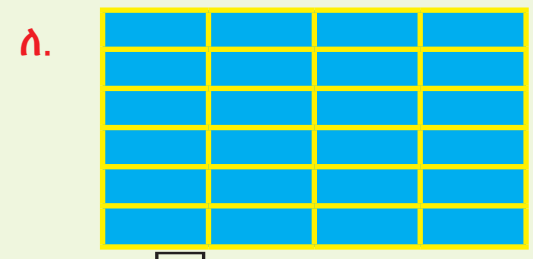
3. < > ወይ ደማ = ተጠቅምኩም ኣውዳድሩ።

- ሀ. $2 \times 4 \underline{\quad} 24 \div 4$ ሐ. $6 \times 2 \underline{\quad} 32 \div 4$
 ለ. $10 \div 2 \underline{\quad} 15 \div 3$ መ. $4 \times 5 \underline{\quad} 20 \div 2$

4. እዞም ሰደቓታት ዝውክልዎም ቁፅርታት ድሰዩ።

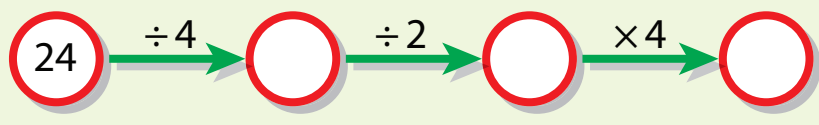

$\square \times 4 = 20$
 $20 \div 4 = \square$

$\square \times 4 = 24$
 $24 \div 4 = \square$

5. ኣይተ ኣድሓኖም ብብር 28፣ 7 ደፍተር ዓዲኅም። ዋጋ ሓደ ደፍተር ክንደይ እዩ?
 6. ዋጋ ሓደ ኣናናስ ብር 4 እዩ። ኣደይ ለምለም ብብር 20 ክንደይ ኣናናስ ክዕድጋ ይኸእላ?
 7. ኣብ ሕድሕድ ክቢ ግቡእ ቁፅሪ ኣማልኡ።

ዕፅፊን ርባዕን

➤ ንፋዲ ቁፅሪ ብ2 ብምርባሕ ኣንጊኽቦ ቁፅሪ ናይቲ ቁፅሪ ዕፅፊ ይበሃል።

$2 \times 3 = 6$ ስለዝኾነ 6 ናይ 3 ዕፅፊ እዩ።

➤ ንፋዲ ቁፅሪ ን4 መቺፊና ኣንጊኽቦ ቁፅሪ ርባዕ ይበሃል።

$8 \div 4 = 2$ ስለዝኾነ 2 ርባዕ 8 እዩ።

$12 \div 4 = 3$ ስለዝኾነ 3 ርባዕ 12 እዩ።

መስመዲ 16

1. ርባዕ 12 ድለዩ።
2. ርባዕ 16 ድለዩ።
3. ዕድመ ሃና 10 ዓመት እዩ። ዕድመ ኣቦኣ 4 ዕፅፊ እንተኾይኑ ዕድመኡም ክንደይ እዩ?
4. ሹመንዲ እግሪ ኣባጊዑ እንተቐፀር 24 ኮይኑ። ክንደይ ኣባጊዕ ኣለውኡ?
5. ሓዲ ትካል ሓለዎ ጥዕና ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን 9 ሕሙማት ዓሶ ተቐቢሉ። ኣብዚ ሰሙን እዚ ድማ 5 ዕፅፊ ሕሙማት ዓሶ ተቐቢሉ። ኣብዚ ሰሙን እዚ ዝተቐበሉም ሕሙማት በዝሓም ክንደይ እዩ?

ብ 5ን ብ 6ን ምርባሕን ምምቃልን

ብ 5ን ብ 6ን ምርባሕ

ንጥፈት 10

ኣብ ሕድሕድ መደብ 5 እርሳሳት ኣለዉ። ብሓፈሻ ክንደይ እርሳሳት ኣለዉ? መልስኹም ብምድማርን ብምርባሕን ግለፁ።

$\_ + \_ + \_ + \_ + \_ + \_ = 30$

$\_ \times \_ = 30$

ኣብቲ ባዶ ቦታ ርባሓት 5 ዝኾኑ ቁፅርታት ምስኹ።

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5	5	10								

ኣብቲ ባዶ ቦታ ርባሓት 6 ዝኾኑ ቁፅርታት ምስኹ።

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	6	12								

መስመዲ 17

1. ነዞም ዝስዕቡ ኣራብኡ።

ሀ. $4 \times 5 = \square$

መ. $5 \times 9 = \square$

ሸ. $6 \times 0 = \square$

ለ. $6 \times 5 = \square$

ረ. $5 \times 10 = \square$

ቀ. $1 \times 5 = \square$

ሐ. $10 \times 5 = \square$

ሰ. $8 \times 5 = \square$

ቤ. $4 \times 6 = \square$

2. ሀ.
$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 2 \\ \hline \hline \end{array}$$

ለ.
$$\begin{array}{r} 7 \\ \times 5 \\ \hline \hline \end{array}$$

ሐ.
$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 8 \\ \hline \hline \end{array}$$

መ.
$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 5 \\ \hline \hline \end{array}$$

ረ.
$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 4 \\ \hline \hline \end{array}$$

ሰ.
$$\begin{array}{r} 10 \\ \times 5 \\ \hline \hline \end{array}$$

3. < > ወይ ደግ = ተጠቅምኩም ኣወዳደሩ።

ሀ. $3 \times 6 \underline{\hspace{1cm}} 20$

ረ. $1 \times 6 \underline{\hspace{1cm}} 6 \times 1$

ለ. $0 \times 6 \underline{\hspace{1cm}} 0$

ሰ. $5 \times 6 \underline{\hspace{1cm}} 6 \times 4$

ሐ. $9 \times 5 \underline{\hspace{1cm}} 8 \times 6$

ሸ. $9 \times 7 \underline{\hspace{1cm}} 8 \times 6$

መ. $7 \times 5 \underline{\hspace{1cm}} 6 \times 6$

ቀ. $2 \times 10 \underline{\hspace{1cm}} 10 \times 2$

2. ነዞም ዝስዕቡ ምቅሶ፡፡ መልስኹም ድማ ብምርባሕ ኣረጋግጹ፡፡

ኣብነት $15 \div 3 = 5$ ምክንያቱ $5 \times 3 = 15$

$$\begin{array}{r} 5 \\ 4 \overline{)20} \end{array}$$
 ምክንያቱ $5 \times 4 = 20$

ሀ. $10 \div 5 = \square$ ምክንያቱ $\square$

ለ. $5 \div 5 = \square$ ምክንያቱ $\square$

ሐ. $35 \div 5 = \square$ ምክንያቱ $\square$

መ. $2 \overline{)14} = \square$ ምክንያቱ $\square$

ረ. $6 \overline{)54} = \square$ ምክንያቱ $\square$

ሰ. $1 \overline{)6} = \square$ ምክንያቱ $\square$

ሸ. $45 \div 5 = \square$ ምክንያቱ $\square$

ቀ. $40 \div 5 = \square$ ምክንያቱ $\square$

በ. $25 \div 5 = \square$ ምክንያቱ $\square$

ተ. $5 \overline{)40} = \square$ ምክንያቱ $\square$

ቸ. $6 \overline{)30} = \square$ ምክንያቱ $\square$

ኘ. $6 \overline{)24} = \square$ ምክንያቱ $\square$

3. ነቲ ሰደቓ ናብ ደፍተርኩም ቀዲሕኩም ኣስልሑ፡፡

ሀ. 75 ምቅሶ

15	3
40	
25	
35	
0	
20	

ለ. 76 ምቅሶ

30	
60	10
6	
0	
18	
42	

መልመዲ 19

1. ነቲ ሳፀን ዝውክል ቀፅሪ ደሰዩ፡፡

ኣብነት: $\square \div 6 = 3$ ዋጋ ሳፀን 18 እዩ፡፡ ምክንያቱ ድማ $3 \times 6 = 18$ ስለዝኾነ እዩ፡፡

ሀ. $\square \times 6 = 48$

መ. $30 \div \square = 5$

ሸ. $\square \overline{)6}^2$

ለ. $48 \div \square = 6$

ረ. $\square \times 5 = 30$

ቀ. $3 \overline{)\square}^5$

ሐ. $54 \div \square = 6$

ለ. $30 \div 5 = \square$

በ.
$$\begin{array}{r} \square \\ 3 \overline{) 12} \end{array}$$

2. ኣደይ ኑርያ 5 ዕምበባታት ብብር 35 ዓዲገን። ዋጋ ሕድ ሕድ ዕምበባ ማዕረ እንተኾይኑ ዋጋ ሓደ ዕምበባ ክንደይ እዩ?

3. ኣይተ ትካቦ 15 ሙዝ፣ ኣይተ ማሕሙድ ድማ 24 ባኒ ዓዲጎም ነናብ ገዝኦም ከይዶም።

ሀ. በዝሒ ኣባላት ስድራ ኣይተ ትካቦ 5 እንተኾይኖም ንሕድሕዶም ከክንደይ ሙዝ ይበፅሖም?

ለ. በዝሒ ኣባላት ስድራ ኣይተ ማሕሙድ 6 እንተኾይኖም ንሕድሕዶም ከክንደይ ባኒ ይበፅሖም?

ብ7፣ ብ8ን ብ9ን ምርባሕን ምምቃል

ብ7፣ ብ8ን ብ9ን ምርባሕ

ንጥፈት 12

ትኩእ ብ 4 መስርዕ ዝኾዱ ኣእዱግ ሪኡ። ኣብ ሕድሕድ መስርዕ 7 ኣእዱግ እንተለዩም በዝሒ ትኩእ ዝረኣዩም ኣእዱግ ክንደይ እዮም?

ንጥፈት 13

ርባሓት ሕድሕድ ኣብቲ ሳፁን ምልክ።

ሀ.

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ርባሓት 7	7	14					49			

ለ.

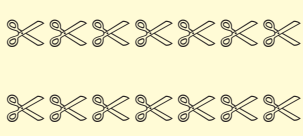

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ርባሓት 8	8	16					56			

ሐ.

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ርባሓት 9	9	18					63			

መስመዱ 20

1. ካራብሑ።

		
ሀ. $2 \times 7 = \underline{\quad}$	ለ. $3 \times 8 = \underline{\quad}$	ሐ. $4 \times 9 = \underline{\quad}$

መ. $9 \times 7 = \underline{\quad}$ **ረ.** $5 \times 8 = \underline{\quad}$ **ሰ.** $9 \times 6 = \underline{\quad}$

2. ሀ. $\begin{array}{r} 7 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$ **ለ.** $\begin{array}{r} 7 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$ **ሐ.** $\begin{array}{r} 7 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$

መ. $\begin{array}{r} 9 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$ **ረ.** $\begin{array}{r} 6 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$ **ሰ.** $\begin{array}{r} 10 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$

3. ኣብ ሓደ ሰሙን 7 መዓልቲ ኣሎ። ኣብ 9 ሰሙናት ክንደይ መዓልቲ ኣሎ?

4. ብመሰረት ተዋሂቡ ዘሎ መምርሒ ርብሒት ድስዩ።

ሀ	$7 \times ሀ$	$ሀ \times 8$	$9 \times ሀ$
5			
3		24	
0			
8			72
1			
10			
6			

5. < > ወይ ደግ = ተጠቅምኩም ኣወዳድሩ።

ሀ. $7 \times 8 \underline{\quad} 50$	ለ. $0 \times 9 \underline{\quad} 8 \times 0$
ሐ. $3 \times 8 \underline{\quad} 72 - 48$	መ. $2 \times 9 \underline{\quad} 8 \times 2$
ረ. $8 \times 9 \underline{\quad} 7 \times 10$	ሰ. $0 \times 9 \underline{\quad} 7 \times 0$

መስመዲ 21

1. ሕድሕድ ባዶ ቦታ ምስኹ።

ሀ. $0፣ 7፣ 14፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ 49፣ \underline{\hspace{1cm}}$

ለ. $72፣ 64፣ 56፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}፣ \underline{\hspace{1cm}}$

2. ተመሳሳሊ መስፊድ ዘለዎም ነርድታት ፍሰድ።

ሀ.

ሀ 7 × 3	ለ 7 × 4	ሐ 7 × 5	መ 7 × 6	ረ 4 × 7	ሰ 3 × 7	ሸ 6 × 7	ቀ 5 × 7
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

ለ.

ሀ 8 × 4	ለ 8 × 5	ሐ 8 × 6	መ 8 × 7	ረ 4 × 8	ሰ 7 × 8	ሸ 5 × 8	ቀ 6 × 8
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

3. ሓንቲ ጎያዪት ኣብ መዓልቲ ንልምምድ 7 ኪ.ሜ ትጎዩ። ኣብ 8 መዓልታት ልምምድ ክንደይ ኪ.ሜ ትጎዩ?

4. ሓደ ሰራሕተኛ ኣብ መዓልቲ 8 ሰዓት ይሰርሕ። ኣብ ሓደ ሰሙን ክንደይ ሰዓት ይሰርሕ?

5. ዋጋ ፊደል ድስድ።

ሀ. $\varpi \times 7 = 21$

ለ. $7 \times \phi = 70$

ሐ. $8 \times \varpi = 40$

መ. $\phi \times 9 = 45$

ረ. $\varpi \times 9 = 0$

ሰ. $\varpi \times 8 = 56$

6. ሓንቲ ጀልባ ኣብ ሓደ ግዜ 9 ሰባት ተሻግሮ። 8 ግዜ እንተተመላሊሳ ክንደይ ሰባት ተሻግሮ?

ብ 7፣ ብ 8ን ብ 9ን ምምቃስ

ካብነት፡-

<p>1. $4 \times 7 = 28$ ስለዚ. $28 \div 7 = 4$ $28 \div 4 = 7$</p>	<p>3. $32 \div 8 = 4$ ምክንያቱ $4 \times 8 = 32$ $32 \div 4 = 8$ ምክንያቱ $8 \times 4 = 32$</p>
<p>2. $8 \times 9 = 72$ ስለዚ. $72 \div 8 = 9$ $72 \div 9 = 8$</p>	<p>4. $9 \overline{)36}^4$ ምክንያቱ $4 \times 9 = 36$</p>

መስመዲ 22

1. ዋጋ ሳጹን ድሰዩ።

ሀ. $14 \div 7 = \square$	ለ. $8 \div 8 = \square$
ሐ. $32 \div \square = 4$	መ. $27 \div 9 = \square$
ረ. $54 \div 9 = \square$	ሰ. $56 \div 8 = \square$
ሸ. $49 \div \square = 7$	ቀ. $72 \div \square = 8$
በ. $\square \div 9 = 8$	

2. ብፅሒት ድሰዩ።

ሀ. $8 \overline{)24}$	ለ. $8 \overline{)16}$	ሐ. $7 \overline{)21}$	መ. $9 \overline{)36}$
ረ. $9 \overline{)81}$	ሰ. $8 \overline{)0}$	ሸ. $8 \overline{)48}$	ቀ. $9 \overline{)45}$

3. ነቲ ሰደጃ ናብ ደፍተርኩም ቀደሕኩም ካስፈሉ።

ሀ.	ሀ	ሀ ÷ 7	ለ.	ሀ	ለ	ሀ ÷ ለ
	35			24	8	
	0			70	7	
	14			0	9	
	42			35	7	
	21			27	9	

ምዕራፍ 2 ክሳብ 100 ሳብ ዘሰጠ፣ ቁጠራታት ምርጫኹን ምምቃሱን

4. መምህር ኢታይ 35 ደፋትር 37 ተምሃሮ መቼለን። ሕድሕድ ተምሃራይ ክንደይ ደፍተር ይበፅሖ?
5. ዋጋ ሓደ መፅሓፍ ብር 8 እንተኾይኑ ብብር 72 ክንደይ መጻሕፍቲ ምዕዳግ ይክኣል?
6. ክሳብ 90 ዘለዉ ርባሓት 9 ፅሓፉ።

መስመዲ 23

1. ነቲ ሰደቓ ምስኡ።

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1		3	4	5	6		8		10
2	2		6	8			14		18	
3		6			15			24		
4		8			20				36	
5						30			45	
6				24				48		
7	7						49			70
8				32			56			
9		18				54				
10		20								100

2. ኣብ ሳዕሲ ዘሎ ሰደቓ ብምርኣይ ነዞም ዝስዕቡ ኣራብሑ።

ሀ. $3 \times 8 = \square$	ረ. $1 \times 0 = \square$
በ. $8 \times 8 = \square$	ሊ. $7 \times 0 = \square$
ሰ. $7 \times 9 = \square$	ተ. $10 \times 6 = \square$
ሐ. $6 \times 5 = \square$	ሸ. $0 \times 9 = \square$
ቸ. $7 \times 5 = \square$	መ. $3 \times 6 = \square$
ቀ. $2 \times 9 = \square$	ነ. $0 \times 10 = \square$

<p>3. ሀ. $\begin{array}{r} 3 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$</p> <p>መ. $\begin{array}{r} 6 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$</p>	<p>ለ. $\begin{array}{r} 7 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$</p> <p>ረ. $\begin{array}{r} 9 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$</p>	<p>ሐ. $\begin{array}{r} 2 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$</p> <p>ሰ. $\begin{array}{r} 6 \\ \times 1 \\ \hline \end{array}$</p>
--	---	---

4. ስደቻ ምርባሕ ብምጥቃም ነዞም ዝስዕቡ ምቻሉ።

ሀ. $12 \div 2 = \square$	ለ. $24 \div 4 = \square$
ሐ. $42 \div 6 = \square$	መ. $36 \div 4 = \square$
ረ. $10 \div 5 = \square$	ሰ. $3 \div 3 = \square$
ሸ. $0 \div 8 = \square$	ቀ. $28 \div 7 = \square$
በ. $35 \div 7 = \square$	ተ. $56 \div 8 = \square$
ቸ. $45 \div 9 = \square$	ኘ. $5 \div 1 = \square$
ከ. $8 \div 8 = \square$	ከ. $80 \div 8 = \square$
ኸ. $12 \div 4 = \square$	

5. ሀ. $7 \overline{)63}$	ለ. $9 \overline{)54}$	ሐ. $7 \overline{)21}$	መ. $8 \overline{)32}$
ረ. $6 \overline{)48}$	ሰ. $9 \overline{)81}$	ሸ. $7 \overline{)35}$	ቀ. $6 \overline{)54}$
በ. $8 \overline{)8}$	ተ. $9 \overline{)36}$	ኘ. $5 \overline{)20}$	ኘ. $7 \overline{)49}$

6. ዋጋ ፊደል ድስድ።

ሀ. $\omega \times 6 = 24$	ለ. $9 \times \phi = 72$	ሐ. $7 \times \phi = 56$
መ. $9 \times \phi = 36$	ረ. $5 \times \omega = 0$	ሰ. $\phi \times 10 = 90$

7. መረስዕ ኣብ ክዳኑ 5 ጃባ ኣለዎ። ኣብ ሕድሕድ ጃባ ብር 8 እንተቐጠጡ ብሓፈሻ ክንደይ ብር ኣለዎ?

8. ዋጋ ሓደ ደፍተር ብር 8 እዩ። ዋጋ 9 ደፍተር ክንደይ ብር እዩ?

ምዕራፍ

3

መዐቀንታት

3.1 ንውሓት ብሳንቲ ሜትርን ሜትርን

ንጥፈት 1

ነዘም ዝስዕቡ ምስልታት ብምርኻይ ኣብ ታሕቲ ንዘኖረቡ ሕቶታት ዝሰማማዕ መዐቀን ምረጽ።

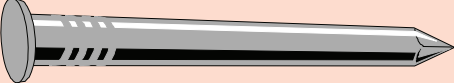
ኣብነት፡

ናይቲ እርሳስ ንውሓት 13 ሳንቲ ሜትር እዩ።

ብመስመሪ ዓቕኑ

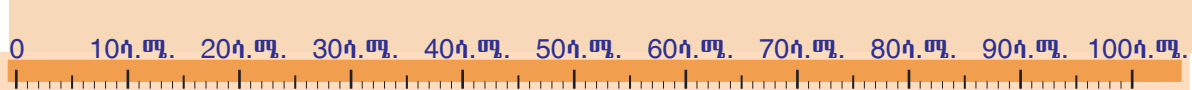
1. ሳንቲ ሜትር

2. ሳንቲ ሜትር

3. ሳንቲ ሜትር

ክስተወዕሰ!

- መሰረታዊ ኣሃድ መዐቀኒ ንውሓት ሜትር ይባሃል።
- ሜትር ኣሕፃርካ እንትፅሓፍ ‘ሜ’ እንትኸውን ሳንቲ ሜትር ድማ ‘ሳ.ሜ’ እዩ።

- 1 ሜትር = 100 ሳንቲ ሜትር እዩ።

ንጥፈት 2

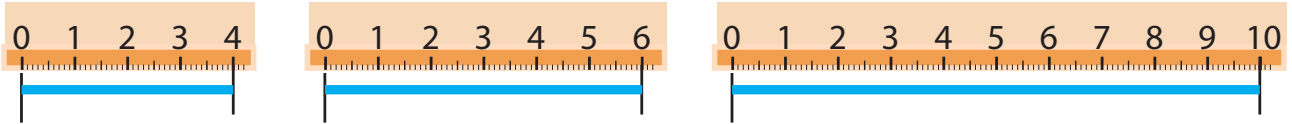
1. ብጉጅለ ብምዃን ነዞም ዝስዕቡ ዝርዝራት እናጻቀንኩም መልስኹም ኣብ ትሕቲ ሜትርን ሳንቲ ሜትርን ፅሓፉ። መልስኹም ድማ ንመምህርኩም ኣርእዩ።

	ንውሓት	
	ሜትር	ሳንቲ ሜትር
ቁመትን ወርዲን መምሃሪ ክፍልኹም		
ቁመት ዴስክኹም		
ወርዲ ዴስክኹም		
ቁመት መራሒ ጉጅለኹም		
ንውሓት ሰሌዳኹም		

- 2. ንውሓት ወይ ወርዲ ግራት ንምዕቃን ዝጠቅም ኣየናይ እዩ?
- 3. ንውሓትን ወርዲን መምሃሪ ክፍልኹም ንምዕቃን ዝጠቅም ኣየናይ እዩ?
- 4. ጎኒ ጠረጴዛ ንምዕቃን ዝጠቅም ኣየናይ እዩ?
- 5. መይዳ ኩዕሶ መርበብ ንምዕቃን ዝጠቅም ኣየናይ እዩ?
- 6. ኣየኖት መዐቀኒታት ዝሓሹ እዮም ትብሉ?

3.2 ምድመርን ምጉዳስን ዓቅናት ንውሓት

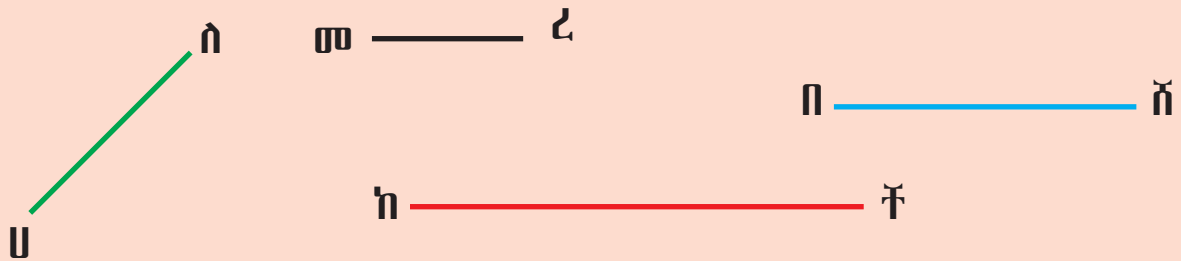
ኣብነት 2

4 ሳንቲ ሜትር + 6 ሳንቲ ሜትር = 10 ሳንቲ ሜትር

ንጥፈት 3

ነዞም ዝስዕቡ ውሱን መስመራት ንውሓቶም ብመስመሪ ዓቂንኩም ነቶም ንውሓታት ደምሩ።

- ሀ. ንውሓት ቆፅለዎይ ውሱን መስመርን ቀይሕ ውሱን መስመርን እንትድመሩ
 ____ ሳንቲ ሜትር + ____ ሳንቲ ሜትር = ____ ሳንቲ ሜትር።
- ለ. ንውሓት ቀይሕ ውሱን መስመርን ሰማያዊ ውሱን መስመርን እንትድመሩ
 ____ ሳንቲ ሜትር + ____ ሳንቲ ሜትር = ____ ሳንቲ ሜትር።
- ሐ. ንውሓት ፀሊም ውሱን መስመርን ቆፅለዎይ ውሱን መስመርን
 ____ ሳንቲ ሜትር + ____ ሳንቲ ሜትር = ____ ሳንቲ ሜትር።
- መ. ንውሓት ፀሊም ውሱን መስመርን ቀይሕ ውሱን መስመርን
 ____ ሳንቲ ሜትር + ____ ሳንቲ ሜትር = ____ ሳንቲ ሜትር።

መስመዲ 1

ነዘም ዝስዕቡ ኣስልሑ።

1. ሀ. 32 ሳንቲ ሜትር + 42 ሳንቲ ሜትር
ለ. 42 ሳንቲ ሜትር + 18 ሳንቲ ሜትር
ሐ. 39 ሳንቲ ሜትር + 17 ሳንቲ ሜትር
መ. 26 ሜ + 47 ሜ
ረ. 48 ሳንቲ ሜትር + 21 ሳንቲ ሜትር
ሰ. 52 ሜ + 39 ሜ
2. ሀ. 45 ሳንቲ ሜትር - 32 ሳንቲ ሜትር
ለ. 23 ሳንቲ ሜትር - 19 ሳንቲ ሜትር
ሐ. 34 ሜ - 17ሜ
መ. 59 ሜ - 46 ሜ
3. ዘውዲ 37 ሜትር ጨርቂ ዓዲጋ። ናስር ድማ 52 ሜትር ጨርቂ ዓዲጉ።
ሀ. ክልቲኦም ዝዓደጉዎ ጨርቂ ክንደይ ሜትር እዩ?
ለ. ዝነውሐ ጨርቂ ዝዓደገ መን እዩ? ብክንደይ ሜትር ይዓቢ?
4. ቁመት ሕሉፍ 72 ሳንቲ ሜትር እዩ። ቁመት ፅገ ድማ ካብ ሕሉፍ ብ14 ሳንቲ ሜትር ይዓቢ።
ሀ. ቁመት ሕሉፍ ክንደይ ሳንቲ ሜትር እዩ?
ለ. ቁመት ክልቲኦም እንት-ድመር ክንደይ ሳንቲ ሜትር ይኸውን?

3.3 ምዕቃን ትሕዝቶ ፈሳሲ

ንጥፈት 4

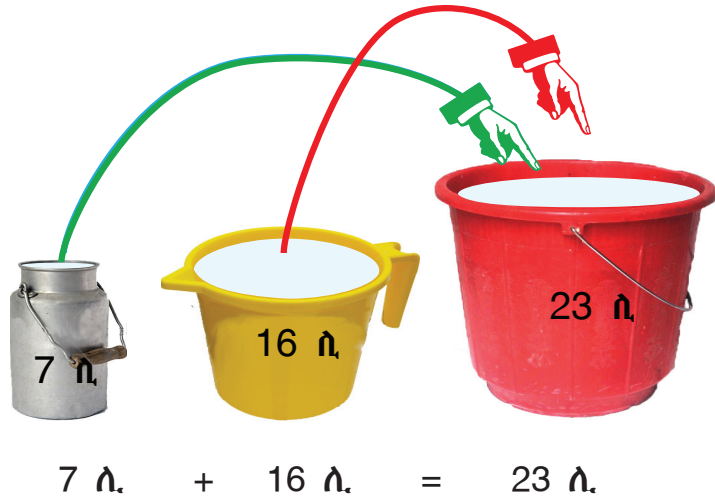
1. ካብ ሹቕ ዘይቲ እንት-ትዕድጉ ብምንታይ ዓቂኖም ይሸጡልኩም?
2. ላምባ ንምሻጥክ ብምንታይ ይዕቅኑ?

3.4 ምድማርን ምጉዳልን ትሕዝቶ ፈሳሲ

ክስተውዕቡ

- መሰረታዊ መዐቀኒ ትሕዝቶ ፈሳሲ ሲትር ይገሃል።
- ሲትር ብሓዲራ እንትፅሓፍ ሲ ይኸውን።

መስመዲ 2

ነዞም ዝስዕቡ ክስልጡ።

1. ሀ. $16 \text{ ሊ.} + 22 \text{ ሊ.} = \underline{\hspace{2cm}}$
 ለ. $27 \text{ ሊ.} + 15 \text{ ሊ.} = \underline{\hspace{2cm}}$
 ሐ. $26 \text{ ሊ.} + 23 \text{ ሊ.} = \underline{\hspace{2cm}}$
 መ. $45 \text{ ሊ.} - 13 \text{ ሊ.} = \underline{\hspace{2cm}}$
 ረ. $32 \text{ ሊ.} - 17 \text{ ሊ.} = \underline{\hspace{2cm}}$
2. ኣስቴር ሶኑይ 15 ሊትር ጋዝ፣ ሰሎስ 25 ሊትር ጋዝ፣ ረቡዕ ድማ 18 ሊትር ጋዝ ሸይጣ። ኣስቴር ኣብ ሰለስቲኡ መዓልቲ ክንደይ ሊትር ጋዝ ሸይጣ?
3. ላሕማ ኣይተ ጀማል ኣብ መዓልቲ 8 ሊትር ፀባ ትሕለብ። ኣብ ሰሙን ክንደይ ሊትር ፀባ ትሕለብ?
4. ሓዲ ፋኑስ ብ 1 ሊትር ላምባ 8 ሰዓት ከብርህ ይክእል። ቦቲ ፋኑስ ን72 ሰዓታት ንምብራህ ክንደይ ሊትር ላምባ የድሊ?

3.5 ምዕቃን ክብደት

ንጥረት 5

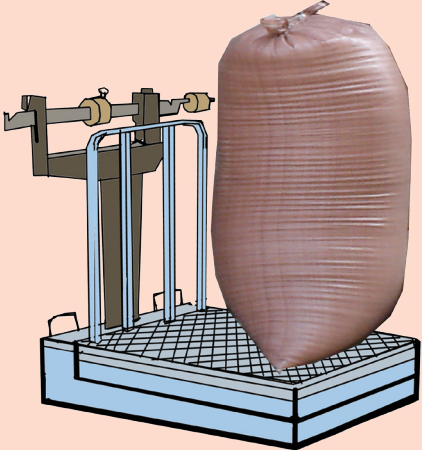
1. አየናይ ክምዝኸብድ ተዛረቡ?

ሀ. ካብ መፅሐፍ ተምሃራይ ትምህርቲ ሒሳብን ደፍተር ሒሳብን?

ለ. ካብ እርሳስኩምን ዳስተርን?

መ. ካብ 50 ሳንቲምን ካብ 10 ሳንቲምን?

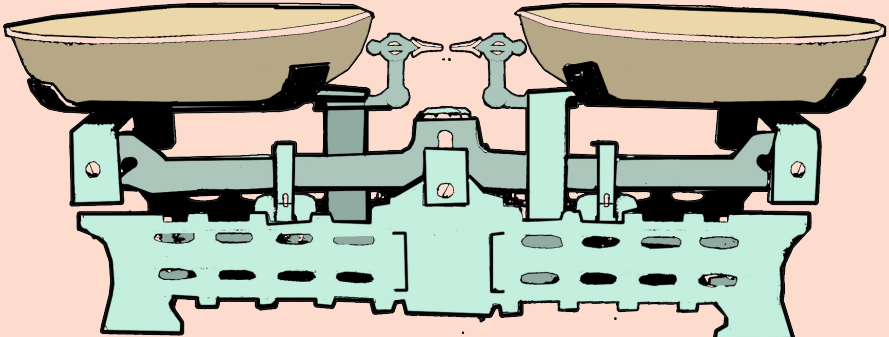
2. ቀዲልኩም ትኸክለኛ ሚዛን ወይ ድማ ብመምህርኩም ብዝቐርበልኩም መርኣያ ሚዛን ተጠቐምኩም ንሕቶ ቕፅፅ 1 መልስኹም ኣረጋግፁ።

ኣስተወዕኖ

መሰረታዊ ኣሃድ ክብደት ኪሎ ግራም እንትኾን ብሓዲሩ እንትፀሓፍ ድማ ኪግ እዩ።

ንጥረት 6

ኣብ ከባቢኹም ናብ ዝርከብ ሹቕ ኸይድኩም ፍርቂ ኪግ፣ 1ኪግ ፣ 2 ኪግን ሓፃ ወይ ድማ ፀፀር ኣምዚንኩም ናብ ክፍሊ ብምምፃእ ዝተፈላለዩ መጠን ዘለዎም ነገራት ምስ መትሓዚኦም እናሓዎወስኩም ክብደቶም ተዛረቡ።

3.6 ምድማርን ምጉዳስን ዓቅናት ክብደት

ኣብነት 1

$18 \text{ ኪ.ግ} + 12 \text{ ኪ.ግ} = 30 \text{ ኪ.ግ}$

ኣብነት 2

$46 \text{ ኪ.ግ} - 24 \text{ ኪ.ግ} = 22 \text{ ኪ.ግ}$

መስመዲ 3

ነዞም ዝስዕቡ ኣስልጡ።

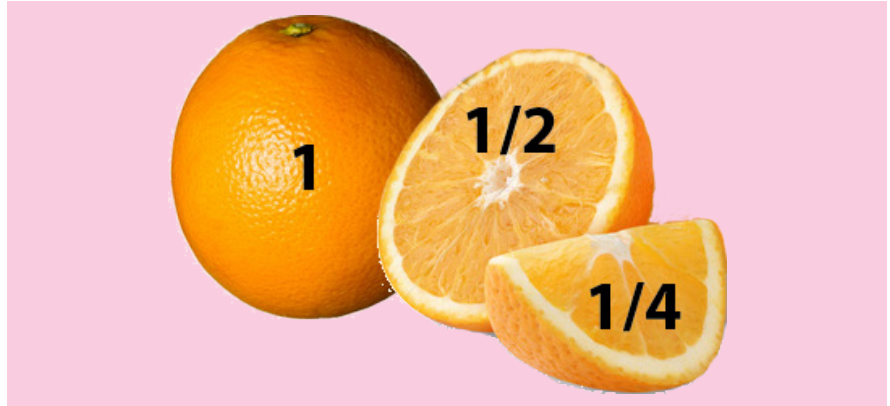
1. ሀ. $46 \text{ ኪ.ግ} + 45 \text{ ኪ.ግ}$ ለ. $38 \text{ ኪ.ግ} - 23 \text{ ኪ.ግ}$
 ሐ. $23 \text{ ኪ.ግ} + 47 \text{ ኪ.ግ}$ መ. $42 \text{ ኪ.ግ} + 35 \text{ ኪ.ግ}$
 ረ. $86 \text{ ኪ.ግ} - 27 \text{ ኪ.ግ}$
2. ወይዘሮ ኣልማዝ ካብ ዕዳጋ 25 ኪ.ግ ምሽላ፤ 56 ኪ.ግ ጣፍን 23 ኪ.ግ ዕፋንን ሸሚተን።
 ሀ. ወይዘሮ ኣልማዝ ዝሸመተኦ ምሽላን ዕፋንን ብድማር ክንደይ ኪ.ግ እዩ?
 ለ. ወይዘሮ ኣልማዝ ዝሸመተኦ ምሽላን ጣፍን ብድማር ክንደይ ኪ.ግ እዩ?
 ሐ. ወይዘሮ ኣልማዝ ዝሸመተኦ ጣፍ ብክብደቱ ካብ ዝሸመተኦ ምሽላ ብክንደይ ኪ.ግ ይበልፅ?
3. ነቲ ስእሊ ብምርኣይ መልሱ
 ሀ. ክብደት ዓሊ ካብ ትርሓስ ብክንደይ ኪ.ግ ይበልፅ?
 ለ. ክብደት ዓሊን ትርሓስን እንትድመር ክንደይ ኪ.ግ እዩ?

27 ኪ.ግ   32 ኪ.ግ

ምዕራፍ

4

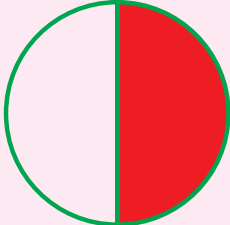
ገዢታት

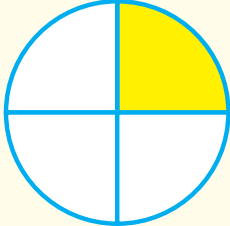
4.1 ድግማ ፍርቂታትን ርባዓትን

ኋስተውዕሱ

- ገዢ እንብሎ ሓደ መሰኔ ነገር ናብ ዝተፈሳሰዩ ክፋሳት እንትንመቐሎ እንረክቦ ክፋል እዩ።
- ሓደ መሰኔ ነገር ናብ ክስተ ማዕረ ቦታ እንትንመቐሎ እቲ ሓደ ምቃል ፍርቂ ይበሃል።
- ሓደ መሰኔ ነገር ናብ ኣርባዕተ ማዕረ ቦታ እንትንመቐሎ እታ ሓንቲ ምቃል ርባዕ ትበሃል።

ሳብነት 1

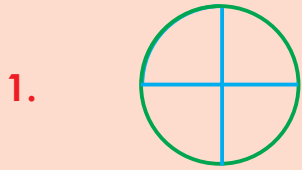
ሀ. እቲ ዝተቐለመ ፍርቂ ናይቲ ክቢ እዩ።

ለ. እቲ ዝተቐለመ ርባዕ ናይቲ ክቢ እዩ።

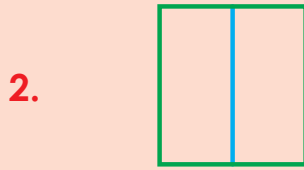

ንጥረት 1

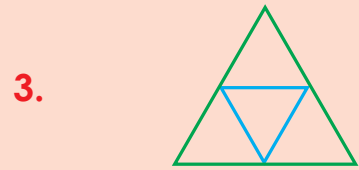
እናቸሰምኩም ኣርእዩ።

ርባዕ ኣቸፍሎ

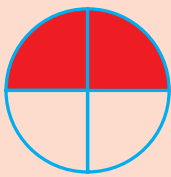

ፍርቂ ኣቸፍሎ

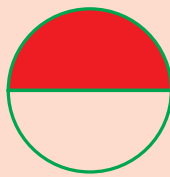
ርባዕ ኣቸፍሎ

ኣብነት 2

2 ርባዕ

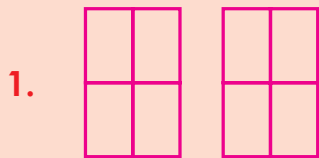
=

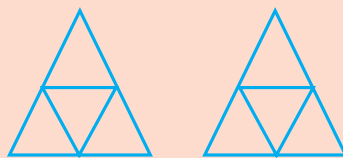
ፍርቂ

ንጥረት 2

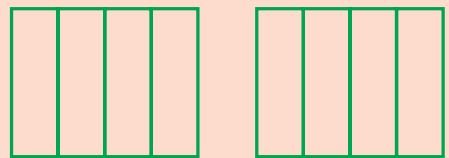
ርክብ ርባዕን ፍርቂን እናቸሰምኩም ኣርእዩ።

2.

3.

4.2 ሲሶታት

ኣብነት 3

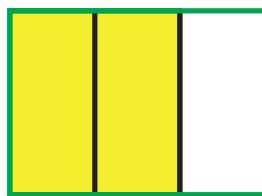
ነዞም ዝስዕቡ ምስጠታት ኣስተውዕሱ። እቶም ዝተቐሰሙ ሲሶታት እዮም።

ሀ.

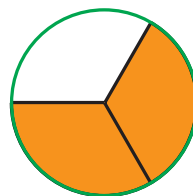
ሲሶ

ለ.

2 ሲሶ

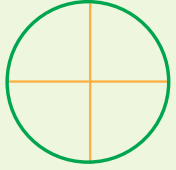
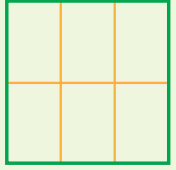
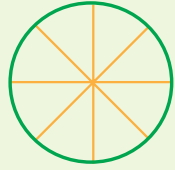
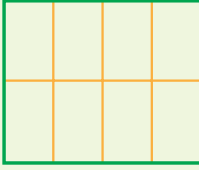
ሐ.

2 ሲሶ

መስመዲ 1

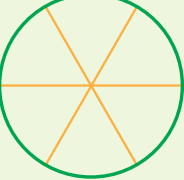
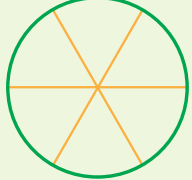
1. ነዞም ምስልታት ናብ ደፍተርኩም ምስ ቀዳሕኹም ብመሰረት እቲ ትእዛዝ ርባዕን ፍርቅን አቕሊምኩም ንመምህርኩም አርእዩ።

ሀ.	ለ.	ሐ.	መ.
			
ርባዕ አቕቆስመ	ፍርቂ አቕቆስመ	ፍርቂ አቕቆስመ	ርባዕ አቕቆስመ

ረ.	ሰ.	ሸ.
		
ርባዕ አቕቆስመ	ፍርቂ አቕቆስመ	ርባዕ አቕቆስመ

2. ነዞም ምስልታት ናብ ደፍተርኩም ምስ ቀዳሕኹም ብመሰረት እቲ ትእዛዝ ሲሶን ክልተ ሲሶን አቕሊምኩም ንመምህርኩም አርእዩ።

ሀ.	ለ.	ሐ.
		
ሲሶ አቕቆስመ	ክልተ ሲሶ አቕቆስመ	ሲሶ አቕቆስመ

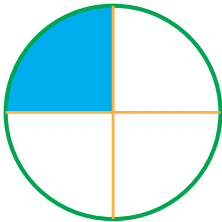
መ.	ረ.
	
ሲሶ አቕቆስመ	ክልተ ሲሶ አቕቆስመ

4.3 ጉዟታት ብቁፅሪ ምግሳፅ

ኣብነት 4

ኣብ ታሕቲ ዘለዉ ምስልታት ናብ ክልተ፣ ሰስተን ኣርባዕተን ማዕረ ክፋሳት ተመቲኖም ኣለዉ።

ሀ.

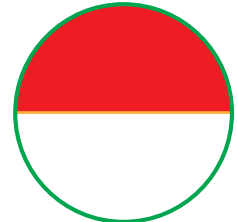
ዘተቐሰመ ክፋል = $\frac{1}{4}$

ለ.

ዘተቐሰመ ክፋል = $\frac{3}{4}$

ሐ.

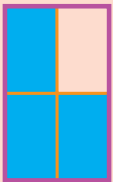

ዘተቐሰመ ክፋል = $\frac{1}{2}$

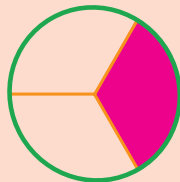
ንጥፈት 3

ነዞም ምስልታት ኣብ ሰሌዳ ብምስኣል ነቶም ዘተቐሰሙ ክፋሳት ብቐፅሪ ግለፁ።

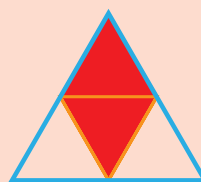
1.

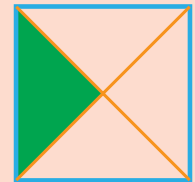
2.

3.

4.

5.

6.

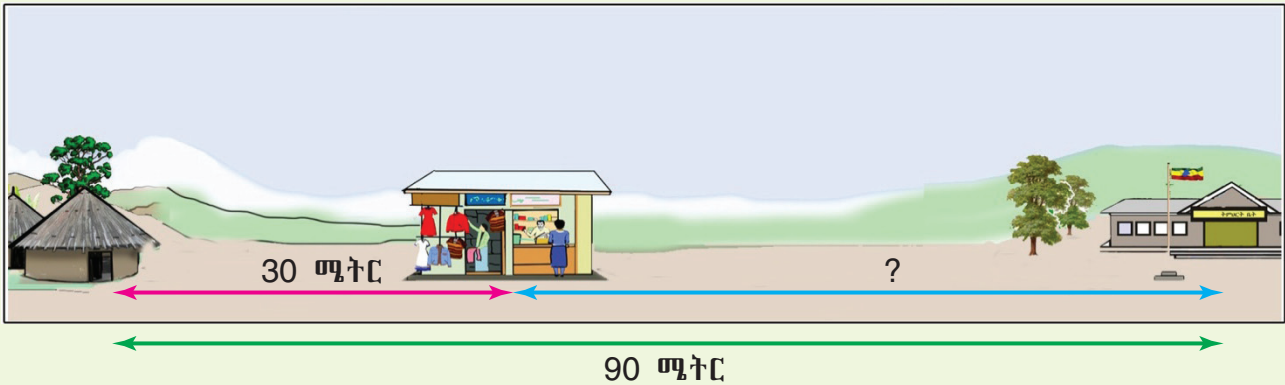
7.

መስመዲ 2

1. ኣብ ሓደ ገንኢ ማይ 75 ሊትር ማይ ኣሎ። ሲሶ እዚ ማይ ኣብ ጥቕሚ እንተውዒሉ ኣብቲ ገንኢ ክንደይ ሊትር ማይ ይተርፍ?
2. ኑርያ እትመሃረሉ ቤት ትምህርቲ ካብ መንበሪ ገዝኣ 90 ሜትር ይርሕቕ። ካብ ገዛ ኑርያ ኣብ 30 ሜትር ርሕቕት ሓደ ሹቕ እንተሊዩ ርሕቕት እቲ ሹቕ ካብ

ርሕቆት እቲ ቤት ትምህርቲ ብጉዚ እንትግለፅ ክንደይ ይኸውን?

3. ሓዳስ፣ ሱሌማንን በሪሃን ካብ ሓደ ሹቕ 4 ኪሎ ኣራንሺ ዓዲጎም። በዝሒ እቲ ኣራንሺ 24 እዩ። ሓዳስ ሲሶ፣ ሱሌማን ድማ ካብቲ ዝተረፈ ርባፅ እንትወሰዱ እቲ ዝተረፈ በሪሃ ወሲዱ። ሕድሕዶም ክክንደይ ኣራንሺ በጊሑዎም?

ምዕራፍ

5

99   209   782   1000

$250 + 7 = 257$

1   600   999

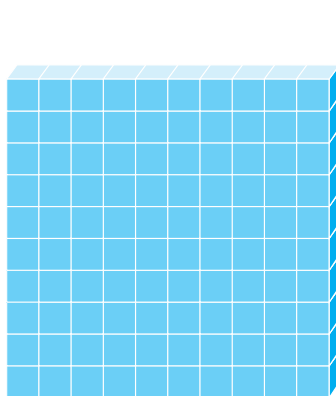
ክሳብ 1000 ዘስዉ መሱኽ ቁፅርታት

5.1 ክሳብ 1000 ዘስዉ ርባሓት 100

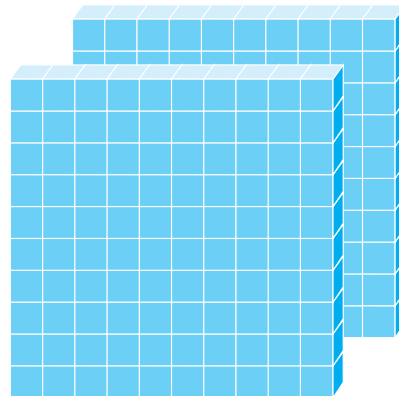

ኣብነት 1

ኣብ ሕድሕድ እዚ መንደቕ ክንደይ ጡብ ኣሎ?

$$100 = 1 \times 100$$

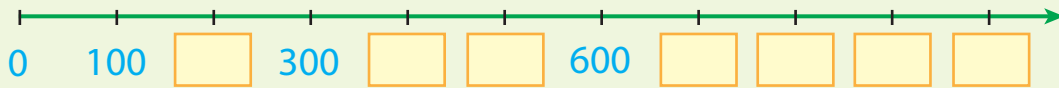

$$200 = 2 \times 100$$

ምዕራፍ 5 ክፋብ 1000 ዘስዉ. ሙሉስ ቁፅርታት

2. ዝገደቡ ቁፅርታት ፅሓፉ።

3. ክንደይ ኪሎግራም ሽከር ኣሎ?

- 4. ኣብ ሓደ ጣቢያ ፈልሲ 6 መስርዓት ኣለዉ። ኣብ ሕድሕድ መስርዕ 100 ፈልስታት ቀላሚጦስ እንተለዩም ኣብቲ ጣቢያ ብሓፈሻ ክንደይ ፈልሲ ቀላሚጦስ ኣሎ?
- 5. ኣቦ ሰናይት መዐደጊ ቐምሽ ኢሎም ብር 200 ሂቦምዎ። ኣዲኣ ድማ ንጫማ መዐደጊ ኢለን ብር 100 ሂቦንኣ። ብጠቐላላ ሰናይት ክንደይ ብር ተዋሂባ?

ካብነት 2

$$500 \text{ ሊትር} = 300 \text{ ሊትር} + 200 \text{ ሊትር}$$

$$400 \text{ ሊትር} = 100 \text{ ሊትር} + 300 \text{ ሊትር}$$

መስመዲ 3

ሕድሕድ ተደመርቲ ብርባሓት 100 ግስ።

- 1. $200 = \underline{\quad} + \underline{\quad}$
- 2. $600 = 200 + \underline{\quad}$
- 3. $700 = 300 + \underline{\quad}$
- 4. $800 = \underline{\quad} + 600$
- 5. $900 = 400 + \underline{\quad}$
- 6. $1000 = 700 + \underline{\quad}$

ዕቅድ 7ኛ

ካብ ሓደ ቤት ትምህርቲ ካብ 1^ይ ክሳብ 4^ይ ዘሰዉ በዘሒ ተምሃሮ ኣብዚ ዘስዕብ ሰደጃ ተዋሂቡ ኣሎ።

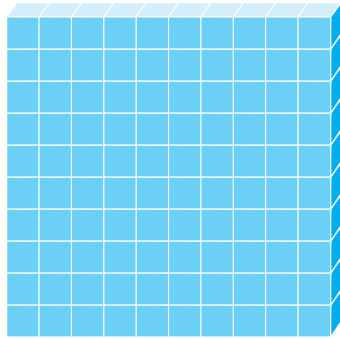
ደረጃ ክፍሊ	በዘሒ ተምሃሮ	
	ተባ	ኣን
1 ^ይ	300	300
2 ^ይ	300	200
3 ^ይ	200	200
4 ^ይ	200	200

ነዘም ዘስዕቡ ሕታታት እናተመደዩኹም መልሱ።

1. ካብ 1^ይ ክፍሊ ዝመሃሩ ተምሃሮ በዘሒም ክንደይ እዩ?
2. ካብ 2^ይ ክፍሊ ዝመሃሩ ተምሃሮ በዘሒም ክንደይ እዩ?
3. ካብ 3^ይ ክፍሊ ዝመሃሩ ተምሃሮ በዘሒም ክንደይ እዩ?
4. ካብ 4^ይ ክፍሊ ዝመሃሩ ተምሃሮ በዘሒም ክንደይ እዩ?
5. ካብቲ ቤት ትምህርቲ ካብ ዝመሃሩ ተምሃሮ በዘሒ ደቂ ተባዕትዮ ክንደይ እዩ?
6. ካብቲ ቤት ትምህርቲ ካብ ዝመሃሩ ተምሃሮ በዘሒ ደቂ ኣንስትዮ ክንደይ እዩ?
7. በዘሒ ካብ 1^ይ ክፍሊ ዝመሃሩ ደቂ ኣንስትዮ ካብ በዘሒ ደቂ ተባዕትዮ ብክንደይ ይበልጹ?
8. በዘሒ ካብ 4^ይ ክፍሊ ዝመሃሩ ደቂ ተባዕትዮ ካብ በዘሒ ካብ ራብዓይ ክፍሊ ዝመሃሩ ደቂ ኣንስትዮ ብክንደይ ይበልጹ?

5.2 ካብ 101 ክሳብ 1000 ዘስዉ ሙሉኡ ቁፅርታት

100 ኩባት

100

1 ኩብ

$$100 + 1 = 101$$

ብር 100

100

ብር 2

2

$$100 + 2 = 102$$

ኣብነት 1

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
100	101	102	103	104	105	106	107	108	109

ኣስተዋዕኖ

1፣ 2፣ 3፣ 4፣ 5 ... ኣብ ስዕሊ 100 ኣንትንድምር ከክንዲ ኣብ መወዳእታ 100 ዘሎ ባዶ ኣቲ ተደማሪ ቁፅሪ ንትክኦ።

ንጥፈት 1

ብመሰረት ኣቲ ኣብነት ዘገደሉ ቁፅርታት ምስኡ።

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
100									109
200				204					
300		302				306			
400			403					408	
500	501						507		
600			603					608	
700					705				709
800							807		
900			903						

ክብነት 2

$$307 = 300 + 7$$

መስመዲ 4

ሕድሕድ ተደማሪ ብርባሕ 100ን ብበግስ ሓደ ሆሂ ቋፅርን ግሰ።

1. $506 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$	2. $908 = \underline{\quad\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$
3. $104 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$	4. $809 = \underline{\quad\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$
5. $205 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$	6. $604 = \underline{\quad\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$

ክብነት 3

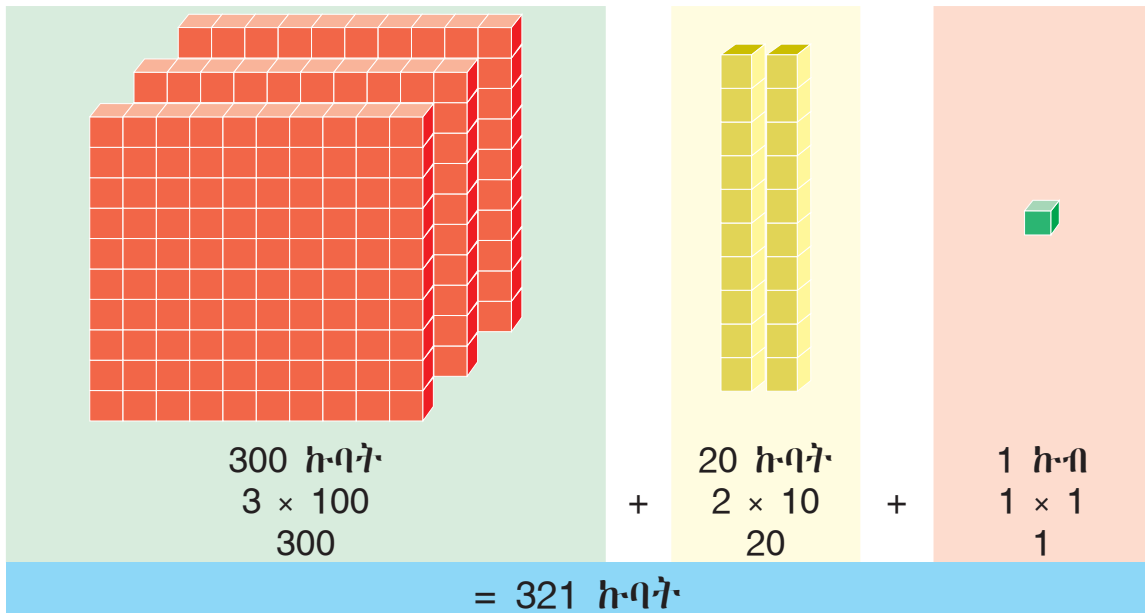

ብመሰረት እቲ ክብነት ዘገደሰ ምስኡ።

1.	200	____	____	____	204	____	____	____	208	____	____
2.	300	____	____	____	____	____	306	____	____	____	310
3.	400	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____
4.	500	____	____	____	____	505	____	____	508	____	____
5.	900	901	____	____	____	____	____	____	908	____	____

5.3 ዋጋ ዓድታት

ኣብነት 4

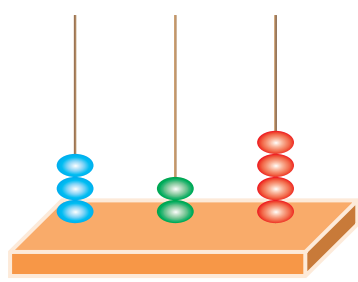

ንጥረት 2

ነዘም ዘስዕቡ ብዋጋ ዓዲ ከመይ ከምዘትንተኑ ብጉጅስ ኾይንኩም ተመደቦ፡፡

ሀ. $123 = \underline{\quad} + \underline{20} + \underline{\quad}$	ለ. $345 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{5}$
ሐ. $247 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$	መ. $764 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$
ረ. $536 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$	ሰ. $874 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$

ኣብነት 5

ዓዲ 100 ዓዲ 10 ዓዲ 1

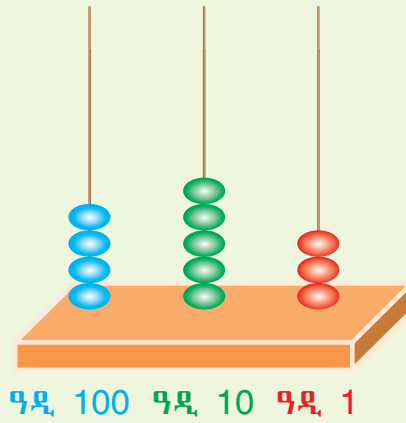
ኣብቲ ስእሊ ዝረከ ብዋጋ ዓድታት ዝተሰርፀ ኣባከስ እዩ፡፡ ኣብ ዓዲ ሓደ 4 ኩዕሾ፣ ኣብ ዓዲ ዓሰርተ 2 ኩዕሾን ኣብ ዓዲ ሚእቲ ድማ 3 ኩዕሾ ተቐሚጦን ኣለዎ፡፡

በቲ ኣባከስ ዝተገለፀ ቁፅሪ $324 = 300 + 20 + 4$

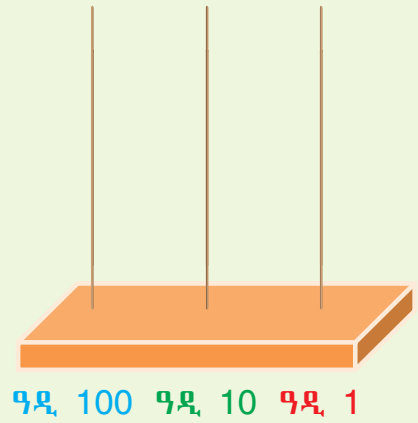
መስመሩ 5

1. ንሕድሕድ ሕፃዝ ዘመክሱ ኩሶሾ ሕብቲ ሕባክስ ግስፁ፡፡

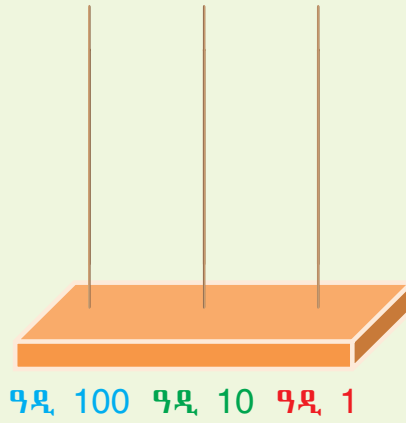
453 =

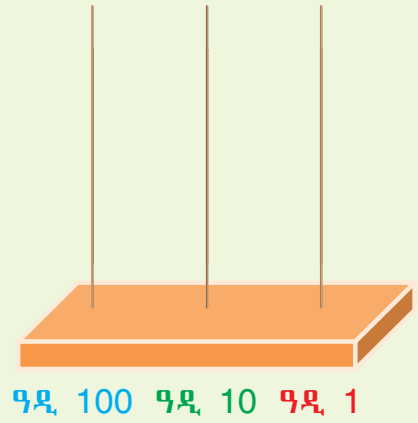
672 =

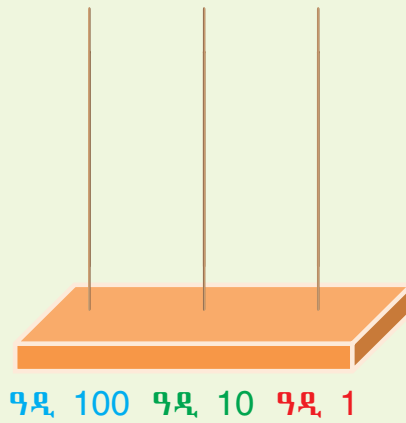
326 =

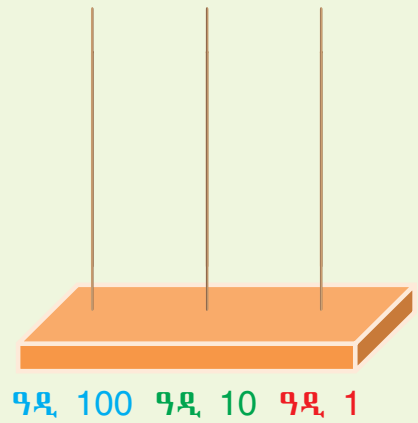
745 =

545 =

392 =

ምዕራፍ 5 ክሳብ 1000 ዘስዉ መቡኽ ቁፅርታት

2. ኣብ ኤድሕድ ዓድታት ቁፅሪ ክኸመጡ ዝገበኹም ቁፅርታት ፅሓፉ።

ቁፅሪ	ዓዲ 100	ዓዲ 10	ዓዲ 1
423	4	2	3
376			
473			
675			
984			
863			
234			

5.4 ኸደም ሰዓብ ክሳብ 1000 ዘስዉ መቡኽ ቁፅርታት

ኣብነት 1

ነቲ ተዋሂቡ ዘሎ ጨረር ቁፅሪ ኣስተውዕሉ።

- 101 ኣብ መንጎ 100 ን 102ን ይርከብ። ስለዚ ናይ 101 ቀዳማይ ቁፅሪ 100 እንትኾን ሰዓባይ ድማ 102 እዩ።
- ብተመሳሳሊ ኣገባብ ን105 ቀዳማይ ቁፅሪ 104 እንትኾን ሰዓባይ ቁፅሪ ድማ 106 እዩ።

መስመዲ 6

ብመሰረት እቲ ኣብነት ነዞም ዝስዕቡ ስርሑ።

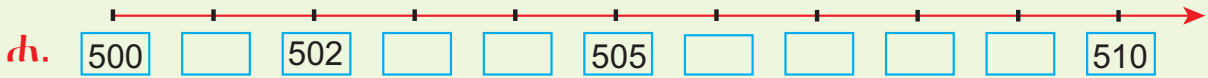
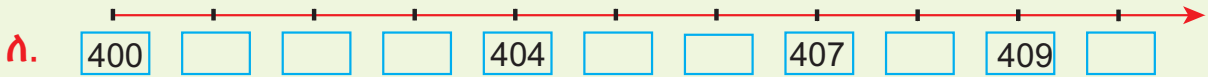
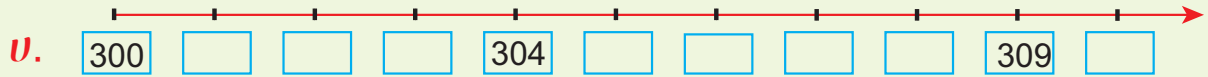
- ሀ. ን 201 ቀዳማይ ቁፅሪ _____ እዩ።
- ለ. ን 206 ሰዓባይ ቁፅሪ _____ እዩ።

መፅሐፍ ተምሃራዊ ካልካይ ክፍሊ

ሐ. ን 207 ቀዳማይ ቁፅሪ _____ እንትኾን ሰዓባይ ቁፅሪ ድማ _____ እዩ።

መ. ን 203 ሰዓባይ ቁፅሪ _____ እዩ።

2. ዝገደቡ ቁፅርታት ምስኡ።

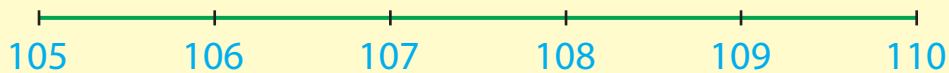

3. ናይዞም ዝሰጠሉ ቁፅርታት ቀዳማይ ቁፅሪ ፅሓፉ።

ሀ. 304	ለ. 308	ሐ. 405
መ. 506	ረ. 407	ሰ. 502

4. ናይቶም ኣብ ሕቶ ቁፅሪ 3 ዝተገለጹ ቁፅርታት ሰዓባይ ቁፅሪ ፅሓፉ።

ኣስተውዕኑ

- ኣብ መንገ 105 ን 110ን ዘሰጠዉ ቁፅርታት ብቑድም ሰዓብ 106፣ 107፣ 108ን 109ን እዮም።
- 106 ካብ 107 ደንእስ። ብምልክት እንትገለጸ ድማ $106 < 107$ ።
- 109 ካብ 108 ደበልጸ። ብምልክት እንትገለጸ ድማ $109 > 108$ ።

ንጥረት 3

መስመር ቁፅሪ ኣብ ደፍተርኩም ብምስራሕ ኣብ መንጎ ሕድሕድ ፅምዒ እዞም ዝስዕቡ ቁፅርታት ዘለዉ ሙሉእ ቁፅርታት ከመይ ከምዝዘርዘሩ ተመያዮጡ።

1. ኣብ 100 ን 105ን	4. ኣብ 500 ን 506ን
2. ኣብ 203 ን 208ን	5. ኣብ 607 ን 612ን
3. ኣብ 309 ን 316ን	6. ኣብ 790 ን 796ን

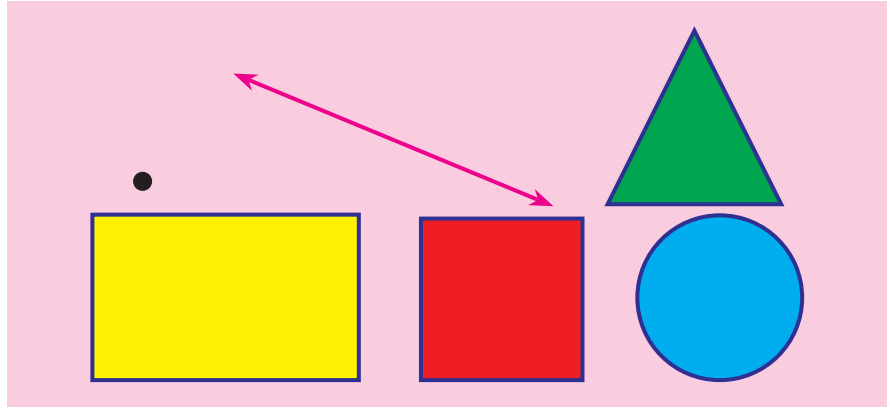
መስመዒ 7

>፣ < ወይ ድማ = ብምጥቃም ነዞም ዝስዕቡ ኣወዳድሩ።

ሀ. 786 _____ 684	ለ. 234 _____ 221
ሐ. 407 _____ 407	መ. 846 _____ 842
ሰ. 640 _____ 643	ረ. 323 _____ 325

ምዕራፍ

6

ነጥብታት፣ መስመራትን ቅርፅታትን

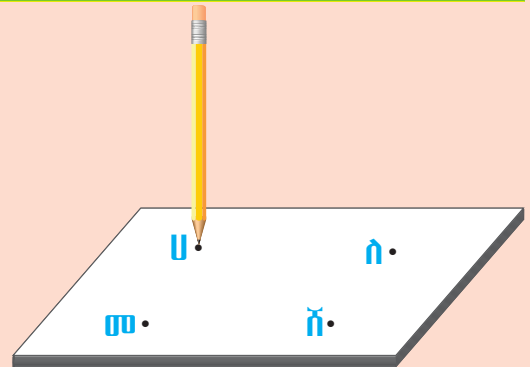
6.1 መስመሪ ብምጥቃም መስመር ምሕንጻፅ

6.1.1 ደግሞ ነጥብን መስመርን

ንጥረት 1

ብጫፍ እርሳስ ኣብ ደፍተርኩም ትኸሉ።

- እትረኽብዎም ነጥብታት ብዝደለኹምዎ ፊደል ሰይሙ።

መስመዲ 1

1. ሕድሕድ ነጥቢ ብመስመር ብምርኻብ ኣብ ጎኒ ዝተውሃበ ፊደል ኣብ ደፍተርኩም ስርሑ።

••• •••	ወ	••• •••	ሸ
•• ••	በ	•• ••	ሰ
••• ••• •••	ቸ		

ምዕራፍ 6 ነጥብታት፣ መስመራትን ቅርፅታትን

2. ኣብ ታሕቲ ነጥብታት ተዋሂቦም ኣለዉ። ሕድ ሕድ ክልተ ነጥቢ ብመስመሪ እናራኸብኩም ኣብ ደፍተርኩም ስርሑ።

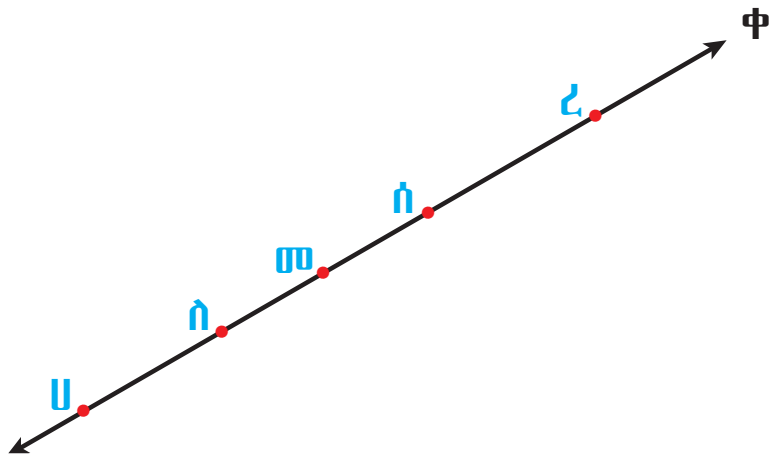
ሀ.	ለ.	ሐ.

3. ኣብ ቁፅሪ 2 (ሀ፣ ለ ን ሐን) ዝተውሃቡ ነጥብታት ብምርኻብ ክንደይ መስመራት ሰሪሕኹም?

6.1.2 ርክብ ነጥብን መስመርን

ኣብነት 1

ነዚ ዝስዕብ ቅነዕ መስመር 'ቀ' ረኣዩ።

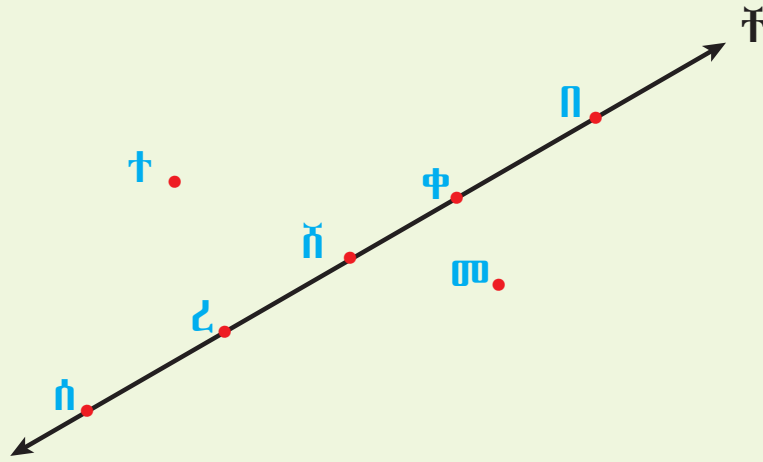

- ነጥብታት ሀ፣ ለ፣ መ፣ ሰን ረን ኣብቲ ቅነዕ መስመር 'ቀ' እዮም ዝርከቡ።
- ቅነዕ መስመር 'ቀ' ብነጥብታት ሀ፣ ለ፣ መ፣ ሰን ረን ይሓልፍ።
- ነጥቢ 'ለ' ኣብ መንጎ ነጥብታት 'ሀ' ን 'መ' ን ይርከብ።

መስመዲ 2

ብመሰረት እቲ ኣብነት ነዞም ዝስዕቡ ሕቶታት መልሱ::

1.

- ሀ. _____ ፣ _____ ፣ _____ ፣ _____ ን _____ ን ኣብ ቅኑዕ መስመር 'ቸ' ዝርከቡ ነጥብታት እዮም::
- ለ. ቅኑዕ መስመር 'ቸ' ብነጥብታት _____ ፣ _____ ፣ _____ ፣ _____ ን _____ ን ይሓልፍ::
- ሐ. ነጥቢ ሸ ኣብ መንጎ ነጥብታት _____ ን _____ ን ይርከብ::
- መ. ነጥቢ ተ ካብ ቅኑዕ መስመር ቸ ብላዕሊ ገፅ ይርከብ:: ነጥቢ መ ድማ ካብ ቅኑዕ መስመር ቸ ብ_____ ገፅ ይርከብ::

2.

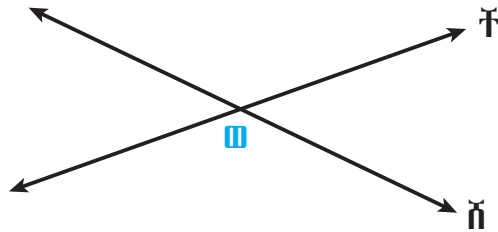

- ሀ. _____ ፣ _____ ፣ _____ ን _____ ን ኣብ ቅኑዕ መስመር ኣ ዝርከቡ ነጥብታት እዮም::
- ለ. ቅኑዕ መስመር ኣ ብነጥብታት _____ ፣ _____ ን _____ ን ይሓልፍ::
- ሐ. ነጥቢ 'ለ' ኣብ መንጎ ነጥብታት _____ ን _____ ን ይርከብ::
- መ. ነጥብታት _____ ን _____ ን ኣብ መንጎ ነጥብታት ሀ ን ሰ ን ይርከቡ::

6.1.3 ርክብ ቅኑዕ መስመራት

ኣብነት 2

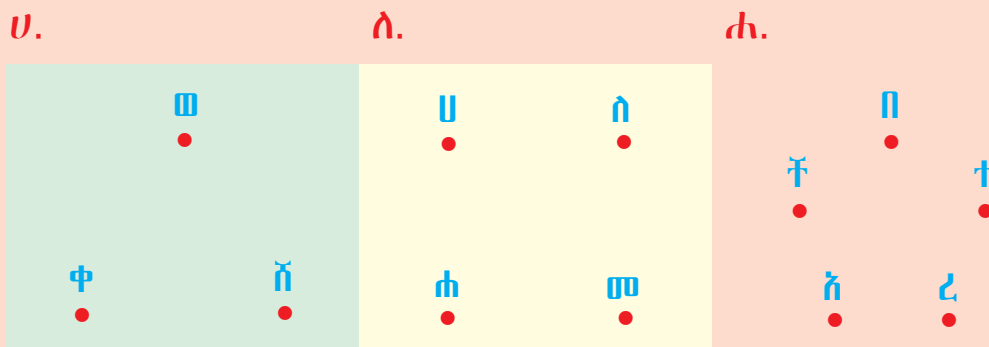
ነዞም ዝስዕቡ ክልተ ቅኑዕ መስመራት 'ቸ'ን 'ሸ'ን ርክቡ።

ክልቲኦም ቅኑዕ መስመራት ኣብ ነጥቢ 'ወ' ይራኸቡ። ስለዚ 'ወ' መራኸቢ ነጥቢ መስመራት 'ቸ'ን 'ሸ'ን ይበሃል።

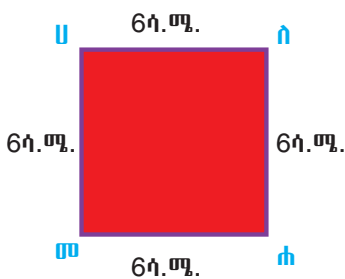
ንጥፈት 2

ንሕድ ሕድ ነጥብታት ዘራኸቡ ቅኑዕ መስመራት ስርሑ።

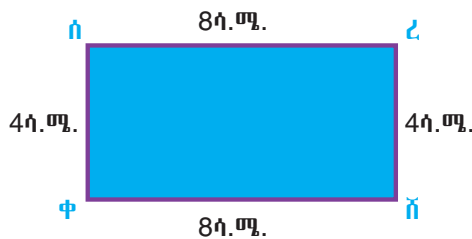

6.2 ራክታንግል፣ ትርብዒት፣ ስሉስ ኩርናዕን ክብን

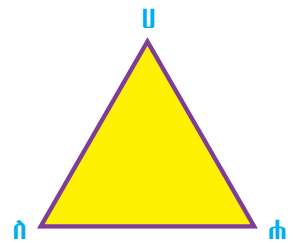
ኣብነት 1 ነዞም ዝስዕቡ ምስልታት ኣስተውዕሉ።

ትርብዒት (ሀስሐመ)

ራክታንግል (ሰረሸቀ)

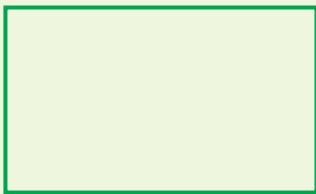
ስሉስ ኩርናዕ (ሀስሐ)

መስመዲ 3

ነዞም ዝስዕቡ ስርሑ

- 1. ሀ. ንውሓት ጎኑ 8 ሳ.ሜ ዝኾነ ትርብዒት ስኣሉ።
  - ለ. ንውሓት ጎንታቱ 5 ሳ.ሜን 7 ሳ.ሜ ን ዝኾነ ሬክታንግል ስኣሉ።
  - ሐ. ንውሓት ጎንታት ሓደ ስሉስ ኩርናዕ ዓቕኑ።
2. ነዞም ዝስዕቡ ምስልታት ስኣሉ። ስሞም እውን ግለፁ።

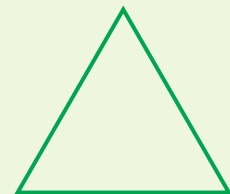
ሀ.

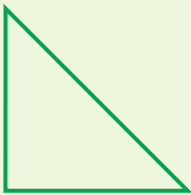
ለ.

ሐ.

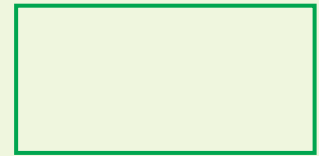
መ.

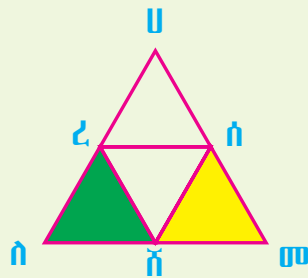
ረ.

ሰ.

- 3. ንውሓት ጎንታት እቶም ኣብ ላዕሊ ዘለዉ ምስልታት ዓቕኑ።
- 4. ሀ. ኣብዚ ምስሊ ዘለዉ ስሉስ ኩርናዓት ሰይሙ።

ኣብነት:- ስሉስ ኩርናዕ ሀረሰ

ስሉስ ኩርናዕ _____ ፣ _____ ፣ _____ ፣ _____

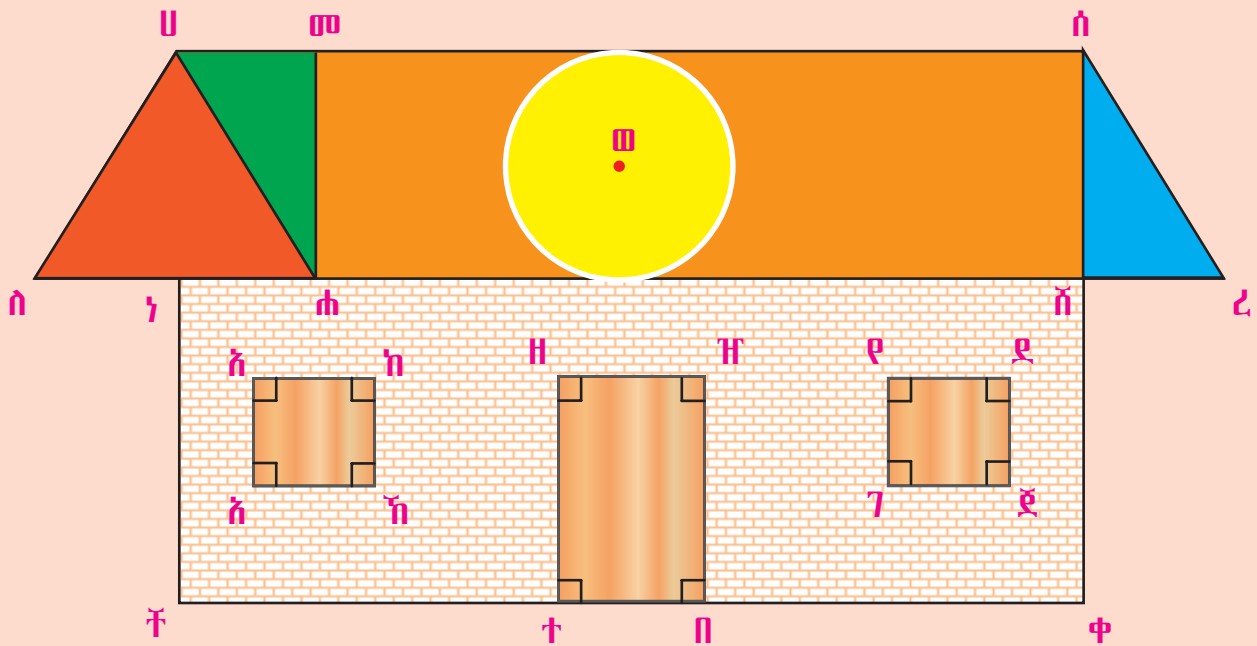
ለ. እቶም ብሕብሪ ዝተለኸዩ ስሉስ ኩርናዕ _____ ን _____ እዮም።

- 5. ሳንቲም፣ ፈትሊ፣ ቅርፂ ክቢ ዘለዎም ነገራት ብምጥቃም ክቢ ሰኣሉ።

6.3 ኣብ ከባቢ ዝርከቡ ቅርፅታት

ንጥፈት 3

1. ኣብዚ ምስሊ መንበሪ ገዛ ዘለዉ ቅርፅታት ፊክታንግል፣ ትርብዒት፣ ስለሱ ኩርናዕን ክብን ዘርዝሩ።

መስመራ 4

1. ኣብ መምሃሪ ክፍልኹም ዝርከቡ ዝተፈለገዎ ምስልታት ዘርዝሩ።
2. ኣብ መምሃሪ ክፍልኹም ክንደይ ፊክታንግላት ኣለዉ?
3. ኣብ ሜዳ መግዑዲ ኩዕሶ እግሪ ክንደይ ፊክታንግል፣ ትርብዒትን ክቢን ኣለዉ?

ምዕራፍ

7

ገንዘብ

ኣስተውዕሱ!

- 1 ብር = 100 ሳንቲም
- 1 ብር = 10 በዓል 10 ሳንቲም
- 1 ብር = 4 በዓል 25 ሳንቲም
- 1 ብር = 2 በዓል 50 ሳንቲም

መስመዲ 1

ነዞም ኣብ ታሕቲ ተዋሃዖም ዘለዉ መጠን ኣቕራብ ተሓቢሩ ብዘሎ ሳንቲም ግለፁ፡፡

1. ሀ. ብር 2 = _____ በዓል 1 ሳንቲም
  - ለ. ብር 17 50 ሳንቲምን ክንደይ በዓል ዓሰርተ ሳንቲም እዩ?
  - ሐ. ብር 3 = _____ በዓል 50 ሳንቲም?
  - መ. ብር 4 ክንደይ በዓል 25 ሳንቲም እዩ?
2. ዋጋ ሓደ እርሳስ 60 ሳንቲም እንተኾይኑ ብብር 6 ክንደይ እርሳስ ምዕጻፍ ይክኣል?

7.1 ምድማርን ምጉዳልን ገንዘብ

ኣብነት 1

3 × ብር 10

4 × ብር 5

ብር 30 + ብር 20 = ብር 50

ኅብነት 2

4 × 10 ሳንቲም   2 × 50 ሳንቲም   3 × 5 ሳንቲም

40 ሳ + 100 ሳ + 15 ሳ = 155 ሳ = 1 ብር ን 55 ሳ

ንጥረት 1

1. ኅብ ሳዕሲ ዘሎ ኅብነት መሰረት ገደርኩም ነዞም ዝስዕቡ ስርሑ።

ሀ.

ብር _____ + ብር _____ + ብር _____

= ብር _____

ለ.

_____ ሳንቲም + _____ ሳንቲም + _____ ሳንቲም

= _____ ሳንቲም

2. ኅብዚ ዝስዕብ ስእሲ ኅብ ቀዳማይ ሳፁን 5 በዓል 50 ሳንቲም፣ ኅብ ካልኻይ ሳፁን 5 በዓል 10 ሳንቲም፣ ኅብ ሳዕሳይ ሳፁን ደማ 8 በዓል 25 ሳንቲም ተቐማጦም ኅሰዉ። ብመሰረት እዙይ ነዞም ዝስዕቡ መልሱ።

ሀ. እቶም ሳንቲም ብሙሉኡም ክንደይ ብር ይኾኑ?

- ለ. እቶም ሳናቲም ብሙሉኦም ክንደይ በዓል 5 ሳንቲም ይኾኑ?
- ሐ. እቶም ሳናቲም ብሙሉኦም ክንደይ በዓል 1 ሳንቲም ይኾኑ?

3. ነዞም ዝስዕቡ መጠናት ገንዘብ ደምሩ።

- ሀ. ብር 30 + ብር 80 = ብር _____
- ለ. 25 ሳ + 65 ሳ = _____ ሳ
- ሐ. 100 ሳ + 200 ሳ = ብር _____
- መ. ብር 50 + 90 = ብር _____

4. ነዞም ዝስዕቡ መጠናት ገንዘብ ኣጉድሉ።

- ሀ. ብር 80 - ብር 50 = ብር _____
- ለ. 60 ሳ - 25 ሳ = _____ ሳ
- ሐ. ብር 400 - ብር 150 = ብር _____
- መ. ብር 326 - ብር 135 = ብር _____

7.2 ምዕዳግን ምሻጥን

ዕዮ ገጅስ

ብገጅስ ኾይንኩም እናተመደጥኩም ንስድራኹም ዘድልዩ፤

1. በቢዕለቱ እትዕድጉዎም ነገራት ዘርዝሩ።
2. በቢወርሑ እትዕድጉዎም ነገራት ዘርዝሩ።
3. ኣብ ዓመት እትዕድጉዎም ነገራት ዘርዝሩ።
4. ኣብ በዓላት እትዕድጉዎም ነገራት ዘርዝሩ።

ንጥረት 2

	በዝሒ ዝተዓደገ	ዝተኸፈለ (ብብር)	መልሱ
ዋጋ ሳሙና 2.25 ብር	2	5	50 ሳ
ዋጋ እምኒባትሪ 1.50	3	10	
ዋጋ ከረሜላ 0.50ሳ	5	2	
ዋጋ ማስመሪያ 12ብር	1	15	
ዋጋ ቅብኣት 9 ብር	2	20	
ዋጋ ሰዓት 25 ብር	1	100	

መልመዳ 2

1. ነዞም ዝስዕቡ ደምሩ።

ሀ. 60 ሳንቲም + 35 ሳንቲም = 95 ሳንቲም

ለ. 70 ሳንቲም + 25 ሳንቲም

ሐ. ብር 4 + ብር 3

መ. 80 ሳንቲም + 60 ሳንቲም

ራ. 35 ሳንቲም + 40 ሳንቲም

2. ዋጋ ሓደ ሳሙና ብር 2 ን 50 ሳንቲምን እንተኸይኑ 3 ሳሙናታት ንምዕዳግ ክንደይ ብር የድሊ?

3. ዋጋ ሓደ ባኒ 75 ሳንቲም እንተኸይኑ ብብር 6 ክንደይ ባኒ ምዕዳግ ይከኣል?

4. 1 ፓኬት 12 እምኒባትሪ ይሕዝ። ዋጋ 1 እምኒባትሪ ብር 13 25 ሳንቲምን እንተኸይኑ 2 ፓኬት ንምዕዳግ ክንደይ ብር የድሊ?

5. ዋጋ ሓደ ጥርሙዝ ቅብኣት ፀጉሪ ብር 3 ን 50 ሳንቲምን እዩ። ኣብ ሓደ ሹቕ ሓደ ጥርሙዝ ቅብኣት ፀጉሪ ዓዲግና ብር 5 እንተሂብና መልስና ክንደይ ብር እዩ?

6. 1 ኪሎ ግራም ሽኮር ብብር 14 ዝዕደግ እንተኸይኑ ርብዒ ኪሎ ሽኮር ንምዕዳግ ክንደይ ብር የድሊ?

ምዕራፍ

8

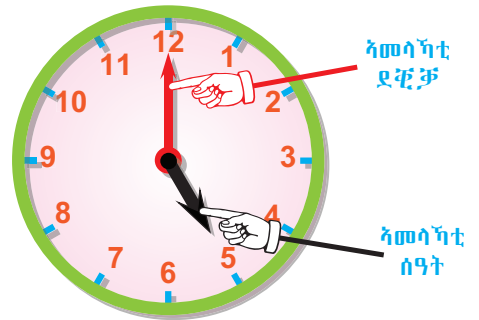
ግዜ

8.1 ምዕረብ ግዜ ብፍርቂን ብርብሂን ሰዓት

ብዮማን ዘሎ ምስሊ ሰዓት እዩ።

ኣብቲ ሰዓት ክልተ ኣመላኻት ከንግታት ኣለዉ።

- እቲ ነዊሕ ኣመላኻት ደቂቓ እዩ።
- እቲ ሓዲር ድማ ኣመላኻት ሰዓት እዩ።

ኣመላኻት ደቂቓ (እቲ ነዊሕ) ኣብ 12 እንተ ኣመላኻቲ፣ ኣመላኻት ሰዓት (እቲ ሓዲር) ዝዓርፈሉ ቁፅሪ ክንደይ ሰዓት ከምዝኾነ ይነግረና።

ኣብነት 1

ኣብቲ ምስሊ ኣመላኻት ደቂቓ ኣብ 12፣ ኣመላኻት ሰዓት ድማ ኣብ 5 እንትዓርፉ ዝገልፁዎ 5 ሰዓት ምዃኑ እዩ።

እዚ እንትንበብ እዩ።

ሰዓት ሓሙሽተ

እንትፅሓፍ ድማ

5 : 00

ሰዓት

ደቂቓ

ንጥፈት 1

ኣብቲ ስእሊ ሰዓት ክንደይ ይንበብ?

እንት-ንበብ

እንት-ፅሓፍ

ኣመሳካቲ ደቂቓ (እቲ ነዊሕ) ኣብ 6 እንተመሳኸት ፍርቂ ሰዓት ከምዘኾነ ይሕብር::

ኣብነት 2

ኣብቲ ስእሊ እንት-ንርኢ እቲ ነዊሕ ኣብ 6 እቲ ሓፂር ድማ ኣብ ሕላፍ 7 የመላኽቱ::

እዚ ዘመላኽቶ ሰዓት ብንባብን ብፅሑፍን ግለፁ?

እንት-ንበብ

ሰዓት ሸውዓተን ፈረቓን

እንት-ፅሓፍ

7:30

ንጥፈት 2

ሰዓት ክንደይ ኾይኑ?

እንት-ንበብ

እንት-ፅሓፍ

ኣመሳካቲ ደቂቓ (እቲ ነዊሕ) ኣብ 3 እንተመሳኸት ርብዒ ሰዓት ከምዘኾነ ይሕብር::

ካብነት 3

እቲ ነዊሕ ኣብ 3 ኣመላኺቱ እቲ ሓዲር ሕላፍ 7 የመላኽት።
እዚ ዘመላኽቶ ሰዓት ብንባብን ብፅሑፍን ግለፁ?

እንትንባብ ሰዓት ሸውዓተን ርብዒን

እንትፅሓፍ 7:15

ንጥፈት 3

እቲ ስእሊ ተምሃሮ መዝሙር ህዝቢ ኢትዮጵያ ክዝምሩ ዝዳለዉሉ እዩ። ክንደይ ሰዓት ኾይኑ?

እንትንባብ

እንትፅሓፍ

መስመዲ 1

1. ኣብቲ ምስሊ ዝተሓበረ ሰዓት ተዛረቡ።

ሀ.

ለ.

ሐ.

መ.

ምዕራፍ 8 ግዜ

2. ብዩሚን ገፅ ካብ ዘተወሃቡ መማረፅታት ትክክለኛ መልሲ ኣክብቡ::

ሀ.

12:15

7:30

7:00

ለ.

3:15

5:15

5:30

3. ነቲ ተገሊፁ ዘሎ ሰዓት ኣብቲ ምስሲ ኣርእዩ::

ሀ.

5:00

ለ.

2:15

ሐ.

11:00

መ.

8:30

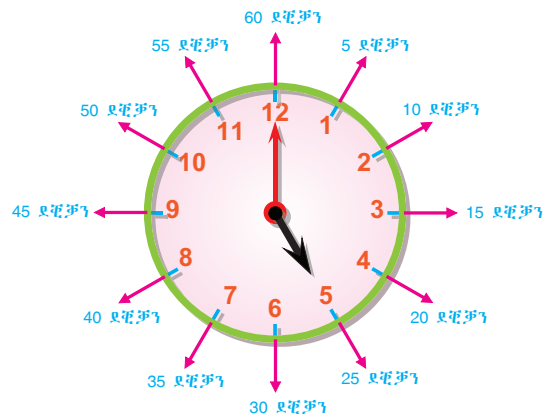
8.2 ሰዓትን ደቂቃን

ሰዓትን ደቂቃን መዐቀንታት ግዜ እዮም::

1 ሰዓት = 60 ደቂቃ እዩ::

ፍርቂ ሰዓት = 30 ደቂቃ (1/2 ሰዓት) እዩ::

ርብዓ ሰዓት = 15 ደቂቃ (1/4 ሰዓት) እዩ::

መስመሩ 2

1. ንዳግዎቹ፡፡

1. 5:15

ሀ.

2. 7:30

ለ.

3. 5:00

ሐ.

4. 11:15

መ.

5. 2:30

ረ.

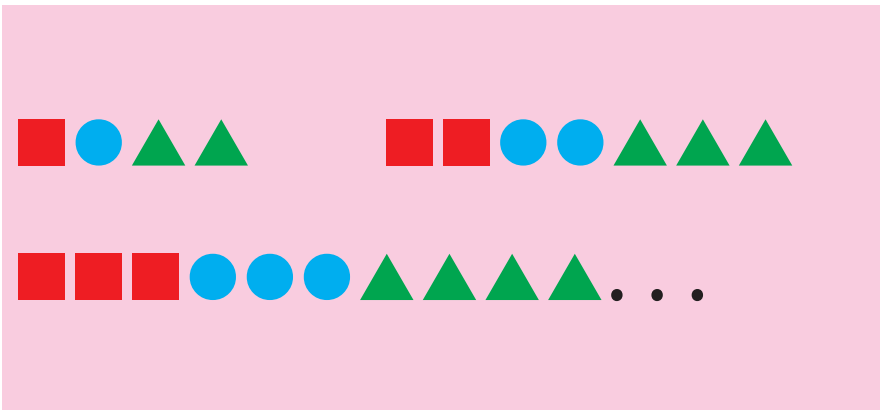
ዕድገት ገጽ

ተምሃሮ እዞም ዘስዕቡ ተግባራት ዝትግብሩሉ ሰዓት ይዛረቡ።

- ካብ ድቃሶም ዝትስኡሉ ሰዓት _____ እዩ።
- ገገም ተሓቂቦምን ቁርሶም በሊገምን ናብ ቤት ትምህርቲ ዝኸዱሉ ሰዓት _____ እዩ።
- ስነ ስርዓት ምስቃል ባንዲራ ዝፍፀመሉ ሰዓት _____ እዩ።
- ትምህርቲ ዝጅመረሉ ሰዓት _____ እዩ።
- ሰዓት ምሳሕ ካብ _____ ክሳብ _____ እዩ።
- ካብ ትምህርቲ ትፍደሉሉ ሰዓት _____ እዩ።

ምዕራፍ

9

ከይዲ ስርዓትን ንተሓሕዛን መረዳኔታ

9.1 ምእካብ ቀሲል መረዳኔታ

ንጥፈት 1

ነዘም ምስልታት ብምርኣይ ዘስዕቡ ሕቶታት መልሱ።

ሀ. በዝሓም ኣብ ሳፁን ግለፁ?

	
---	--

	
---	--

ለ. በዝሓ ደቂ ተባዕትዮ ካበ በዝሓ ደቂ ኣንስትዮ ብኸንደይ ይበልፅ?

ሐ. ክልተ ደቂ ኣንስትዮ ተወሲኸን ኣለዎ።

	
---	---

ሐዚ ብጠቐላላ ክንደይ ደቂ ኣንስትዮ ኣለዎ?

	
---	--

ንጥረት 2

ተምሃሮ ነዞም ዝስዕቡ ሕቶታት መበገሲ ገደርኩም መረዳኛታ ኣክቡ።

- በዝሒ ኣባላት ስድራ ቤትኩም?
- ኣብ ስድራኹም ካብ በዝሒ ደቂ ተባዕትዮን በዝሒ ደቂ ኣንስትዮን መን ይበልፅ?
- ኣብ ገሃኹም ዘለዉ እንስሳ ዘቤት ዘርዝሩ።

መልመዲ 1

ነዚ ሰደቓ መበገሲ ገደርኩም ነቶም ዝስዕቡ ሕቶታት መልሱ።

ዓይነት ፍራፍረ	መዝ	ኣናናስ	ኣራንሺ	ኣቮካዶ
በዝሒ ተጠቀምቲ	7	3	9	5

1. በዝሒ ኣራንሺ ዝጥቀሙ ተምሃሮ? _____
2. በዝሒ መዝ ዝጥቀሙ ተምሃሮ? _____
3. ዝበዝሑ ተምሃሮ ኣናናስ እዮም ዝጥቀሙ። ሓቂ/ሓሶት

9.2 ሰደቓ ቀሲፅ መረዳኛታ

1. ነዞም ስእልታት ብምስሎም ወደቡ።
 በዝሒ ትርብዒት -----
 በዝሒ ስሉስ ኩርናዕ -----
2. ነዞም ስእልታት ብመንፅር ሕብርም ወደቡ።
 በዝሒ ቀይሕ ሕብሪ ዝተቐለመ ምስሊ -----
 በዝሒ ቀለም ዘይተቐለመ ምስሊ -----
3. ነቲ ዝሰራሕኩምዎ ኣብዚ ዝስዕብ ሰደቓ ኣስፍሩ።

	ዝተቐብእ	ዘይተቐብእ
በዝሒ ትርብዒት		
በዝሒ ስሉስ ኩርናዕ		

9.3 ቀሊል ስርዓት ቁጥርታትን ቅርፅታትን

ንጥፈት 3

ተምሃሮ ኣብ ክባቢኹም ዝርከቡ ዝተፈላለዩ ቅርፅታት ዘርዝሩ።

➤ ነቶም ቅርፅታት ሰለስተ ግዘ ብዘተፈላለዩ ኣገባብ ስርዑዎም።

ኣብነት

➤ ነቶም ቅርፅታት ኣዋዊስኩም ስርዑዎም።

ኣብነት

መልመዲ 2

ነዞም ዝሰጡሉ ሕታታት ምልክ።

ሀ. _____ ፣ _____ ፣ _____

ለ. _____ ፣ _____ ፣ _____

ሐ. 1 ፣ 3 ፣ 5 ፣ _____ ፣ _____ ፣ _____

መ. 2 ፣ 4 ፣ 6 ፣ _____ ፣ _____ ፣ _____ ፣ 14 ፣ _____